

HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA
HRVATSKA SELJAČKA STRANKA
HRVATSKA SOCIJALNO LIBERALNA STRANKA

sklapaju

KOALICIJSKI SPORAZUM
O FORMIRANJU PARLAMENTARNE VEĆINE
I SUDJELOVANJU U VLADI
REPUBLIKE HRVATSKE
za mandat 2007. – 2011.

Sadržaj:

I. UVOD	2
II. ORGANIZACIJSKO METODOLOŠKE POSTAVKE RADA	6
III. REALIZACIJA KOALICIJSKOG SPORAZUMA I KOALICIJSKO USKLAĐIVANJE	9
IV. PRIJEDLOG USTROJA KOALICIJSKE VLADE I PITANJA FUNKCIONIRANJA SABORA	12
V. PROGRAMSKI DIO	15
UVOD	16
1. ODREDNICE MAKROEKONOMSKE POLITIKE I DRŽAVNOG PRORAČUNA	21
2. DRUŠTVENA ODGOVORNOST	23
3. UPRAVLJANJE DRŽAVNOM IMOVINOM	25
4. POLITIKA REGIONALNOG RAZVOJA I FISKALNE DECENTRALIZACIJE	28
5. POMORSTVO, PROMET I VEZE	34
6. EKOLOGIJA - ZAŠTITA OKOLIŠA, ZAŠTITA PRIRODE I ODRŽIVI RAZVOJ	41
7. ZAŠTITA NACIONALNIH PRIRODNIH BOGATSTAVA	45
8. ENERGETIKA	48
9. PRERADIVAČKA INDUSTRIJA	51
10. SELO, POLJOPRIVREDA I HRANA	58
11. MALO I SREDNJE PODUZETNIŠTVO	66
12. TRGOVINA	70
13. TURIZAM	73
14. OBRAZOVANJE, ZNANOST I TEHNOLOGIJA	76
15. HRVATSKA KULTURA I BAŠTINA	79
16. ŠPORT	82
17. ZDRAVSTVO	84
18. MIROVINSKO OSIGURANJE I SOCIJALNA SKRB	91
19. PRAVOSUĐE	93
20. BORBA PROTIV KORUPCIJE	95
21. JAVNA UPRAVA	97
22. INFORMACIJSKO DRUŠTVO	100
23. OBITELJ	102
24. MLADI	104
25. BRANITELJI	106
26. ORUŽANE SNAGE I OBRAMBENI SUSTAV	109
27. UNUTARNJA SIGURNOST I BORBA PROTIV KRIMINALA	111
28. MEĐUNARODNI POLOŽAJ REPUBLIKE HRVATSKE	114
VI. ZAVRŠNE ODREDBE	118

I. UVOD

1. Načela

Političke stranke, potpisnice ovog Koalicijskog sporazuma, polazeći od odrednica sadržanih u svojim političkim programima, utvrđuju da na osnovu tih vrijednosti i načela, imaju stvarni interes zaključiti ovaj sporazum i osigurati uspješnu međusobnu poslijeizbornu suradnju.

Polazeći od programskih opredjeljenja, stranke potpisnice sporazumne su da će formirati zakonodavnu i izvršnu vlast u Republici Hrvatskoj, a sve u cilju svekolikog boljitka i unapređenja demokracije te gospodarskog, socijalnog i kulturnog napretka Republike Hrvatske.

Koalicija Hrvatske demokratske zajednice, Hrvatske seljačke stranke i Hrvatske socijalno liberalne stranke, potpisnika Koalicijskog sporazuma za mandat 2007. – 2011. (nastavno: koalicija, koalicijski partneri), temelji se na načelima jednakopravnosti, partnerstva i preuzimanju odgovornosti za upravljanje državom u skladu s voljom birača te odgovornostima, obvezama i pravima prema ovom Koalicijskom sporazumu.

Koalicijski partneri trudit će se da odluke koje se prihvaćaju u Vladi i u Hrvatskom saboru, budu u skladu s Koalicijskim sporazumom te da rad Vlade ostvaruje programske ciljeve Koalicijskog sporazuma.

Koalicijski partneri prihvaćaju da će zasebni sporazumi sklopljeni s predstavnicima nacionalnih manjina te predstavnikom Hrvatske stranke umirovljenika postati sastavni dio budućeg Programa Vlade u sljedećem mandatnom razdoblju.

Koalicijski partneri su suglasni kako je za stvaranje pozitivnog ozračja i ostvarivanje trajnog napretka i razvitka društva i države neprijeporno potrebna pripravnost za prevladavanje svih oblika podjela. Stoga će koalicija raditi na ujedinjavanju svih konstruktivnih snaga u društvu te svega što nas u Hrvatskoj povezuje kao i podupirati socijalnu uključenost i sudjelovanje svih građana i pravnih subjekata, temeljenu na načelu djelovanja za opće dobro.

Koalicija će djelovati po načelu kontinuiranog održivog razvitka, stavljajući u prvi plan čovjeka i očuvanje zdravog životnog okoliša.

2. Temeljni ciljevi

Koalicija će raditi za razvitak i blagostanje Hrvatske. Zato su u ovom sporazumu podrobnije definirane mjere kojima će se osigurati:

- stabilan gospodarski razvoj uz stalan rast BDP-a i makroekonomsku stabilnost;
- preduvjeti za ulazak u punopravno članstvo u Europskoj uniji kao jezgri stabilnog mira, demokratskih sloboda i gospodarskog razvoja, uz očuvanje državnih, nacionalnih, političkih, kulturnih i gospodarskih samobitnosti te uz njihovu ravnopravnu suradnju i prožimanje;
- međunarodni i sigurnosni položaj Republike Hrvatske te nastaviti aktivne pripreme za ulazak u NATO, preuzimanjem i ispunjavanjem obveza koje proizlaze iz potpore i članstva u ovoj integraciji;
- razvitak društva temeljenog na znanju u kojem je obrazovanje dostupno svima pod jednakim uvjetima, uz maksimalno korištenje blagodati suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija;
- očuvanje dostojanstva hrvatskih branitelja iz domovinskog rata i stvaranje uvjeta za ukupno poboljšanje kvalitete života hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji;
- smanjenje stope nezaposlenosti kroz programe dodatnog osposobljavanja, prekvalifikacija i olakšica, poglavito namijenjene mladima i dugotrajno nezaposlenima;
- stalno povećanje konkurentnosti hrvatske poljoprivrede kroz poticanje proizvodnje, potporu dohotku, kapitalna ulaganja i ruralni razvitak; povećanje trenda rasta poticaja u poljoprivredi, nove investicije i poticaj za ekološku i organsku proizvodnju, šumarstvo i drvnu industriju, prerađivačku industriju, te ribarstvo;
- intenzivan razvoj malog i srednjeg poduzetništva putem usklađene državne politike u svim područjima od obrazovanja i znanosti, uklanjanja administrativnih prepreka, do mjera i instrumenata za potporu poduzetnicima;
- nastavak sustavne izgradnje infrastrukture s ciljem jednakomjerne prometne povezanosti svih krajeva, te dostupnošću plina, pitke vode i najsuvremenijih telekomunikacija svugdje u Hrvatskoj;

- sustavno provođenje i razvitak jadranske politike s ciljem stvaranja sinergije svih čimbenika i djelatnosti vezanih uz korištenje potencijala jadranskog mora, obale i otoka uz primjenu najviših svjetskih standarda zaštite okoliša;
- razvitak i dodatni poticaj hrvatskom turizmu, posebno kroz snažno povezivanje poljoprivredne i prehrambene industrije i sektora turističkih usluga;
- osobita skrb o zaštiti okoliša, uvođenje reda u prostor i okoliš, te poduzimanje svih potrebnih mjera kako bi se spriječila daljnja devastacija, u skladu s najboljom europskom praksom;
- provedba zdravstvene politike koja će se usredotočiti na reformu sustava i zakonodavstva, osiguranje kvalitetne zdravstvene infrastrukture i obrazovanje građana u svrhu preventive;
- snažna potpora socijalnom partnerstvu kako bi se u najvećoj mjeri zajamčila socijalna uključenost i pravednost, u zajedničkom cilju razvitka zemlje;
- dovršetak procesa tranzicije kroz dovršetak reformi u pravosuđu i javnoj upravi, dovršetak privatizacijskog procesa i jačanje borbe protiv korupcije;
- stvaranje svih potrebnih pretpostavki za ravnomjerni i uravnoteženi razvoj svih krajeva Hrvatske, imajući u vidu njihove specifične gospodarske i društvene potrebe;
- prosperitet Hrvata u BiH koji su ravnopravni, suvereni i konstitutivni narod u toj zemlji te raditi na zaštiti prava i interesa iseljenih Hrvata diljem svijeta.

II. ORGANIZACIJSKO METODOLOŠKE POSTAVKE RADA

1. Vođenje primjerom

Predsjednik i potpredsjednici Vlade, ministri, saborski zastupnici i svi ostali dužnosnici svojim će zakonitim i etičnim ponašanjem davati primjer cijelom javnom sektoru, te će postupati sukladno pozitivnim propisima Republike Hrvatske, kao i preporukama i najboljoj praksi demokratskih država, te će njihovo postupanje biti vrednovano prema tim mjerilima. Također, razboritim postupanjem i snižavanjem troškova koji se uzrokuju svojim radom, davat će se primjer cijelom javnom sektoru.

2. Mjerila za odlučivanje o personalnim pitanjima

Kod personalnih pitanja koalicija će poštovati sljedeća mjerila:

- dobro poznavanje područja (resora),
- stručne kompetencije,
- viziju i motiviranost za njeno ostvarenje,
- predanost radu za javnu korist,
- integritet i poštovanje propisa i etičkih načela te
- upravljačke osobine i sposobnosti.

Stranke Koalicijskog sporazuma na parlamentarnim izborima 2007. godine osvojile su kako slijedi:

- Hrvatska demokratska zajednica - 66 mandata, što čini 89% od ukupnog broja mandata ove koalicije;
- Hrvatska seljačka stranka – 6 mandata, što čini 8% od ukupnog broja mandata ove koalicije;
- Hrvatska socijalno liberalna stranka – 2 mandata, što čini 3% od ukupnog broja mandata ove koalicije.

Koalicijski partneri su suglasni kako će se pri popunjavanju funkcija primijeniti omjer raspodjele kako slijedi:

- Hrvatska demokratska zajednica - ____ %
- Hrvatska seljačka stranka - ____ %
- Hrvatska socijalno liberalna stranka - ____ %

3. Organizacija i procesi u Vladi

Koalicija će ojačati koordinaciju među ministarstvima i osigurati koherentno vođenje politike. Buduća Vlada djelovat će jedinstveno, a ne kao skup pojedinih resornih politika. Za važnije političke projekte prema odluci Vlade djelovat će stalne koordinacijske skupine ministara, na čelu kojih će biti potpredsjednici Vlade, gdje će se usklađivati resorne politike.

III. REALIZACIJA KOALICIJSKOG SPORAZUMA I KOALICIJSKO USKLAĐIVANJE

1. Realizacija Koalicijskog sporazuma

Koalicija jednom godišnje, u pravilu nakon primitka godišnjeg izvješća o radu Vlade:

- obrađuje izvješće o izvođenju Koalicijskog sporazuma, u kojem se prikazuje postizanje pojedinih ciljeva;
- proučava potrebu za poboljšanjima Koalicijskog sporazuma;
- usklađuje i prihvaća eventualna poboljšanja Koalicijskog sporazuma.

Tekuće usklađivanje provedbe Koalicijskog sporazuma osigurava predsjednik Vlade. Na probleme u provedbi i možebitna kršenja Koalicijskog sporazuma može upozoriti svaki koalicijski partner.

Koalicijski partneri konsenzusom određuju skrbnika Koalicijskog sporazuma, koji stalno prati njegovu realizaciju.

2. Koalicijsko usklađivanje i međusobno obavještanje

Međusobno obavještanje koalicijskih partnera odvija se putem redovitog rada Vlade i Hrvatskog sabora te njihovih izvršnih tijela i drugih oblika rada, kao i koordinacije u čemu sudjeluju svi koalicijski partneri.

Koalicijski partneri moraju nastojati da su sve odluke koje prihvaćaju Vlada i Hrvatski sabor, koalicijski usklađene. Koalicijski partneri dogovaraju se o načinu provedbe Koalicijskog sporazuma i o pitanjima koja su predmet Koalicijskog sporazuma. Koalicijski partneri nastoje usklađeno djelovati i u pitanjima koja nisu predmet Koalicijskog sporazuma.

U pravilu jednom mjesečno predsjednici stranaka koalicijskih partnera sastaju se na koordinaciji predsjednika stranaka. Koordinaciju predsjednika saziva predsjednik Vlade na vlastitu pobudu ili na zahtjev predsjednika stranke – koalicijskog partnera.

Koalicijsko usklađivanje očituje se poglavito u sljedećim oblicima:

- u okviru vladinog postupka međuresornog usklađivanja (stručne radne skupine i koordinacije),
- kroz uži kabinet Vlade RH,

- kod predstavljanja prijedloga zakona i drugih akata zastupničkim klubovima, odnosno njihovim predstavnicima
- na koalicijskim sastancima na kojima sudjeluju predstavnici koalicijskih partnera s obzirom na obrađivano pitanje.

Sastanci radi usklađivanja se sazivaju po odluci koordinacije predsjednika stranaka potpisnica ili na zahtjev jedne od potpisnica.

Koalicijski partner može:

- zahtijevati sazivanje koalicijskog sastanka i predlagati određene teme sastanka;
- zahtijevati obavještanje o određenim temama pojedinih zastupničkih klubova, odnosno njihovih predstavnika.

Svaki predsjednik stranke može predložiti predstavljanje prijedloga zastupničkom klubu ili sazvati koalicijski sastanak, ako procijeni da je to potrebno, ako to zahtijeva predsjednik Vlade ili koalicijski partner. Sazivu također mora predložiti teme i dnevni red o kojima se odlučuje.

Koalicijski partner može zahtijevati saziv koalicijskog sastanka i za raspravu o motivima za prihvaćanje neke odluke, koja još nije u pripremi.

Ako je o nekom pitanju formalno i pismeno zahtijevano koalicijsko usklađivanje, postupak na Vladi ili u Hrvatskom saboru ne može se obaviti prije kraja usklađivanja.

Predsjednik Vlade saziva koalicijski sastanak u predloženom roku, odnosno u najkraćem mogućem roku nakon primitka zahtjeva za saziv. Koalicijski partneri moraju biti obaviješteni o sazivu koalicijskog sastanka i primiti materijale za sastanak najmanje 24 sata prije sastanka.

O sazivu se obavještavaju predsjednici stranaka ili osobe za kontakte, koje isti odrede. Svaki koalicijski partner sam određuje tko će sudjelovati na koalicijskom sastanku. Ako među koalicijskim partnerima unatoč koalicijskom usklađivanju ne dođe do suglasnosti, predsjednik Vlade na prijedlog ministra ili koalicijskog partnera saziva koordinaciju predsjednika stranaka, koja donosi konačnu odluku.

Smatrat će se da stajališta predsjednika stranaka, članova Vlade i saborskih zastupnika predstavljaju i izražavaju pravu volju dotičnog koalicijskog partnera, te se ostali koalicijski partneri mogu na iste osloniti.

Svaki koalicijski partner ponaosob poduprijet će zajedničko stajalište i odluku koju se na temelju pravila ovog Koalicijskog sporazuma donese u određenom tijelu, te će glede iste postupati lojalno, prihvaćajući ju kao svoju vlastitu, zastupati i podupirati prema svomu članstvu, javnosti i drugim osobama.

IV. PRIJEDLOG USTROJA KOALICIJSKE VLADE I PITANJA FUNKCIONIRANJA SABORA

1. Prijedlog ustroja Koalicijske Vlade

Koalicija će jednoglasno poduprijeti prijedlog kojeg će mandatar za sastav Vlade Republike Hrvatske dr. Ivo Sanader predstaviti Hrvatskom saboru, na temelju članka 109. Ustava Republike Hrvatske.

Izmjenama i dopunama Zakona o Vladi i Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija, koalicija će osigurati racionalan i svojim strateškim primarnim zadaćama prilagođen sastav vladinih resora.

Svaki koalijski partner određuje kandidate za mjesta ministra, odnosno drugog člana Vlade, a svi ostali koalijski partneri se obvezuju takve prijedloge podržati kako bi isti bili usvojeni u Hrvatskom saboru. Svaki koalijski partner ponaosob je ovlašten zatražiti i predložiti smjenu ministra u ministarstvu u kojem određuje ministra odnosno drugog člana Vlade, sukladno ovom Koalijskom sporazumu. Pri tome, svi ostali koalijski partneri se obvezuju takve prijedloge podržati kako bi isti bili usvojeni u Hrvatskom saboru.

U slučaju prestanka funkcije bilo kojeg ministra tijekom mandata, odnosno drugog člana Vlade, novi ministar, odnosno drugi član Vlade bit će imenovan sukladno gore navedenim pravilima ovog Koalijskog sporazuma.

Niti jedan koalijski partner ne smije biti nadglasan u radu Vlade i Hrvatskog sabora pri odlučivanju o pitanjima koja su mu od presudne važnosti. Stajališta koje će biti zastupana u tijelima europskih integracija i sličnih međunarodnih asocijacija, bit će utvrđivana koordinirano.

U svim vladinim odborima kao i tijelima na čiji sastav Vlada ima utjecaj nastojat će se postići proporcionalna zastupljenost svakog koalijskog partnera, primjenjujući načela ovog sporazuma o personalnim pitanjima.

2. Pitanja funkcioniranja Hrvatskog sabora

Klubovi zastupnika koalijskih partnera i zastupnici koji daju potporu mandataru za sastav Vlade i nastavno predsjedniku Vlade dr. Ivi Sanaderu, glasovati će, o iskazivanju povjerenja Vladi dr. Ive Sanadera, u Hrvatskom saboru.

Nakon usuglašenih stajališta glasovati će i dati potporu zajedničkom prijedlogu za predsjednika Hrvatskog sabora, potpredsjednike iz redova parlamentarne većine, predsjednike, potpredsjednike i članove radnih tijela i voditelje izaslanstava i ostale dužnosnike koje bira ili imenuje Hrvatski sabor iz redova parlamentarne većine.

U Hrvatskom saboru, na radnim tijelima Hrvatskoga sabora, pri raspravama i glasovanjima davati će potporu i glasovati za prijedloge Vlade, kako zakona, tako i drugih akata Vlade u svim proceduralnim i meritornim pitanjima kada i ako:

1. iza tih vladinih prijedloga stoje usuglašena stajališta koalicijskih partnera u Vladi;
2. nisu u cijelosti ili u pojedinim bitnim pitanjima usklađena stajališta koalicijskih partnera ili zastupnika koji podupiru Vladu, u Vladi, a prijedlozi zakona ili drugi prijedlozi Vlade su upućeni u saborsku proceduru – klubovi zastupnika koalicijskih partnera i zastupnici koji podupiru Vladu, će prije sjednice saborskih odbora i plenarne sjednice, nastojati uskladiti stajališta o zajedničkom, jedinstvenom nastupu prema spornim pitanjima. Ukoliko predsjednici klubova koalicijskih partnera ne uspiju uskladiti stajališta oko spornih pitanja izvijestiti će o tome Predsjednika Vlade i predsjednike stranaka koalicijskih partnera radi pronalaska političkog rješenja. Dok to rješenje ne bude pronađeno, na plenarnoj sjednici Hrvatskoga sabora sporna pitanja neće se raspravljati.

V. PROGRAMSKI DIO

UVOD

Izabrani od hrvatskih građana, mi, Koalijska Vlada Hrvatske demokratske zajednice, Hrvatske seljačke stranke i Hrvatske socijalno liberalne stranke odlučni smo odgovoriti na želju našeg naroda te građanima staviti u službu odgovornu i zrelu politiku koja će voditi zemlju putem ujednačenog razvoja, mira, osobne sigurnosti, rada i socijalne pravde.

Pred nama su brojne mogućnosti; neke od njih već su učinjene dijelom naše stvarnosti, poslovnog okruženja, obrazovnog sustava, svakodnevnog života. Želimo da u tim mogućnostima naše društvo sudjeluje i dalje, da budu prepoznate i na korist svakom našem građaninu.

Naša je zadaća, stoga, dovršiti izgradnju Hrvatske kao sigurne, stabilne europske države; na ponos našoj tradiciji, kulturnoj baštini, povijesnom nasljeđu i europskim vrijednostima. Želimo dovršiti proces izgradnje međusobnog povjerenja i zajedništva. Samo uzajamnim povjerenjem, poštovanjem i iskrenim zajedništvom možemo govoriti i ostvariti razvoj. Razvoj koji će svatko od nas osjetiti na sebi specifičan način: kroz novo radno mjesto, nove poslovne prilike, sigurnu investiciju, kvalitetno obrazovanje, osjećaj zadovoljene pravde i, iznad svega, osjećaja snage pojedinca.

Naše su stranke oslušivale težnje naših građana; stisnuli smo mnoge ruke i saslušali brojne sudbine. Kroz pokušaje do sada i kroz buduća nastojanja, izvukli smo pouke, a učiti ćemo i dalje nove političke pouke, nadogradili smo političke programe, učinili ih modernima i opipljivima – oni mijenjaju lice Hrvatske, vode je k Europi i čine ju prepoznatljivom.

Hrvatska demokratska zajednica i Hrvatska seljačka stranka pripadaju velikoj europskoj, demokršćanskoj i narodnjačkoj tradiciji i na tim idejnim osnovama doprinosimo izgradnji Europe mira i zajedništva. Hrvatska socijalno liberalna stranka pripada velikoj obitelji liberalnih europskih stranka i kao takva zauzima značajno mjesto u europskoj politici i u gradnji moderne Hrvatske.

Naši se programi temelje na interesima Hrvatske; na bitnim i strateškim pitanjima koji progovaraju interese hrvatske države i njezine javnosti. Oni pružaju viziju daljnjeg razvoja Hrvatske s misijom postizanja snažnog gospodarstva, jačeg pozicioniranja na globalnom tržištu uz puno razumijevanje za još prisutne posljedice tranzicije. Stoga je središnji dio našeg programa njezin dovršetak. Hrvatska je još suočena sa značajnim tranzicijskim troškovima, još u znatnoj mjeri treba podupirati domaće poduzetništvo, te će zbog toga Koalijska Vlada nastaviti provoditi politiku makroekonomske stabilnosti, praćenu snažnim razvojem tržišta kapitala.

Dovršetak privatizacije, poticanje poduzetništva, dovršetak reforme pravosuđa i javne uprave. Program naših stranaka iznad svega usmjeren je i na jačanje

institucija, izgradnju povjerenja u njihov rad te otkrivanje i uspješnu borbu protiv globalne pošasti današnjice – korupcije. Reforma pravosuđa i odlučna borba protiv korupcije i organiziranog kriminala prioriteti su u ukupnom nastojanju za dovršetkom reformskih i tranzicijskih procesa i učvršćenja Hrvatske kao uređene i stabilne demokratske zemlje vladavine prava. Dovršetak reforme pravosuđa, dosljedna provedba Nacionalne strategije za borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala, te reforma sustava unutarnjih poslova radi povećanja učinkovitosti i sigurnosti hrvatskoga društva bit će u samom vrhu programa Vlade.

Održivi razvitak sela i ruralnog prostora u Republici Hrvatskoj omogućavanjem trajnih ulaganja u razvojne projekte na tim područjima, stvaranje sličnih gospodarskih uvjeta kakve imaju stanovnici u gradovima u vidu mogućnosti zapošljavanja i zarade te poboljšanje dostupnosti fizičke i društvene infrastrukture koju traži suvremeni čovjek, pretpostavke su koje će na selu zadržati postojeće stanovnike i privući nove nudeći im iste razvojne mogućnosti kao i u razvijenim europskim zemljama.

Ovaj put isti je onaj čije je krajnje odredište članstvo u Europskoj uniji i NATO-u. Želimo biti čimbenik trajnog osiguranja mira, stabilnosti i sigurnosti za Hrvatsku; Hrvatsku u stabilnom okruženju zemalja regije koje dijele jednaka nastojanja na svojim individualnim putevima s istim ciljem.

Koalicijska Vlada predstavlja ovaj Program pouzdana u svoje mogućnosti da će nastaviti s tim putem, voditi zemlju uz upravljanje promjenama, rizicima te koristima koje donose mir i sigurnost. Stoga, ovaj Program Koalicijske Vlade nije lista obećanja. Hrvatska je zemlja stabilnog i otvorenog gospodarstva, otvorenog i kritičkog društva. Hrvatska ima potencijale koje želimo dalje razvijati, uravnoteženo ih podizati u svakoj njezinoj regiji i kraju – želimo konkretnim koracima potvrditi snagu koju smo postigli. Hrvatska treba i zaslužuje dobru Vladu; Vladu koja će održavati financijsku stabilnost zemlje, nastaviti smanjivati proračunski deficit i javni dug te tako utjecati na smanjivanje potreba za daljnjim zaduživanjem, kreirati živu i modernu ekonomsku politiku i okvir pronalaženja i iskorištavanja novih poslovnih prilika.

U tom cilju, Koalicijska Vlada čvrsto stoji na stajalištu da je u suvremenome tržišnom gospodarstvu zadaća države i javnog sektora u gospodarstvu jasna – stvaranje povoljnih uvjeta za poduzetništvo koje preuzima odgovornost poslovnih rizika, jačanje institucija i njihove učinkovitosti u praćenju potreba gospodarstva, osiguranje socijalne pravde.

Koalicijska Vlada prepoznaje potrebu jačanja konkurentnosti i izvozne snage hrvatskoga gospodarstva. Konkurentnost na globalnom tržištu želimo osigurati promišljenom proizvodnjom, reformama školstva i znanosti, poticanjem inovacija i novih proizvoda, ulaganjem u rijetke proizvodnje, poticajnim mjerama za izlazak na nova tržišta, korištenjem komparativnih prednosti pojedinih grana hrvatskoga gospodarstva i, više od svega, nastaviti izgradnju društva i gospodarstva znanja. Gospodarstvo znanja kao model ubrzanog razvoja ostaje prioritet, jer upravo taj model ujedinjuje poduzetništvo i obrazovanje, spoj znanosti i inovacija s poslovnim

duhom, što je u Hrvatskoj najveći razvojni potencijal. Izgradnja informacijskog društva naš je prioritet, a posebno mjesto u našem programu ima daljnji razvoj poduzetničkih zona i tehnoloških parkova.

Gospodarstvo znanja, kao spoj poduzetništva i obrazovanja, za Hrvatsku ima i dodatnu prednost jer prije svega uključuje mlade generacije. Posebnu pozornost ćemo posvetiti upravo mladim, novim i obrazovanim naraštajima.

Kao buduća članica Europske unije želimo postići razinu prethodne spremnosti kroz mjere povećanja izvoza prije ulaska zemlje u Europsku uniju.

Ogledalo uspješnog gospodarstva jest snažna etika i vrijednost rada; naša politika socijalnog partnerstva bit će u službi sigurnosti radništva i u funkciji rasta poduzetništva.

Koalijska Vlada radit će na novome društvenom dogovoru o zajedništvu u razvoju, kao novom modelu podjele odgovornosti radništva, države i poduzetništva u stvaranju stabilnih uvjeta za provedbu strategije ubrzanog razvoja zemlje. Koalijska Vlada će u sklopu osnaženoga strateškog partnerstva otvoriti dijalog o tom iznimno važnom pitanju.

Naš je cilj i preoblikovanje tradicionalnih hrvatskih proizvodnih grana. Tradicionalnim hrvatskim proizvodnjama, obrtima i zanatima – poput ribarstva, prehrambene, drvne ili duhanske industrije, ali i brodogradnje, farmaceutike i drugih – pristupit ćemo na novi način. Dijelom u sklopu priprema za ulazak u Europsku uniju, ali dijelom i radi njihove zaštite i osiguranja konkurentnosti putem restrukturiranja, privatizacije ili povezivanja. Privlačenjem novih izravnih inozemnih investicija i poticanjem domaćih ulaganja, osigurat će se podizanje pojedinih proizvodnih grana u višu fazu razvoja, te posebno promicati neke nove grane, poput biotehnologije, međunarodnih financijskih i poslovnih usluga i IT sektora.

Hrvatska prednjači po udjelu privatnoga vlasništva nad stambenim objektima u ukupnome stambenom fondu zemlje; 92 posto naših građana ima vlastitu imovinu i to je njihov najveći kapital. Naši građani moraju znati i osjećati da je njihov kapital siguran i da mogu, kroz ostvarenje našeg gospodarstva i porezne politike, uživati njegovu vrijednost. Stoga, Koalijska Vlada planira uvođenje poreznoga broja za svakoga građanina. Ovim se mehanizmom osigurava otkrivanje i prevencija nezakonitosti, korupcije i kriminala.

U uvjetima kreditne ekspanzije i ukupnog porasta potražnje, odgovorna fiskalna politika preduvjet je ukupne stabilnosti i sigurnosti. Stoga, Koalijska Vlada planira do kraja godine 2010. u cijelosti uravnotežiti državni proračun.

Opredijeljeni smo za bitno novi pristup proračunskim izdvajanjima, koji će još snažnije biti usredotočen upravo na znanost, obrazovanje i usvajanje novih tehnologija, te na osiguranje jeftinijeg i dostupnijeg kapitala za poduzetništvo. Posebno će se financijski pratiti i poticati mreža konkretnih inicijativa i razvojnih

projekata na županijskoj i lokalnoj razini koje će, spremni na kratke rokove i ubrzani rad, provoditi obrazovani, energični mladi ljudi zainteresirani za boljitak svojeg grada, kraja, tvrtke. Riječ je o gospodarskoj i razvojnoj politici koja će biti više od rutinske, redovne i standardne.

Započeli smo pripreme za uvođenje obveznoga srednjoškolskog obrazovanja i školovanja do prvog zaposlenja, koje će Koalijska Vlada nastaviti i dovršiti, kako bi se što više mladih izravno uključivalo u gospodarstvo. Test odgovornosti mladih ljudi za svoju, ali i širu sudbinu bit će inicijativa spuštanja dobne granice za pravo glasovanja na izborima na 16 godina.

Vodit ćemo politiku usmjerenu prema osiguranju uspješnog dovršetka pregovora o punopravnome članstvu Hrvatske u Europskoj uniji, kao i osiguranju ulaska Hrvatske u punopravno članstvo u NATO-u i to polazeći od interesa naših građana i naše zemlje. Oba procesa bit će uporište odgovornoga djelovanja Hrvatske kao nove članice Vijeća sigurnosti Ujedinjenih Naroda.

Ostvarenje tih dvaju ciljeva vidimo kao povijesni, najvažniji hrvatski državni i nacionalni interes.

U ostvarenju tih ciljeva Koalijska Vlada će kroz vanjskopolitički program polaziti od posebnog interesa za razvijanje odnosa prijateljstva i svestrane suradnje sa zemljama članicama Europske unije, sa Sjedinjenim Američkim Državama, sa stalnim članicama Vijeća sigurnosti i drugim vodećim europskim i svjetskim državama, na načelima Povelje Ujedinjenih naroda i u interesu ravnopravnosti i uzajamnosti. Hrvatska će podupirati jačanje Transatlantske suradnje i opće snaženje i širenje multipolarnog sustava kooperativne i kolektivne sigurnosti u svijetu.

U program Koalijske Vlade uvrstit će se i interes za aktivan doprinos Hrvatske reformi sustava Ujedinjenih naroda i jačanje multipolarnog sustava odgovornosti i sigurnosti u međunarodnim odnosima. Mir i sigurnost su i naš doprinos miru i sigurnosti u svijetu. Hrvatska ima poseban interes za trajno uređenje sigurnosti i stabilnosti na jugoistoku Europe. Jačanjem bilateralnih odnosa, u sklopu Procesu suradnje na jugoistoku Europe, putem doprinosa djelovanju Vijeća za regionalnu suradnju i prijenosom iskustava i znanja iz pregovaračkoga procesa s Europskom unijom, Hrvatska će nastaviti pridonositi ostvarenju Deklaracije iz Soluna (2003.), koju vidi temeljnim dokumentom Europske unije u osiguranju europske i euroatlantske perspektive država jugoistoka Europe.

Čvrsto vjerujemo da su europska i euroatlantska perspektiva jedini okvir i poticaj za rješavanje preostalih otvorenih pitanja na jugoistoku Europe, prije svega statusa Kosova i budućega trajnog ustavno-administrativnog uređenja Bosne i Hercegovine kao održive i funkcionirajuće cjelovite europske demokratske države triju potpuno ravnopravnih, suverenih i konstitutivnih naroda. Mir i sigurnost povećat ćemo i rješavanjem preostalih otvorenih pitanja sa susjedima. Polazimo od uvjerenja da je potpuno i nepristrano ispunjenje pravde u odnosu na bilo koji individualni zločin iz

razdoblja agresije na Hrvatsku i ratova na prostorima jugoistočne Europe nužna i nezaobilazna pretpostavka očuvanja povijesne istine i otvaranja novih poglavlja u odnosima država i naroda. U tome vidimo smisao i okvir za suradnju s Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju. Ovo razumijevanje preduvjet je europske perspektive.

Posebno važno mjesto u tom pogledu zauzimat će snažna skrb za položaj i zaštitu hrvatskih nacionalnih zajednica izvan zemlje, osobito u našem susjedstvu. Želimo promicati njihove interese i graditi na njihovim postignućima u gospodarstvu, kulturi, znanosti i drugim područjima, uzajamnim povezivanjem i suradnjom.

Nastavit ćemo skrbiti za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini i pomagati njegov društveni, gospodarski i kulturni razvoj. Opstojnost hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini, kao konstitutivnog, suverenog i ravnopravnog naroda u susjednoj državi, jedna je od ključnih pretpostavki opstanka i nezamjenjiva sastavnica jačanja Bosne i Hercegovine kao samoodržive demokratske europske države.

Koalicijska Vlada, u svom programu, daje posebno mjesto za: daljnje ubrzanje i dodatni razvoj informacijskog društva; sveobuhvatnu reformu javne uprave i njezino puno pretvaranje u servis građana; infrastrukturne projekte, poput primjerice kanala Dunav – Sava, kao gospodarske i nacionalno-kulturne poveznice s nebrojenim pratećim gospodarskim i društvenim učincima.

Čvrsto vjerujemo da ovakvim novim, svježim pristupom i razrađenim programom možemo osigurati ubrzani razvoj zemlje, uključiti u ovaj projekt svakoga spremnog hrvatskog građanina i omogućiti mu ne samo da sudjeluje u velikom nacionalnom projektu nove etape izgradnje i uređenja Hrvatske nego i da u tome nađe izvor blagostanja za sebe i svoju obitelj.

1. ODREDNICE MAKROEKONOMSKE POLITIKE I DRŽAVNOG PRORAČUNA

1. Temeljne postavke

Želimo nastaviti ubrzani razvoj hrvatskog gospodarstva i osigurati da Hrvatska na razvijenoj osnovici uđe u Europsku uniju i ravnopravno sudjeluje na zajedničkom europskom tržištu. Cilj je povećanje konkurentnosti svih dijelova gospodarstva, učinkovite institucije, ustrajno provođenje razvojnih projekata i inzistiranje na znanju i obrazovanju. Time će se postići povećanje gospodarske snage zemlje i visoki životni standard hrvatskih građana.

2. Ciljevi

Svi hrvatski građani bez obzira na to u kojem mjestu, gradu ili županiji žive, moraju osjetiti dobrobiti gospodarskog i ukupnoga društvenog napretka. Stoga je briga o ravnomjernom razvoju svih hrvatskih krajeva temeljna nit vodilja u oblikovanju svakoga našeg projekta. Ostvarivanje temeljnih ciljeva naše gospodarske politike za nadolazeći mandat – stope rasta gospodarstva od sedam posto i smanjivanje anketne stope nezaposlenosti na sedam posto – znači da ćemo podupirati ubrzani razvoj svih naših županija imajući u vidu specifične gospodarske i društvene potrebe s kojima se suočava svaka od njih.

3. Provedbene mjere

Stranke potpisnice ovog Koalicijskog sporazuma suglasne su u razdoblju 2007. – 2011. godine provesti sljedeće mjere:

- Na temelju postojećeg Strateškog okvira za razvoj kao i Pretpristupnog ekonomskog programa donijet ćemo Nacionalni strateški referentni okvir kao krovni makroekonomski dokument u kojem ćemo definirati smjernice nacionalnog i regionalnog razvoja;
- Uravnotežit ćemo državni proračun do 2010. godine (izjednačavanjem rashoda s prihodima proračuna smanjit će se, odnosno nestat će potreba za zaduživanjem

državnog sektora što će doprinijeti i smanjenju udjela ukupnog vanjskog duga u BDP-u);

- Smanjenjem potreba za zaduživanjem osigurat ćemo više raspoloživih financijskih sredstava za financiranje poduzetničkih projekata;
- Dodatno ćemo jačati učinkovitost trošenja proračunskog novca uvođenjem obvezne ocjene troškova i koristi projekata koji se financiraju iz proračuna te osnažiti internu reviziju u ministarstvima;
- Nastavit ćemo jačati fiskalnu transparentnost i mogućnost uvida građana u trošenje novca poreznih obveznika;
- Uvest ćemo porezni broj kao jedinstveni identifikacijski znak;
- Uvest ćemo učinkovitiji sustav nadzora nad kretanjem proizvoda koji se oporezuju trošarinama radi sprečavanja ilegalne trgovine;
- Jačat ćemo razvoj tržišta kapitala i mogućnosti financiranja poduzeća na tržištu kapitala;
- Osigurat ćemo zaštitu prava malih ulagača u skladu s europskim standardima;
- Jačat ćemo kapacitete sustava javne nabave te jačati sustav kontrole i osigurati dosljedniju primjenu zakonske regulative u ovom području;
- Nastavit ćemo jačanje gospodarske diplomacije i njezino stavljanje u funkciju servisa za hrvatska poduzeća u svrhu povećanja izvoza.
- Nastavit ćemo stvarati zakonske i gospodarske uvjete za jačanje gospodarstva i poduzetništva, isto kao i neovisnih regulatornih tijela zaduženih za očuvanje fer tržišne utakmice;
- Omogućit ćemo svrstavanje Hrvatske u «Klub 40» najkonkurentnijih zemalja svijeta.

2. DRUŠTVENA ODGOVORNOST

1. Temeljne postavke

Globalizacijski procesi potaknuli su određene promjene i u Hrvatskoj na način da će svaki građanin prije ili kasnije i sam osjetiti te promjene. Budući razvoj Hrvatske ovisi o društvenom suglasju oko glavnih ciljeva, stoga nacionalnu energiju treba usmjeriti na jačanje zajedništva i društva povjerenja. U svemu tome Hrvatska u suvremenim europskim i svjetskim okvirima ima prigodu sačuvati svoju posebnost i iskoristiti prigode koje se pružaju.

2. Ciljevi

Želimo nastaviti graditi odgovorno društvo prema pojedincu, ali i cijeloj zajednici. Na ovaj ćemo način pružiti priliku da u daljnjem razvoju društva ravnopravno sudjeluju svi hrvatski građani te da se u što većoj mjeri smanje negativne posljedice ubrzanog razvoja. Poticati ćemo dijalog svih uključenih strana: Vlade, gospodarstvenika i civilnog društva jer ćemo na taj način postići društveno suglasje nužno za daljnji razvoj Hrvatske.

3. Provedbene mjere

Koalicijski partneri suglasni su da će u razdoblju 2008. – 2011. provoditi sljedeće aktivnosti:

- promicati ćemo društveni dogovor o ubrzanom razvoju Hrvatske radi najšireg razumijevanja mjera i ciljeva vladine politike i dogovora o ulozi svih partnera u ostvarenju zajednički dogovorenih ciljeva;
- promicati ćemo socijalnu odgovornost privatnih poduzeća što uključuje brigu za ljude, okoliš, te poboljšanje kvalitete života u zajednici u kojoj živimo i radimo;
- primjenom svih raspoloživih kontrolnih mehanizama poduprijet ćemo provedbu radnog zakonodavstva i osigurati zaštitu prava radnika u skladu sa zakonom i međunarodnim standardima;

- nastaviti ćemo promicati socijalno partnerstvo potičući uključenost svih društvenih skupina u donošenje najvažnijih odluka;
- poticati ćemo praksu mirnog rješavanja sporova s ciljem da sud postane posljednja, a ne prva instanca u rješavanju sporova;
- dosljedno ćemo primjenjivati i unapređivati zakonske standarde usmjerene na zaštitu ljudskih i manjinskih prava;
- nastaviti ćemo unapređivati otvorenost rada svih državnih institucija i javne uprave prema javnosti.

3. UPRAVLJANJE DRŽAVNOM IMOVINOM

1. Temeljne postavke

Sadašnji model upravljanja državnom imovinom treba bitno unaprijediti. Sadašnji sustav kao rezultat ima nedovoljno efikasno korištenje državne imovine. Nekoliko je uzroka takvog stanja poput:

- imovina je disperzirana na puno nominalnih imatelja/vlasnika;
- komplicirani međusobni odnosi (primjer HFP-HZMO);
- nije završen rad na Središnjem registru državne imovine.

Hrvatski fond za privatizaciju (HFP) u ovakvom obliku je ocijenjen nedovoljno efikasnim u obavljanju svojih poslova:

- privatizacija dionica i udjela u državnom vlasništvu;
- upravljanje dionicama i udjelima u državnom vlasništvu;
- upravljanje nekretninama u državnom vlasništvu;
- upravni postupci (uglavnom po čl. 47. Zakona o privatizaciji);
- sudski procesi;
- rezervirane dionice;
- obeštećenje invalida, branitelja i bivših vlasnika.

2. Provedbene mjere

- Formirat će se Središnji registar državne imovine. Unutar Središnjeg registra državne imovine, kao posebno poglavlje, formirat će se i Registar nekretnina u državnom vlasništvu.
- Kako bi se što efikasnije upravljalo nekretninama u državnom vlasništvu, u Registru nekretnina napraviti će se i klasifikacija na perspektivnu i neperspektivnu imovinu.

- Zakonski će se odrediti da prednost kod korištenja neperspektivne imovine ima poduzetništvo, odnosno jedinice lokalne i regionalne samouprave.
- Upravljanje nekretninama će se iz HFP-a prebaciti u Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom (SDUUDI).
- Formirat će se nekoliko Zatvorenih investicijskih fondova (ZIF) u koje će se prebacivati dionice i udjeli „zdravih tvrtki“ u vlasništvu HFP-a i ostalih imatelja državne imovine.
- Na javnim natječajima će se za svaki pojedini ZIF odabrati Društvo za upravljanje fondom, koje će uz formiranje ZIF-a i upravljanje imovinom ZIF-a, upravljati i tvrtkama koje će se naći u portfelju pojedinog ZIF-a.
- Uz navedene poslove, odabrana Društva za upravljanje fondovima će imati zadatak pripreme i provođenja inicijalne javne ponude udjela u tim fondovima s posebnim pogodnostima za hrvatske građane i listanje udjela u fondovima na burzi.
- Kontrola nad upravljanjem fondovima će se vršiti kroz Upravne odbore fondova i na taj način se odlučuje o najvažnijim transakcijama.
- Rezultat formiranja ZIF-ova će biti nastavak privatizacije na najtransparentniji mogući način.
- U Upravne odbore fondova neće biti imenovani državni dužnosnici.
- Izradit će se novi Zakon o privatizaciji, kojim će se promijeniti uloga HFP-a, ali i omogućiti novi načini privatizacije kroz ZIF-ove. Također, ostavit će se mogućnost privatizacije i kroz druge modele, ukoliko se utvrdi da je za pojedino poduzeće baš taj model najbolje rješenje.
- Izradit će se poseban Zakon o organiziranom radničkom dioničarstvu koji će uvesti porezne olakšice i biti temelj za formiranje organiziranog radničkog dioničarstva.
- Nakon što se iz HFP-a izdvoje dionice, udjeli i nekretnine, ostatak poslova će ili ostati u HFP-u koji će tada imati sasvim drugu ulogu, ili će se prebaciti u SDUUDI, pa bi HFP prestao postojati.
- Na sličan način kao i za dionice i udjele moguće je poboljšati upravljanje i nekretninama. Razmotrit će se mogućnost osnivanja fondova za nekretnine u koje će se moći unijeti nekretnine u vlasništvu države. Na taj način mogu se staviti u komercijalnu upotrebu bivši vojni kompleksi, zemljište uz more, i dr.
- Također, postoji mogućnost boljeg korištenja nekretnina u okviru projekata javno-privatnog partnerstva.

- U privatizaciju neće ići slijedeće:
  - šume;
  - vode (izvori pitke i termalne) i vodooprska;
  - željeznička infrastruktura;
  - plinovodna infrastruktura;
  - prijenosna mreža električne energije.
- Polazište za pregovaračku platformu s EU je moratorij na prodaju poljoprivrednog zemljišta strancima od najmanje 12 godina nakon pristupa RH u EU.
- Ubrzati će se proces stjecanja posjeda nad poljoprivrednim zemljištem od strane hrvatskih građana na duži period.
- Ubrzati će se razminiranje šumskog i poljoprivrednog zemljišta.
- Zemljište koje se vodi kao šumsko i nalazi se na upravljanju kod Hrvatskih šuma, a u naravi nije šuma, bilo da mikroklima to ne omogućava ili se nalazi u građevinskom području, potrebno je prenamijeniti u poljoprivredno zemljište ili staviti u poduzetničku funkciju, ovisno o njegovom položaju.

4. POLITIKA REGIONALNOG RAZVOJA I FISKALNE DECENTRALIZACIJE

1. Temeljne postavke

Ustavom Republike Hrvatske (NN 41/01 – pročišćeni tekst) i Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 106/03, 129/05) utvrđeno je da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (dalje u tekstu: JLP(R)S ostvaruju prihode iz vlastitih izvora, od zajedničkih poreza koji se dijele između države, općina/gradova i županija te od pomoći iz državnog i lokalnih proračuna. Uz navedeno moguće je ostvarivanje i primitaka po osnovi zaduživanja. Prema članku 18. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi općina, grad i županija samostalne su u odlučivanju u poslovima iz svog samoupravnog djelokruga.

U skladu s odredbama članka 67. i 68. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi JLP(R)S:

- moraju upravljati, koristiti se i raspolagati svojom imovinom pažnjom dobrog domaćina,
- imaju prihode kojima u okviru svog samoupravnog djelokruga slobodno raspoložu.

Općine i gradovi u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, a županije poslove od (područnog) regionalnog značaja.

Proces decentralizacije započeo je u 2001. godini kada je na JLP(R)S preneseno upravljanje i financiranje funkcija školstva (osnovne i srednje škole), zdravstva i socijalne skrbi te vatrogastva. Prenošenje financiranja pratilo je i prenošenje prihoda na lokalnu razinu te su JLP(R)S na koje su prenesene navedene funkcije dobile i dodatni udio u porezu na dohodak za tu namjenu koji se u 2007. godini povećava s 10,4% na 12%. Onim jedinicama kojima iznosi iz dodatnog udjela u porezu na dohodak nisu dovoljni za financiranje decentraliziranih funkcija prema minimalnim financijskim standardima dodatno se daju sredstva iz Državnog proračuna iz fonda izravnjanja.

Osim sredstava za decentralizirane funkcije središnja država daje pomoći JLP(R)S na područjima od posebne državne skrbi prema kriterijima utvrđenim zakonskim propisima (Zakon o izvršavanju državnog proračuna i posebni zakoni).

Uz ova sredstava pomoći, preko nadležnih ministarstava financiraju se različiti programi regionalnog razvoja: programi poticanja gospodarstva i poduzetništva, programi ulaganja u kulturu, ulaganje u obnovu zdravstvene infrastrukture, izgradnja škola i športskih dvorana, programi razvoja otoka i brdsko-planinskih područja te područja od posebne državne skrbi, programi obnove i razvoja komunalne infrastrukture, razvoj vodoopskrbe, sufinanciranje županijskih i lokalnih cesta.

2. Ciljevi

Temeljni cilj strategije fiskalne decentralizacije je da se postepeno, a najkasnije u Proračunu za 2011. godinu dođe do odnosa da je udio prihoda poslovanja JLP(R)S najmanje 20% prihoda poslovanja središnjeg proračuna zbrojenog s prihodima poslovanja JLP(R)S, uz tendenciju rasta udjela izvornih prihoda JLP(R)S u prihodima poslovanja JLP(R)S, a provodi se u dva dijela, i to:

1. Za potpore izravnjanja:

- a) do 25% u 2009. godini
- b) do 30% u 2010. godini
- c) do 35% u 2011. godini

- Navedeni postoci Potpore izravnjanja mogu se mijenjati uz suglasnost oba partnera nakon izrade kriterija sukladno ovom Sporazumu

2. Razlika do najmanje 20% prihoda poslovanja središnjeg proračuna zbrojenog s prihodima poslovanja JLP(R)S, nakon što se realiziraju Potpore izravnjanja, koristi se za Potpore općinama, gradovima i županijama za razvojne programe i projekte, te decentralizirane funkcije.

Novi pristup nastavku decentralizacije i načinu financiranja JLP(R)S jest iskorak koji Republiku Hrvatsku dovodi među zemlje s najboljom praksom u ovom području uspostavljenoj na razini Europske unije.

Cilj je gospodarski ojačati i razviti područja koja su ispod prosjeka kako bi došli na razinu razvijenih područja te stvoriti atmosferu uspješnog rada, konkurentnosti i izvrsnosti.

3. Provedbene mjere

3.1. FINANCIRANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

- Usvajanje Povelje o lokalnoj i regionalnoj samoupravi u cijelosti. – Rok: prvo tromjesečje 2008.
- Usvajanje Strategije regionalnog razvoja RH. – Rok: do 1. svibnja 2008.
- Usvajanje Zakona o regionalnom razvoju RH. – Rok: do 31. prosinca 2008.
- Stranke potpisnice Koalicijskog sporazuma će osnovati zajednički tim koji će izraditi Strategiju fiskalne decentralizacije i Zakon o financiranju JLP(R)S. – Rok: do 30. lipnja 2008. godine
- Strategija fiskalne decentralizacije temeljit će se na modelu dvije vrste potpora:
  1. Potpore općinama, gradovima i županijama za razvojne programe i projekte i decentralizirane funkcije, a koje se dodjeljuju prema programima putem Nadležnog ministarstva.
  2. Potpore za izravnaje – potpore koje se dodjeljuju direktno općinama i gradovima bez određene namjene dodijeljenih sredstava osim uz uvjet da se ta sredstva izravnaja ne smiju trošiti za materijalne rashode (plaće i sl.), te uz obvezu da općine i gradovi izvijeste o načinu i namjeni trošenja tih sredstava kao temelj za analizu uspješnosti potpora. Kriteriji dodjele nelinearnih potpora izravnaja odredit će se Strategijom decentralizacije, a realizirat će se kroz Zakon o financiranju JLP(R)S. Temelj za Strategiju fiskalne decentralizacije i Zakona o financiranju je dokument CARDS 2002 Projekt Fiskalna decentralizacija u Hrvatskoj – broj ugovora 108779.
- Stranke potpisnice Koalicijskog sporazuma će temeljem Strategije fiskalne decentralizacije izraditi, usuglasiti i prihvatiti Zakon o financiranju JLP(R)S koji će stupiti na snagu 1. 1. 2009. odnosno s proračunom 2009. godinu, te će biti akceptiran i u fiskalnim projekcijama Proračuna za razdoblje mandata Koalicijske Vlade. – Rok: do kraja 2008. godine
- Utvrđeno je da se za minimalni standard izravnaja kao jedan od kriterija koristi i odnos prihoda po stanovniku JLP(R)S u odnosu na prosječni prihod po stanovniku na razini RH.
- Stranke potpisnice Koalicijskog sporazuma suglasne su da će se sredstva fiskalne decentralizacije osigurati počevši s Proračunom 2009. kako bi se u Proračunu 2008. omogućio završetak programa i projekata u tijeku.

- Stranke su isto tako suglasne da Proračun 2008. neće preuzimati nove financijske obveze bez međusobne suglasnosti kako bi se ostavilo prostora za financijsku decentralizaciju koja počinje 1. 1. 2009. godine i nastavlja se trendom rasta sukladno fiskalnim i drugim kretanjima do kraja mandata.
- Proces decentralizacije i financiranja JLP(R)S iz središnjeg proračuna nastaviti će se, i to temeljeno na programima usmjerenim otklanjanju neujednačenosti među JLP(R)S i poticanju njihova gospodarskog rasta i razvoja.
- Za navedeno potrebno je utvrditi ovlasti (funkcije i programe) koje će se prenijeti na JLP(R)S, kriterije temeljem kojih će se definirati njihovo prenošenje kao i kriterije temeljem kojih će se izračunavati dodatna sredstva koja će JLP(R)S dobivati.
- Pri tom će imati u vidu važnost jednostavnosti formula po kojima se visina sredstava dodatnog financiranja izračunava te stabilnost i sigurnost u dobivanju tih sredstava. Svaka JLP(R)S moći će sama unaprijed izračunati kolika sredstva može očekivati, a predviđene pomoći utvrditi će se za period duži od godinu dana – barem za razdoblje 2-3 godine kako bi JLP(R)S mogle strateški određivati smjernice razvoja u svom proračunu.
- Pred Republikom Hrvatskom je donošenje Nacionalnog strateškog referentnog okvira koji je krovni makroekonomski dokument u kojem se definiraju smjernice, između ostalog, i regionalnog razvoja. Paralelno raditi će se na sastavljanju i donošenju Programa regionalnog razvoja koji treba biti usklađen s razvojnim planovima regija. Povezivanje i donošenje ovih akata traži jasno uspostavljanje komunikacije između središnje države i JLP(R)S jer proces utvrđivanja daljnjeg razvoja i smjera u regionalnoj politici ne može biti definiran samo na jednoj od razina. Potrebno je uključivanje svih: i središnje države i predstavnika JLP(R)S. Ovo će biti svojevrsna novost u radu državne uprave i veliki korak prema uspostavljanju kohezije između samih JLP(R)S i JLP(R)S i središnje države jer će zajednički utvrđivati strateške prioritete i planove razvoja kako po pojedinim regijama tako i za državu u cjelini.
- Kriteriji za korištenje sredstava vezati će se uz strateške prioritete i programe, a neće ulaziti u detalje vezane uz ograničavanja vrste troškova koje JLP(R)S imaju da bi izvršile programe. Cilj je uspješno provođenje programa i orijentacija na rezultate, a ne na vrstu troška. Svaka JLP(R)S će samostalno raspolagati sredstvima vezano uz korištenje resursa za izvođenje pojedinog programa, ali će morati pokazati da su dobivena sredstva uspješno iskorištena odnosno da su u JLP(R)S postignuti ciljevi za koje se sredstva dobivaju. Vezano uz navedeno uvesti će se mehanizmi izvještavanja prema središnjoj državi ne samo o utrošenim sredstvima (jer će to biti u drugom planu) nego o postignutim rezultatima. Uspješnost rada bit će dodatni kriterij dobivanja sredstava u budućnosti što će se utvrđivati uredbama Vlade.

- Kod utvrđivanja visine sredstava koja će pojedina JLP(R)S dobivati uzimat će se u obzir više različitih kriterija odnosno pokazatelja specifičnih potreba, a to su: socioekonomski i demografski te geografski kriteriji i kriteriji specifičnih funkcija kako se preporučuje i u predloženom modelu reforme kroz Projekt fiskalne decentralizacije u Hrvatskoj, CARDS 2002, provedenom u razdoblju od 17. listopada 2005. godine do 30. svibnja 2007. godine.
- Važno je naglasiti da daljnja decentralizacija i novi pristup u definiranju prioriteta daje još veće ovlasti i samostalnost JLP(R)S što je u skladu s Europskom poveljom o lokalnoj samoupravi (Međunarodni ugovori br. 14/97).
- Pomoći opće namjene bit će ciljane što se tiče skupine krajnjih korisnika odnosno skupine jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja ih dobiva.
- Za dodjelu ovih pomoći uzet će se u obzir više različitih kriterija: gustoća naseljenosti, prihodi, broj stanovnika, BDP po stanovniku, slično kao i u dosadašnjem izračunu, ali definirat će se jednostavna formula za izračun visine pomoći. I u ovom slučaju uspostaviti će se mehanizam koji daje stabilnost i sigurnost u dobivanju sredstava pomoći.
- Imenovanje članova tima koji će raditi na definiranju nastavka decentralizacije i novom načinu financiranja (utvrđivanje kriterija, formula izračunavanja visine sredstava, institucionalizacija financiranja po programima prema utvrđenim prioritetima i ciljevima...) – Rok: I. tromjesečje 2008. godine
- Utvrđivanje kriterija visine sredstava financiranja JLP(R)S i kriterija za korištenje sredstava – Rok: do 30. lipnja 2008. godine
- Donošenje Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave – Rok: do 30. rujna 2008. godine
- Početak primjene Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave – Rok: do 1. siječnja 2009. godine
- Definiranje uredbi po kojima Vlada utvrđuje visinu sredstava za JLP(R)S - Svake godine do kraja rujna za sljedeću godinu
- Izmjene i dopune Zakona o proračunu: uvođenje strateškog, višegodišnjeg planiranja; povezivanja s JLP(R)S kod definiranja programa regionalnog razvoja i nacionalnog strateškog referentnog okvira; mogućnost prenošenja sredstava za kapitalne projekte iz jedne proračunske godine u drugu, veće fleksibilnost u izvršavanju proračuna. – Rok: do 31. ožujka 2008. godine (rok vezan uz pregovore s Europskom unijom u poglavlju 22 Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata)

3.2. UPRAVNA DECENTRALIZACIJA

- Upravna decentralizacija obuhvaća prijenos ovlasti prema kadrovskim mogućnostima i izraženim preferencijama – te stvaranje minimalnih uvjeta kao preduvjet za početak rasprave s JLP (R)S, Udrugom gradova i općina te Zajednicom županija.
- Stranke potpisnice Koalicijskog sporazuma će osnovati zajednički tim koji će zajednički utvrditi detaljnu platformu Uprave decentralizacije i realizirati je najkasnije sa 1.1.2009. godine. – Rok: do 30. lipnja 2008. godine
- Daljnji prijenos ovlasti osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja na lokalnu i – ili regionalnu samoupravu.
- Prijenos ovlasti centara za socijalnu skrb na lokalnu samoupravu i – ili regionalnu samoupravu.
- Prijenos ovlasti lokalne samouprave na davatelja usluga na području zdravstva – primarna zdravstvena zaštita.
- Upravljanje DTK mrežom u suradnji s državnim agencijama.
- Prijenos ovlasti nad poslovima izdavanja radnih dozvola i drugih suglasnosti gospodarskim i drugim subjektima (osim posebnih i strateških objekata) na lokalnu samoupravu i – ili regionalnu samoupravu.
- Inspekcijski poslovi I. stupnja obavljat će se na razini lokalne samouprave, regionalne samouprave i države.
- Omogućiti funkcionalno povezivanje JLP(R)S.
- Izmjena potrebnih Zakona u funkciji Upravne decentralizacije.

5. POMORSTVO, PROMET I VEZE

1. Temeljne postavke

Moderno društvo zahtijeva modernu infrastrukturu koja će povezati tržišta i ukloniti prometnu izoliranost kao uzrok gospodarske nerazvijenosti. Izgradnja prometne infrastrukture temeljna je pretpostavka i poticaj ujednačenom razvoju svih naših krajeva. Naš zemljopisni položaj osobito naglašava potrebu prometnog integriranja zemlje, a povezivanje našega prometnog sustava s europskim pravcima nezaobilazna je sastavnica konkurentnog nastupa našega gospodarstva na europskom tržištu.

2. Ciljevi

Posebnu pozornost posvetit ćemo razvoju prometne infrastrukture u RH. Prometnu infrastrukturu, bez obzira na njene posebne cjeline treba razvijati kao integralni oblik. Pod tim pojmom podrazumijeva se da se na pojedinim područjima razvijaju one grane prometa koje su međusobno kompatibilne te se međusobno nadopunjavaju. To nipošto ne znači da razvoj jedne grane znači usporavanje razvoja ili investicijskog ciklusa druge grane ili oblika. Naprosto treba postići što efikasniji i ravnomjerniji razvoj cijelog teritorija RH, a prometna infrastruktura je prethodnica uspješnog razvoja pojedinog područja, regije, a time i cijele države.

Nužno je nastaviti investirati u infrastrukturu, ali na način da se pojedini investicijski ciklusi smanje i brže stave u funkciju. Budući da bi bilo štetno postojeće projekte usporavati ili zaustavljati, u sljedećem četverogodišnjem periodu nužno je definirati prioritete u prometnoj infrastrukturi. Hrvatska kao tranzitna i turistička zemlja mora razvijati sve oblike prometne infrastrukture i to na način da se u što kraćem roku pojedine dionice stavi u funkciju te na taj način doprinese gospodarskom razvoju RH uz ubrzani povrat uložениh sredstava.

3. Provedbene mjere

3.1. CESTOVNI PROMET

- Nastaviti razvijati mrežu auto-cesta, spojeve gradova i obilaznice većih gradova, mostova (Pelješki most i dr.) definiranih važećim Programom izgradnje i održavanje javnih cesta u RH za razdoblje 2005. – 2008, a osobito će se u narednom razdoblju, između ostalih, realizirati i sljedeći projekti:
  - auto-cesta Split – Dubrovnik;
  - auto-cesta Sredanci – Osijek - Beli Manastir;
  - puni profil Istarskog ipsilona;
  - dovršiti puni profil auto-ceste Rijeka – Zagreb;
  - dovršiti druge cijevi tunela Sv. Rok i Mala kapela;
  - realizirati auto-cestu Zagreb – Sisak;
  - realizirati auto-cestu Rijeka – Žuta Lokva;
  - brza četverotračna cesta Vrbovec – Bjelovar - Virovitica;
  - brza četverotračna cesta Vrbovec – Križevci – Koprivnica;
  - brza četverotračna cesta Varaždin – Krapina;
  - brza cesta na pravcu Podravske magistrale;
  - brza cesta Trogir – Omiš;
  - spojne ceste prema graničnim prijelazima (kao primjerice Ilok – Lipovac – Gunja...);
  - spojna četverotračna cesta Varaždin – auto-cesta;
  - asfaltirati i pojačano održavati državne ceste;
  - napraviti preraspodjelu sredstava u korist županijskih uprava za ceste ili proračuna jedinica lokalne samouprave u skladu s planom i programom održavanja i izgradnje cesta koji prije toga mora biti usuglašen s Hrvatskim cestama na način da se u sljedećem razdoblju poveća njihov prihod koji dobivaju od države za najmanje 70% na godišnjoj razini.

- Povećati sigurnost na cestama na način da se što više prometa usmjeri na auto-cesta na način:
  - da se uvede „zimski“ i „ljetni“ tarifa za cestarine na auto-cesta;
  - da se uvede godišnja „pretplata“ za korištenje auto-cesta s popustom od najmanje 50% sadašnje pretplate;
  - da se nakon dvogodišnjeg praćenja modela „pretplata“ razradi nove modele naplate na svim naplatnim pravcima, a s ciljem smanjenja gužvi;
  - da se pojačana kontrola iza 23 sata za vozače početnike s vozačkom do 5 godina;
  - da se pooštre kriteriji za stjecanje vozačke dozvole kontrolom kvalitete autoškola.

3.2. ŽELJEZNIČKI PROMET

- Pojačati investicijska ulaganja u razvoj željezničke infrastrukture sukladno strategiji prometnog razvitka RH, omogućavajući Hrvatskim željeznicama konkurentnost s ostalim vidovima prometa. Jednako tako, nastaviti ćemo i privatizaciju nefokusiranih djelatnosti. Zaostajanje kapitalnih ulaganja u infrastrukturu u prethodnom razdoblju te dosadašnji oblik subvencioniranja od preko 1,8 milijardi kuna godišnje treba promijeniti na način da se poveća udio kapitalnih investicija i to na sljedećim projektima:
  - projektiranje i razvoj prigradskih željeznica (kao primjerice Sveti Ivan Žabno – Gradec...);
  - izgradnja prigradske željezničke infrastrukture;
  - projektiranje i fazna izgradnja dvokolosječne nizinske željezničke pruge na relaciji Rijeka – Zagreb – mađarska granica uz maksimalno korištenje domaće elektroindustrije;
  - zaštita svih cestovno – željezničkih prijelaza u sljedeće 4 godine;
  - elektrifikacija svih željezničkih koridora;
  - izgradnja željezničkog tunela kroz Učku i povezivanje s Pulom;
  - projektiranje i izrada studije opravdanosti povezivanja luke Ploče sa Splitom te početak pripremnih radova.

- Za realizaciju „projekta željeznice“ nužno je u sljedećem mandatu Vlade osigurati sredstva od oko 2,8 milijardi eura.

3.3. ZRAČNI PROMET

- Zračni promet u Republici Hrvatskoj treba organizirati na način da središnja zračna luka, Zračna luka Zagreb, postane čvorište zračnog prometa ne samo za Republiku Hrvatsku, nego i za širu regiju. Da bi se taj cilj postigao, potrebno je uvesti više direktnih linija s ciljem boljeg povezivanja Zagreba s gradovima u regiji, ali i uvesti operatora koji će Zagreb direktno povezati s većinom europskih metropola te naposljetku obavljati i preoceanski promet.
- Realizirati projekt nove Zračne luke Zagreb po jednom od sljedećih modela:
  - „vlasničkom ključu“,
  - koncesijskom modelu ili
  - uz uvođenje strateškog partnera.
- Jadranske zračne luke trebaju i dalje poticati direktne linije u funkciji turizma, dok Zračna luka Osijek uz putnički treba brži razvoj potražiti i u razvitku kargo prometa.
- Hrvatsku kontrolu zračnog prometa je potrebno pozicionirati kao vodeći subjekt u svojoj djelatnosti u jugoistočnoj, odnosno središnjoj Europi, kako u sadašnjim, tako i u novim okolnostima, kada europski zračni promet bude podijeljen u funkcionalne blokove (FAB-ove).
- Potrebno je završiti ustroj Agencije za zračni promet i prenijeti joj javne ovlasti po pitanju obavljanju stručnih poslova i regulacije na tržištu.
- Treba iskoristiti stručni potencijal Croatia Airlinesa i Zrakoplovnog tehničkog zavoda te razvijati djelatnost održavanja zrakoplova stranih operatora u RH.
- Omogućiti iskorištavanje potencijala koji imaju sportske luke i aero-klubovi, kroz pomoć u izgradnji infrastrukture sportskih zračnih luka s državne razine.
- Za zračne luke za koje nema ekonomske opravdanosti postojanja, a nisu od nacionalnog interesa za razvoj zračnog prometa, potrebno je omogućiti njihov razvoj kroz povezivanje sa strateškim partnerima zajedničkim ulaganjima izvan proračunskog sustava.

3.4. POMORSTVO

- Republika Hrvatska kao pomorska zemlja mora posebnu pozornost posvetiti razvoju pomorstva u svim segmentima, od lučke infrastrukture, modernizacije pristaništa, izgradnje trajekata u domaćim brodogradilištima, unaprjeđenje brzobrodskog povezivanja kopna i otoka i samih otoka.
- Potrebno je promijeniti način sufinanciranja brzobrodskih linija, donijeti novu zakonsku regulativu za korištenje i upravljanje pomorskim dobrom kao javnim dobrom od posebnog interesa i donijeti novi Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama s naglaskom na:
  - određivanje pomorskog dobra (ucrtavanjem u katastarske karte) kao i određivanje lučkog područja i pojednostavniti način dodjele koncesija;
  - rješavanju imovinsko-pravnih sporova na pomorskom dobru omogućavanjem prioritetne koncesije do pune amortizacije odnosno maksimalno 30 godina;
  - upisu pomorskog dobra kao općeg dobra u zemljišne knjige;
  - provođenju postupka izvlaštenja na pomorskom dobru.
- Posebnu pozornost treba posvetiti zaštiti Jadrana koji je po definiciji zatvoreno more razvijajući sustav nadzora i zaštite.
- U okviru zaštite Jadrana kao prirodnog bogatstva RH ustrojiti obalnu stražu uz redefiniranje uloge i pozicije lučkih kapetanija.
- Potrebno je unaprijediti sustav obrazovanja pomoraca za potrebe RH sufinanciranjem deficitarnih zanimanja u pomorstvu. Potrebno je uvesti beneficirani radni staž za pomorce.
- Potrebno je izgraditi specijalizirane lučke kapacitete.

3.5. PROMET UNUTARNJIM VODAMA

- U sljedećem mandatu Vlade posebnu pozornost treba posvetiti razvoju plovnih putova i luka na rijekama, a od prioriteta treba istaknuti:
  - označavanje plovnih putova na rijekama;
  - održavanje postojećih plovnih putova (prioritet Sava);
  - poduzeti nužne radnje u cilju omogućavanja plovnosti Save do Zagreba;

- izgradnja lučkih kapaciteta na Dunavu (Vukovar, Ilok), Savi (Slavonski Brod, Sisak, Zagreb) i Dravi (Osijek);
- izgradnja višenamjenskog kanala Sava - Dunav.

3.6. TELEKOMUNIKACIJE I POŠTA

- U sljedećem razdoblju područje telekomunikacija očekuje snažan tehnološki skok na području širokopoasnog pristupa komunikacijskim uslugama. Iako se na ovom području ne očekuju znatnija proračunska ulaganja, da ne bi došlo do zaostajanja u razvoju nužno je stvoriti novi zakonski i regulatorni okvir koji će omogućiti razvoj telekomunikacijskog tržišta.
- Kao mjere potpore nužno je:
  - donijeti novi zakon o elektroničkim komunikacijama – Rok: I. tromjesečje 2008. godine;
  - objediniti regulatorne funkcije telekomunikacija i poštanskog prometa u jedinstveno regulatorno tijelo;
  - jačati ulogu zaštite potrošača;
  - omogućiti kvalitetnije korištenje DTK kroz jedinstveni mehanizam razvoja i upravljanja;
  - kvalitetno i transparentno upravljati kompletnim RF spektrom;
  - izraditi planove DVB-T i dodijeliti koncesije za emitiranje;
  - nastaviti s poticajima u širokopoasni pristup na područjima gdje operatori nemaju ekonomskog interesa (ruralna područja, otoci, područja od posebne skrbi);
  - omogućiti vlasništvo nad DTK i jedinicama lokalne uprave i samouprave;
  - razmotriti mogućnost transformacije OiV-a iz trgovačkog društva u javnu ustanovu (implementacijom DVB-T, razvojem interaktivne TV, sačuvati kapacitete OiV kao infrastrukturu od posebnog nacionalnog interesa);
- Hrvatsku poštu je potrebno restrukturirati na način da se počinju uvoditi suvremene poštanske tehnologije i razvijati nove djelatnosti srodne poštanskoj (uvođenje hibridne pošte, prodaja osiguranja, platni promet itd.). Proces restrukturiranja Hrvatske pošte treba provesti u roku od 2 godine, tj. prije liberalizacije poštanskog tržišta u Europi, a njega je potrebno provesti u

tijesnoj suradnji sa sindikatima. Hrvatska pošta treba iskoristiti potencijal koji ima i za 4 godine postati regionalni tržišni lider u jugoistočnoj Europi.

6. EKOLOGIJA - ZAŠTITA OKOLIŠA, ZAŠTITA PRIRODE I ODRŽIVI RAZVOJ

1. Temeljne postavke

Zaštita okoliša temeljni je preduvjet dugoročnog i održivog razvoja. Hrvatska ima u europskim razmjerima dobro očuvan okoliš i zadaća je našeg naraštaja osigurati čuvanje i daljnje poboljšanje kvalitete okoliša u kojem živimo. Suočeni s globalnim posljedicama čovjekova utjecaja na okoliš, naznakama klimatskih promjena i globalnog zatopljenja čuvanje okoliša znači čuvanje naše budućnosti i našeg načina života. Uvođenje reda u prostor i okoliš te sprečavanje njihove daljnje devastacije u skladu s najboljom praksom razvijenih zemalja jamstvo su naše konkurentnosti na europskom i svjetskom tržištu. U nadolazećem mandatu intenzivirat ćemo rad na zaštiti i unapređenju prostora i okoliša.

2. Ciljevi

- Očuvati okoliš u Hrvatskoj te kroz politiku održivog razvoja iskoristiti kvalitetu okoliša kao razvojnu šansu.
- Zaštiti prirodu od unosa genetski modificiranih organizama i proglasiti do 15% površine RH zaštićenim područjem.
- Potaknuti razvoj samozapošljavanja kroz ekopoljoprivredu i ekoturizam i korištenje obnovljivih izvora energije.

3. Provedbene mjere

3.1. INSTITUCIONALNI OKVIR

- U svrhu ostvarivanja zajedničkih ciljeva u zaštiti okoliša treba i dalje pratiti rad Agencije za zaštitu okoliša, Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Državnog zavoda za zaštitu prirode, javnih ustanova za upravljanje nacionalnim parkovima i parkovima prirode, te Hrvatskih voda i Hrvatskih šuma, te posvetiti posebnu pažnju položaju i učinkovitosti navedenih subjekata. - Kontinuirano

- Potrebno je jačati inspekcijske službe kroz zapošljavanje novih inspektora i njihovo opremanje. - Kontinuirano
- Primjenjivati načelo „zagađivač plaća“ i osigurati izdvajanje dijela sredstava koja plaćaju zagađivači u Programe jedinica lokalne i regionalne samouprave područja gdje je onečišćenje nastalo. – Rok: 30. lipnja 2008. godine.

3.2. PRAVNI OKVIR

Za provedbu programa zaštite okoliša i održivog razvoja uskladit će se potrebni zakonski i podzakonski akti, kao i strategije i programi. Kroz ovu djelatnost treba:

- Donijeti novu strategiju i program prostornog uređenja RH u kojoj će se isključiti mogućnost izgradnje odlagališta nuklearnog otpada u RH (Trgovska gora) i ukloniti sve sukobe u prostoru.
- Isključiti mogućnost uvođenja GMO u prirodu (zabraniti ispuštanje živih GMO organizama u okoliš, zabraniti sjetvu GMO sjemena pa i u pokusne svrhe; proizvodi koji se nađu na tržištu, a sadržavaju GMO moraju biti jasno deklarirani bez obzira na postotak onečišćenja; sa susjednim zemljama pokrenuti stvaranje zone slobodne od GMO-a; certificirati laboratorije za analizu GMO-a).
- Donijeti Strategiju proizvodnje i korištenja obnovljivih izvora energije uključujući i održivu proizvodnju biogoriva. - Rok: kraj 2008. godine
- Izraditi planove upravljanja Nacionalnim parkovima i Parkovima prirode. – Rok: kraj 2010. godine
- Zaštititi rijeke Unu, Muru, Dravu, Mrežnicu, u kategoriji regionalnih parkova – Rok: preventivna zaštita do kraja 2008. godine, konačna zaštita prema zakonskoj obvezi
- Nastaviti i osnažiti međunarodne aktivnosti na proglašenju Jadrana „Posebno osjetljivim područjem“. - Kontinuirano
- Prilikom izrade podzakonskih akata utvrđenih Zakonom o prostornom uređenju i gradnji, te Zakonom o zaštiti okoliša posebnu pažnju posvetiti procedurama kod izvješćivanja i sudjelovanja javnosti kod postupaka procjene i strateške procjene utjecaja na okoliš, te uvesti obvezu provedbe postupka procjene utjecaja na okoliš za vojne aktivnosti i objekte. – Rok: 30. lipnja 2008. godine
- U Strategiju prostornog uređenja RH, te Strategiju ispunjavanja ciljeva Kyotskog protokola uključiti i strateške pretpostavke prometnog razvitka i pritiska prometa na okoliš. - Rok: kraj 2008. godine

- Donijeti novu Strategiju upravljanja vodama RH. – Rok: 30. lipnja 2008. godine
- Donijeti zakonski propis o zaštiti od svjetlosnog zagađenja uzimajući u obzir energetska učinkovitost. – Rok: 30. lipnja 2008. godine
- Izmijeniti i dopuniti Zakon o ionizirajućem zračenju. - Rok: kraj 2008. godine.
- U suradnji sa DUZS izraditi operativni program za zaštitu i spašavanje i uključiti ga u sustav zaštite okoliša. - Rok: kraj 2008. godine.
- U svrhu efikasne provedbe Programa zaštite okoliša i zaštite prirode treba donijeti izmjene i dopune Zakona o zaštiti prirode, ali i Zakona o prekršajima te Zakona o kaznenom postupku, kako bi se omogućilo učinkovito kažnjavanje zagađivača i prekršitelja u području zaštite okoliša. - Rok: kraj 2008. godine.
- Izmjenama i dopunama relevantnih zakona utvrdit će se pravni temelj za uvođenje naknade vlasnicima za umanjenu vrijednost nekretnina koju će plaćati veliki onečišćivači čije emisije prelaze granične vrijednosti emisija u okoliš sukladno direktivama EU. - Rok: 2008. godine
- Obvezati MPŠVIG da prilikom izdavanja suglasnosti općinama i gradovima za raspolaganje poljoprivrednim zemljištem na zaštićenom području obvezno zatraže suglasnost Ministarstva nadležnog za zaštitu prirode.

3.3. FINANCIRANJE I POTICAJNE MJERE

- Angažirati više sredstava za financiranje programa zaštite okoliša, uključujući mogućnost za ispunjenje obveza lokalne samouprave na financiranje programa i planova zaštite prirode.
- Cilj je dosegnuti godišnje izdvajanje za sve programe u području zaštite okoliša iz svih izvora: Državnog proračuna, izvanproračunskih prihoda, međunarodnih financijskih organizacija i fondova EU na razini od oko 6% u odnosu na Državni proračun.
- Financijskim instrumentima osigurati uvođenje poticajnih mjera za smanjenje zagađenja, za čistiju proizvodnju, te proizvodnju i korištenje obnovljivih izvora energije i biogoriva.
- Uvođenje subvencija za lokalno stanovništvo koje živi u zaštićenim područjima, a doprinosi očuvanju ekološke mreže.

3.4. PROVEDBENE MJERE

- U svrhu zaštite okoliša i očuvanja biološke raznolikosti potrebno je organiziranim aktivnostima poticati svijest o okolišu i o dobrobiti životinja, educirati lokalno stanovništvo u očuvanju prirode i okoliša, razvijati odnose s nevladinim organizacijama i pomoći sufinanciranje posebnih programa i edukacije civilnog društva u promicanju poslovno odgovornog gospodarstva.
- Povećati izdvajanja sredstava iz Fonda za zaštitu okoliša i energetske efikasnosti za nevladine udruge koja se bave zaštitom okoliša temeljem kandidiranih i provedenih programa uz obavezan instrument praćenja i izvješćivanja o izvršenju programa.
- Nastaviti kontinuirano s:
  - modernizacijom tvorničkih postrojenja (rafinerije nafte Sisak i Rijeka, Petrokemija Kutina i dr.);
  - uspostavom nacionalnih i lokalnih mreža mjernih postaja za praćenje kakvoće zraka (Sisak, Kutina, Molve, Rijeka, Zagreb i Slavonski Brod);
  - sanacijom postojećih neuređenih i divljih odlagališta otpada te zbrinjavanjem otpada kroz odvojeno skupljanje, sukladno Strategiji gospodarenja otpadom Republike Hrvatske;
  - sanacijom „crnih točaka“ (Glinica Obrovac, Koksara Bakar, Lemić brdo, TEF, Mravinačka kava; Fosfogips Kutina i dr.);
  - dogovorom o zbrinjavanju nuklearnog otpada NE Krško sa Republikom Slovenijom;
  - izgradnjom sustava vodoopskrbe i odvodnje u svim općinama i gradovima u skladu sa Strategijom upravljanja vodama RH;
  - izgradnjom uređaja za obradu otpadnih voda u industriji i hotelima, s posebnim naglaskom na zaštićena područja.

7. ZAŠTITA NACIONALNIH PRIRODNIH BOGATSTAVA

1. Temeljne postavke

Republika Hrvatska je bogata nacionalnim prirodnim bogatstvima poput izvora vode, rijeka, jezera, mora i šuma. Ona su opće dobro i njima će i u budućnosti strateški upravljati Republika Hrvatska. Koalicijski partneri će dati punu pozornost očuvanju šuma u Republici Hrvatskoj koje ispunjavaju gospodarsku, ekološku i društvenu funkciju te imaju znatan utjecaj na kakvoću života kao i očuvanju kvalitete i zaštite vode na korist gospodarstva i građana.

Republika Hrvatska je obdarena velikom raznolikošću staništa, razlikujemo preko 60 šumskih zajednica te oko 4500 biljnih vrsta i podvrsta. Naše su šume međunarodno priznate zbog činjenice da je 95% šumskog područja prirodnog sastava na što je značajan utjecaj imala 150-godišnja tradicija šumske struke i znanosti. Republika Hrvatska potvrđuje svoju predanost održivom gospodarenju svih šuma i odmak od tradicionalnog koncepta održive proizvodnje drva i jednakog vrednovanja okolišnih i društvenih vrijednosti šuma. U šumarskoj politici postoji svijest da poboljšano gospodarenje šumama stvara novu proizvodnju dobara i usluga, pomažući na taj način stvaranje dodatnih radnih mjesta i dohodaka, te tako u većoj mjeri pridonosi razvoju ruralnih područja.

Očuvanje kvalitete vode, sprečavanje onečišćenja, uključujući i zbrinjavanje otpadnih voda te osiguravanje adekvatne i stabilne opskrbe u skladu s europskim standardima o zaštiti okoliša i kvaliteti vode, naši su strateški prioriteti.

2. Provedbene mjere

2.1. ŠUME

- Analizirat ćemo ostvarenje Nacionalne šumarske politike i strategije te pristupiti izradi Nacionalnog šumarskog programa za sljedeće razdoblje.
- Uskladit ćemo Zakon o šumama s europskom regulativom.
- Dovršit ćemo Prvu nacionalnu inventuru šumskih resursa.
- Poticati ćemo veću uporabu drva u ukupnom gospodarstvu RH.

- Uskladit ćemo zapošljavanje šumarskih kadrova i obrazovni sustav.
- Zabranit ćemo prodaju državnog šumskog zemljišta.
- Privremeno ćemo ograničiti prodaju privatnog šumskog zemljišta 12 godina nakon ulaska u EU.
- Poticajnim mjerama pokrenut ćemo pošumljavanje površina koje do sada nisu bile pod odgovarajućom šumskom vegetacijom čime će se steći uvjeti korištenja šumske biomase te dodatno zapošljavanje u ruralnim područjima.
- Intenzivirat ćemo razminiravanje šuma i šumskih zemljišta kako bi se stavio u funkciju nedostupni etat čime bi bilo više sirovine za potrebe drvne industrije.
- Uspostavit ćemo Institut služnosti za stočarstvo i ribarstvo na neobraslom šumskom zemljištu po istom načelu kao što se provodi za podizanje trajnih nasada.
- Započet ćemo restrukturiranje Hrvatskih šuma d.o.o. s ciljem stvaranja profitabilnog šumarskog trgovačkog društva koje upravlja prirodnim resursima na ekološko potrajan način, orijentirano prema tržištu i kupcima, komercijalno motivirano i socijalno odgovorno.
  - Glavne teme restrukturiranja:
    - organizacija Hrvatskih šuma i povećanje učinkovitosti (stupanj decentralizacije, udruženje sredstava, raspodjela dobiti, broj razina organizacije, međusobni odnosi, smanjenje troškova, povećanje prihoda, razvoj novih djelatnosti);
    - upravljanje ljudskim resursima;
    - izdvajanje dijelova poduzeća i privatizacija opreme i aktivnosti;
    - razvoj privatnog poduzetništva u šumarstvu usmjeriti k uspostavljanju partnerskih odnosa poduzeća koje gospodari šumama i poduzetnika u svrhu otvaranja novih radnih mjesta u ruralnom području.
- Potaknut ćemo podizanje razine gospodarenja za šume u privatnom vlasništvu, osnivanje udruga privatnih šumoposjednika, okrupnjavanje privatnih šumskih posjeda, edukacije vlasnika, dodjele subvencije šumoposjednicima kroz ulaganje u šumu.
- Jačat ćemo kapacitete Šumarske savjetodavne službe.

- Razvit ćemo nove modele gospodarenja i započeti s pilot projektima, tri obiteljska poljoprivredna gospodarstva na tri lokacije. - Kada se vidi učinak ovog pilot projekta, donijet će se odluka kako nastaviti s provedbom ove mjere.
- Podići ćemo kvalitetu usluga u šumarstvu kroz proces licenciranja izvoditelja radova.
- Redefinirat ćemo poslovne procese i uskladiti ih s licenciranjem.

2.2. VODE

- Osigurat ćemo priključenost na javne vodoopskrbne sustave za dodatnih 400.000 građana, čime će voda iz javnih izvora biti dostupna za 90 posto hrvatskih građana.
- Dovršit ćemo projekte izgradnje vodoopskrbnog sustava istočne Slavonije, Bjelovarsko-bilogorske i Koprivničko-križevačke županije, regionalnog vodovoda Hrvatsko zagorje, regionalnog vodovoda Dalmacije i regionalnog vodovoda Neretva-Pelješac-Korčula-Mljet-Lastovo.
- Izgradit ćemo ili započeti, u suradnji s jedinicama lokalne samouprave, izgradnju sustava odvodnje otpadnih voda za sva naselja veća od 10.000 stanovnika.
- Osigurat ćemo povećanje priključenosti na sustave za pročišćavanje otpadnih voda sa sadašnjih 20 posto na 50 posto stanovništva. To znači dovršiti izgradnju sustava za pročišćavanje otpadnih voda za područje Osijeka, Karlovca, Knina, Drniša, Slavenskog Broda, Vukovara i svih većih gradova na obali.
- Navodnit ćemo najmanje 60.000 ha u čemu će odlučan poticaj dati dovršetak prve faze izgradnje kanala Dunav – Sava.
- Završit ćemo i čišćenje kanala 3. i 4. reda kakvih je ukupno 26.000 kilometara, čime će se riješiti problem viška oborinskih voda i poplave u određenim godišnjim dobima, ali stvoriti uvjeti i za nove navodnjavane površine.
- Poticat ćemo višenamjensko iskorištenje geotermalnih izvora.

8. ENERGETIKA

1. Temeljne postavke

Sigurna i kvalitetna opskrba energijom, štedljivost u potrošnji energije, širenje upotrebe obnovljivih i ekološki prihvatljivih energenata temeljna su polazišta energetske politike. Istodobno, geostrateški položaj Hrvatske njezina je najveća komparativna prednost u široj energetskej slici Europe. Na tim prednostima i potencijalima nastavit će se provoditi razrađena, usklađena i ekološki svjesna energetska politika.

2. Ciljevi

Naš energetskei sustav usklađivat će se i povezivati s energetskeim sustavom i tržištem Europske unije. Nastavit će se sigurna dobava energije za naš povećani industrijskei razvoj, uz ostalo i povećanjem broja dobavnih pravaca.

3. Provedbene mjere

- Radi diversifikacije dobavnih pravaca prirodnog plina i povećanja energetske sigurnosti Republika Hrvatska će sudjelovati u gradnji novih dobavnih pravaca za prirodni plin: projekt Jonsko-Jadranskog plinovoda, povezivanju hrvatskog i mađarskog plinovodnog sustava kod Donjeg Miholjca, povezivanje hrvatskog i srpskog plinovodnog sustava te i u ostalim regionalnim projektima koji mogu dobiti plin za Hrvatsku i povećati stratešku važnost Hrvatske u tranzitu prirodnog plina kao npr. projekti NABUCCO, Južni potok, Plavi potok i dr.
- Izgradit će se magistralni plinovod Bosiljevo – Split s pripadajućim regionalnim plinovodima i dovesti plin do stanovnika Ličko-senjske, Zadarske, Šibensko-kninske, Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije. Na ovaj će se način izgraditi više od 600 kilometara plinovoda.
- Izgradit će se dva nova podzemna skladišta plina.
- Izgradit će se prihvatni terminal za ukapljeni prirodni plin.

- Promovirat će se ekološki prihvatljiva goriva, što uključuje intenzivnije korištenje prirodnog plina za grijanje i ukapljenog plina za pogon automobila.
- Dovršit će se modernizacija rafinerija Rijeka i Sisak, čime će se povećati kapacitet rafinerija i omogućiti proizvodnja naftnih derivata usklađena s najvišim europskim standardima kvalitete.
- Hrvatska će se uključiti u paneuropski naftovod kojim će se omogućiti transport nafte od Crnog mora do Zapadne Europe bez prekrcaja u lukama – čime se postižu gospodarski učinci bez opasnosti od onečišćenja Jadrana
- Intenzivirat će se ulaganja u proizvodnju električne energije, što znači dovršetak izgradnje jedne hidrocentrale, te dovršetak izgradnje termoelektrana na plin u Zagrebu, Sisku, Slavoniji i u Dalmaciji.
- Kroz izradu nove dugoročne strategije energetskeg razvitka Hrvatske razmotrit će se mogućnost izgradnje elektrana koje koriste različite oblike energenata, a uzimajući u obzir diversifikaciju energenata i mogućnosti dobave energenata.
- Modernizirat će se mreža za distribuciju električne energije.
- Izgradit će se dvostruki dalekovod 400 kV Ernestinovo-Pecs i drugi prekogranični vodovi prema susjednim zemljama kako bi povećali mogućnost uvoza, izvoza i tranzita električne energije.
- Promovirat će se energetske učinkoviti sustavi putem kvalitetnije gradnje kuća i stanova i poticanjem primjene suvremenih energetskeg štednih tehnologija.
- Promovirat će se uporaba obnovljivih izvora energije kao što su energija vjetrova, vode, energija biomase i biogoriva.
- Radi što racionalnijeg iskorištavanja svih vrsta mineralnih sirovina i geotermalnih voda te zaštite okoliša i prirode, izdavanje svih odobrenja i rudarskih koncesija za istraživanje i eksploataciju svih vrsta mineralnih sirovina, geotermalnih voda vršit će se na regionalnoj i državnoj razini.
- Pristupit će se izgradnji geotermalnih elektrana (Kutnjak-Lunjkovec, Bjelovar).
- Promovirat će se održiva proizvodnja biogoriva radi što većeg korištenja u transportu u cilju zaštite okoliša.
- Nastavit će se daljnji razvoj poslovnog sustava HEP-a (restrukturiranje, privatizacija...) u cilju zaštite nacionalnih interesa i u skladu s Europskim smjernicama.

- Kod moguće daljnje privatizacije INA-e maksimalno će se voditi računa o zaštiti strateških interesa Hrvatske u INA-i i zadržati minimalno 25%+1 dionicu u vlasništvu Hrvatske.
- Cijene energenata (električna energija, plin, toplina) postupno će u periodu 3-5 godina dostići realne tržišne cijene i pri tome maksimalno voditi računa o socijalno osjetljivim kategorijama stanovništva.
- Kroz strategiju gospodarenja mineralnim sirovinama definirat će se iznos koncesijskih naknada do 10% (u skladu s praksom zemalja članica Europske unije) za korištenje energetske mineralnih sirovina (uglikovodika i geotermalne vode), dok će se model raspodjele definirati u strategiji tako da se prihodi od naknade dijele između jedinica lokalne samouprave (gradovi i općine), jedinica regionalne uprave (županije) i države. - Rok: prvo polugodište 2008. godine.

9. PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA

1. Temeljne postavke

Zbog značajnog utjecaja na ukupni razvoj društva, te posebno zaposlenost, vanjskotrgovinsku bilancu i nacionalni BDP, industrija predstavlja jedan od najvažnijih gospodarskih prioriteta. Temeljne polazne osnove sadržane su u Strateškom okviru za razvoj 2006. – 2013., odnosno Industrijskoj politici Republike Hrvatske u pripremi za članstvo u Europskoj uniji. Novom strategijom industrijskog razvoja i razvojnim programima pojedinih industrijskih sektora povećat će se konkurentnost domaće industrije putem njezina razvoja utemeljena na znanju i dugoročnoj održivosti.

2. Ciljevi

Razvoj hrvatske industrije i njena tehnološka obnova i revitalizacija u budućem razdoblju odvijat će se na dva usporedna smjera. Prvi se odnosi na unapređivanje i tehnološku modernizaciju tradicionalnih hrvatskih proizvodnih sektora koji zapošljavaju većinu radne snage i stvaraju najveći udio u bruto nacionalnom proizvodu. To su uglavnom radno intenzivne industrije niske kapitalizacije kao što su drvna, tekstilna, kožna i metalna industrije. Međutim, u ovu grupu spadaju i industrije više tehnološke razine na temelju kojih Hrvatska ostvaruje značajan udio izvoza roba visoke tehnološke razine, kao što su brodogradnja, industrija strojeva i uređaja i prehrambena industrija. U ovim su industrijama sadržani hrvatski potencijali za dalji razvoj i rast izvoza te povećanje njene međunarodne konkurentnosti. Tehnološka poboljšanja u ovim industrijama, stvaranje specijaliziranih proizvoda s višom dodatnom vrijednosti i popunjavanje "niša" na međunarodnim tržištima čine prioritete razvoja u ovim industrijama i mogu značajno doprinijeti hrvatskom gospodarskom rastu. Drugi smjer industrijskog razvoja činiti će restrukturiranje gospodarstva uvođenjem novih industrija tzv. industrija temeljnih na znanju i generičkim tehnologijama, među kojima su najvažnije informacijsko-komunikacijska tehnologija i biotehnologija. Uspjeh u njihovoj primjeni u prije spomenutim tzv. tradicionalnim industrijama u velikoj će mjeri odrediti i ukupan stupanj uspješnosti razvoja industrije u cjelini, te će se kao takav posebno od strane države i poticati.

3. Provedbene mjere

3.1. INDUSTRIJSKA POLITIKA

- Kod izrade Operativnih planova poticajnih mjera polaziti će se od dostignutog stupnja razvoja i potencijala pojedinih sektora za izvoz, pozitivnih rezultata dosadašnjih pregovora RH sa EU na području industrijske politike, te preuzetih obveza iz sklopljenih međunarodnih ugovora kao što su članstvo u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji i Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju.
- Zbog prije istaknute važnosti, te utjecaja na ukupno gospodarstvo, kao prioriteta buduće industrijske politike posebno se ističu: prehrambena industrija, brodogradnja, drvena industrija, tekstilna industrija, industrija čelika i metaloprerađivačka industrija, te industrija kože i proizvoda od kože.
- Osigurati ćemo povećanje konkurentnosti industrije nastavkom gospodarskih reformi usmjerenih na izgradnju povoljnijeg gospodarskog okruženja, te izradom sektorskih operativnih planova državnih potpora navedenih sektora za koje se ocjenjuje da bi u srednjoročnom razdoblju mogli donijeti kvalitetne pomake te promijeniti i preobraziti hrvatsku prerađivačku industrijsku strukturu.
- Sukladno europskoj praksi poticanja industrijskog razvoja putem ulaganja u obrazovanje i industrijske inovacije, poseban ćemo naglasak dati na potpore za razvoj novih industrijskih proizvoda utemeljenih na razvoju, istraživanju i inovacijama. Pokretanjem sektorskih programa istraživanja, razvoja i inovacija očekuje se povećanje primjene rezultata istraživanja u industriji putem povećanja povezanosti industrijskog sektora i istraživačke zajednice. Spomenuti cilj se namjerava ostvariti pokretanjem sektorskih projekata povećanja konkurentnosti. Sukladno praksi u EU takvi projekti će primarno biti namijenjeni industriji odnosno zajedničkim konzorcijima sastavljenim od predstavnika velikih, srednjih i malih poduzetnika i predstavnika istraživačke zajednice. Ukupna vrijednost takvih projekata planira se u razdoblju 2008. – 2013. povećati do razine od 25% od ukupnih državnih potpora koje se planira izdvojiti za istraživanje i razvoj. Za provođenje sektorskih programa razvoja, istraživanja i inovacija za potrebe industrije bit će zaduženo Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva koje će programe povoditi u suradnji s Ministarstvom znanosti obrazovanja i športa i Ministarstvom financija. Dodatno, da bi unaprijedilo svoje sadašnje organizacijske mogućnosti za provedbu tih projekata u Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva ustrojiti će se poseban Sektor za tehnološki razvoj.
- Kao bitna mjera za povećanje konkurentnosti domaće industrije započet će se i aktivnosti na planu unapređenja sustava obrazovanja u skladu sa potrebama

industrije. Kao ključni ciljevi u odnosu na obrazovanje za potrebe industrije ističu se:

- povećanje broja visokoobrazovanih u radnoj snazi u industriji,
- osuvremenjivanje strukovnog obrazovanja u skladu s gospodarskim potrebama,
- aktivnosti prekvalificiranja ili do-kvalificiranja aktivne radne snage,
- jačanje aktivne uloge tržišta rada u usklađivanju ponude i potražnje za radnom snagom.

3.1.1. TEKSTILNA INDUSTRIJA

Sektor je vrlo značajan za regionalni razvoj jer ga karakterizira velika rasprostranjenost kapaciteta u gotovo svim hrvatskim županijama. Posebno je značajna prisutnost sektora u Varaždinskoj, Međimurskoj, Krapinsko-zagorskoj i Karlovačkoj županiji. Udio prihoda od prodaje, za sektor proizvodnje tekstila i proizvoda od tekstila kretao se u proteklom razdoblju oko razine od 3,3%, a udio u bruto dodanoj vrijednosti 4,7% od ukupne industrije RH.

Usprkos stalnom rastu, sektor tekstila bilježi smanjenje porasta prodaje proizvoda na prosječnoj godišnjoj razini koja se u proteklom razdoblju kretala u rasponu od 7% - 12%. Ovisno o intenzitetu daljnjeg rasta očekivani prihod sektora u godini 2013. kreće se u rasponu od 9,1 do 14,2 milijardi kuna. Sektor je prisutan na domaćem i stranom tržištu. Otprilike 70% proizvodnje sektora se izvozi, od toga gotovo 90% u EU.

S obzirom na prethodno istaknuti značaj, Vlada Republike Hrvatske je 25. listopada 2007. usvojila Razvojnu strategiju hrvatske industrije tekstila i odjevnih predmeta za razdoblje 2008.-2015. U skladu sa strategijom pokrenut ćemo razvojne programe za koje se predviđaju državne potpore u iznosu od 627 milijuna kn do 2012. godine.

- Navedene potpore koristit ćemo za pokretanje projekata kakvi se provode u razvijenim članicama EU u kojima se realizacijom takvih projekata tekstilna industrija usmjerava u proizvodnju specijaliziranih proizvoda i naprednih tehnologija tekstila utemeljenih na istraživanju i razvoju s naglašenom važnošću kvalitete i funkcionalnosti proizvoda.
- Sukladno Razvojnoj strategiji hrvatske industrije tekstila i odjevnih predmeta za razdoblje 2008. - 2015. poticat ćemo izvođenje sljedećih razvojnih programa:
  - Restrukturiranje i konsolidacija poduzetnika u poteškoćama,

- Poticanje istraživanja, razvoja i primjene prenesenih i vlastitih znanja u poslovanju,
- Akvizicije u procesima okrupnjavanja djelatnosti,
- Dislokacija proizvodnih jedinica u RH i korištenje lokacijske rente,
- Obrazovanje i stručno osposobljavanje kadrova,
- Razvoj distribucije,
- Tehnološko-tehnička obnova proizvodnje,
- Kadrovsko restrukturiranje, zbrinjavanje i novo zapošljavanje,
- Razvoj poduzetništva, kooperacije i robnih marki.

3.1.2. INDUSTRIJA KOŽE I PROIZVODA OD KOŽE

Sektor je značajan na nacionalnoj razini, zapošljava niže obrazovanu uglavnom žensku radnu snagu i djeluje kao socijalni amortizer. Udio prihoda od prodaje sektora proizvodnje kože i proizvoda od kože u ukupnoj industriji RH u posljednjim se godinama kreće na razini od 1,30%, koliko otprilike iznosi i udio u bruto dodanoj vrijednosti. Sektor je prisutan na domaćem i stranom tržištu. Najveći dio proizvodnje, otprilike 70% se izvozi, od toga gotovo 90% u EU.

U prethodnom razdoblju sektor je obilježio izrazito visoki rast prihoda. Taj rezultat, međutim, posljedica je rasta prodajnih aktivnosti malog broja proizvođača koji su uvođenjem nove tehnologije (strana ulaganja) i radom za poznatog kupca postigli značajne rezultate. Ostatak sektora u načelu ne karakteriziraju dobri rezultati, već se prije može govoriti o stagnaciji. Ovisno o intenzitetu daljnjeg rasta očekivani prihod sektora u godini 2013. kreće se u rasponu od 3,2 do 8,5 milijardi kuna. Uvažavajući značaj sektora, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je u studenom 2007. izradilo Strategiju razvoja industrije kože i proizvoda od kože za razdoblje 2008. – 2015. Strategija predviđa pokretanje razvojnih programa za koje se predviđaju državne potpore u iznosu od 207 milijuna kn do 2012. godine.

- Potporama ćemo osigurati nastavak rasta sektora u pogledu jačanja tržišne pozicije vlastitim brendiranim proizvodima te dizajniranjem visokomodne i visokokvalitetne obuće, koja je cjenovno konkurentna.
- Sukladno Strategiji razvoja industrije kože i proizvoda od kože poticat ćemo izvođenje sljedećih programa:

- Restrukturiranje i konsolidacija poduzetnika u poteškoćama,
- Poticanje istraživanja, razvoja i primjene prenesenih i vlastitih znanja u poslovanju,
- Akvizicije u procesima okrupnjavanja djelatnosti,
- Dislokacija proizvodnih jedinica u RH i korištenje lokacijske rente,
- Obrazovanje i stručno osposobljavanje kadrova,
- Razvoj distribucije,
- Tehnološko-tehnička obnova proizvodnje,
- Kadrovsko restrukturiranje, zbrinjavanje i novo zapošljavanje,
- Razvoj poduzetništva, kooperacije i robnih marki,
- Sufinanciranje infrastrukture i zbrinjavanja industrijskog otpada.

3.1.3. INDUSTRIJA ČELIKA, PROIZVODA OD ČELIKA, STROJEVA I UREĐAJA

Zbog svog značajnog izvoznog potencijala sektor čelika i sektor proizvodnje strojeva i uređaja zaslužuju posebnu pozornost u narednom srednjoročnom razdoblju u kome se kao jedan od bitnih gospodarskih ciljeva ističe jačanje izvoznih kapaciteta. Pozitivni pomaci ostvareni u privatizaciji željezara u Sisku i Splitu te TLM-u, u narednom se razdoblju namjeravaju proširiti na ostale dijelove metaloprerađivačke industrije za koju su slično kao i za navedena društva karakteristični problemi nagomilanih dugova i neučinkovitog upravljanja.

- Unaprijedit ćemo upravljačke mehanizme u metaloprerađivačkoj industriji te uspostaviti uvjete za održiv i inovativan razvoj u sektoru kao i uštede u proizvodnji.
- Posebno ćemo poticati ostvarenje pozitivnih učinaka povezivanjem velikih sa manjim poduzetnicima, osobito na projektima informatizacije i automatizacije proizvodnih procesa. Loše financijsko stanje i velika fluktuacija informatičkih stručnjaka iz velikih sustava uzrokovali su relativno nepovoljno stanje na području informatizacije i automatizacije proizvodnih procesa. Uspostavom suradnje velikih sustava sa malim i srednjim poduzetnicima iz područja IT sektora očekuje se stoga unapređenje konkurentnosti svih strana uključenih u projekte odnosno velikih sustava i srednjih i malih poduzetnika.

3.1.4. DRVNA INDUSTRIJA

S obzirom na značaj sektora prerade drva i proizvoda od drva koji u Republici Hrvatskoj ima veliki prerađivački potencijal zahvaljujući dostupnosti kvalitetne sirovinske osnove, te izvoznu orijentiranost finalnih proizvoda kao i iskustvo i tradiciju, 2004. godine donesena je Strategija razvoja industrijske prerade drva i papira (NN 114/2004). Nastavno na Strategiju izrađen je Operativni program razvoja industrijske prerade drva koji je Vlada Republike Hrvatske prihvatila 12. srpnja 2006. godine. Ovaj operativni program obuhvaća razdoblje (2006. – 2010.) u kojem bi se u ovaj sektor plasiralo ukupno 201 milijun kuna. Implementacijom programa, razvojem novih i poboljšanjem postojećih proizvoda uvođenjem novih tehnologija i tehnoloških procesa, implementacijom dizajna predviđa se rast prihoda u sektoru od najmanje 30% te rast broja zaposlenih od 20%.

- U 2007. godini – prvoj godini provedbe Operativnog programa, dodijeljeno je cca 41 milijun kuna sukladno programu te će se u iduće četiri godine nastaviti s provedbom ovog programa, sukladno sredstvima predviđenima za njegovu provedbu u Državnom proračunu.

3.1.5. SEKTOR PROIZVODNJE PRIJEVOZNIH SREDSTAVA - BRODOGRADNJA

Udio prihoda od prodaje sektora proizvodnje prijevoznih sredstava u industriji RH u proteklom razdoblju se kretao na razini od 5,6%, pri čemu je udio u bruto dodanoj vrijednosti bio manji i kretao se na razini od 4,0%. Najznačajniji dio u sektoru predstavlja brodogradnja koja se nalazi u procesu restrukturiranja koje će se provesti uz suglasnost Europske komisije. Troškovi restrukturiranja brodogradnje za koje se procjenjuje da se ovisno o prihvaćenosti programa restrukturiranja kreću u rasponu od 8 do 9 milijardi kuna predstavljaju najveće pojedinačne sektorske troškove restrukturiranja planirane za naredno kratkoročno razdoblje. Ukoliko odobravanje programa restrukturiranja brodogradilišta od strane Europske komisije neće biti moguće na individualnoj razini brodogradilišta morat će se izraditi Nacionalni programa restrukturiranja brodogradnje.

- U 2008. godini započet ćemo privatizaciju u brodogradnji. Od privatizacije se prije svega očekuje unapređenje upravljačkih mehanizama u brodogradilištima koji su sada velikim dijelom odgovorni za njihov nezavidan financijski položaj. Završetkom procesa restrukturiranja očekuje se da će brodogradnja biti sposobna za pokretanje novog ciklusa razvoja u kome bi od države dobivala samo potpore za razvoj, istraživanje i inovacije sukladno praksi u EU.

Nedostatak sredstava za ulaganje u razvoj i istraživanje predstavlja trajnu konstantu hrvatske brodogradnje u posljednjih 15 godina. Budući da se brodogradnja kako izrazito maloserijska proizvodnja u kojoj prevladava izgradnja velikog broja prototipova, ne može razvijati bez značajnih ulaganja u razvoj, istraživanje i inovacije,

navedeno stanje je velikim dijelom odgovorno za nemogućnost ostvarenja tranzicije brodogradnje u smjeru gradnje složenijih brodova koje karakterizira povećana dodana vrijednost.

- Pokrenut ćemo novi ciklus razvoja temeljen na tješnjoj suradnji između proizvođača i istraživačke zajednice. Zbog toga je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva pokrenulo izradu „Programa osiguranja državnih potpora kroz program inovacija i unapređenje proizvodnog programa hrvatske brodogradnje zasnovanog na znanju i inovacijama“.
- Sukladno dokumentu „Industrijska politika Republike Hrvatske u pripremi za članstvo u Europskoj uniji“ za programe potpora sektoru proizvodnje prijevoznih sredstava za razvoj, istraživanje i inovacije u razdoblju 2008. – 2013. osigurat ćemo potpore u iznosu od 1,5 milijardi kn.

10. SELO, POLJOPRIVREDA I HRANA

1. Temeljne postavke

Koalicijski partneri usuglasili su se da će sačiniti zajednički Program razvoja hrvatskog sela i poljoprivrede 2008.-2011. Temelj za izradu ovog programa su programi Preporod hrvatskog sela, Program za poljoprivredu i Nacrt strategije ruralnog razvoja RH.

2. Provedbene mjere

2.1. POTICAJI ZA POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJU

- Osnova za politiku poticanja poljoprivredne proizvodnje bit će nastojanja RH da se uskladi sa principima Zajedničke poljoprivredne politike EU te jedinstvenom plaćanju po farmi.
  - U ovom prijelaznom periodu minimalno poticana površina biti će najmanje 1,0 hektar poljoprivrednog zemljišta osim ako već postojećim zakonom nisu određene manje proizvodne površine. U stočarskoj proizvodnji minimalno poticana proizvodnja je jedno grlo.
- Uvodi se sustav degresivne isplate poticaja po korisniku. Modaliteti za provođenje ove mjere utvrdit će se naknadno.
- Ove mjere počet će se primjenjivati od 2008 godine.

2.2. ZEMLJIŠNA POLITIKA

- Nastavit će se i ubrzati provođenje zakona o poljoprivrednom zemljištu. Postupak dodjele koncesije prenijeti će se u nadležnost županija odnosno grada Zagreba, a prioritarna koncesija se ukida. U cilju provedbe navedenih izmjena i ubrzanja postupka provođenja raspolaganja poljoprivrednim zemljištem ići će se u tehničke izmjene i dopune Zakona o poljoprivrednom zemljištu.

- Osniva se Agencija za poljoprivredno zemljište kao centralna agencija sa županijskim ispostavama. Djelatnosti agencije biti će:
  - promet privatnim poljoprivrednim zemljištem i tehnički servis državnom poljoprivrednom zemljištu,
  - sređivanje zemljišno-knjižnog stanja,
  - okrupnjavanje poljoprivrednog posjeda,
  - kultiviranje poljoprivrednog zemljišta.
- Polazište za pregovaračku platformu s EU je moratorij na prodaju poljoprivrednog zemljišta strancima od najmanje 12 godina nakon pristupa RH u EU.
- Ove mjere počet će se provoditi od 2008. godine.

2.3. UREĐENJE TRŽIŠTA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA

- Ubrzavanje uspostave i funkcioniranja proizvođačkih organizacija (zadruge, specijalizirane udruge poljoprivrednih proizvođača, savezi).
  - Pored dosadašnjih modela financiranja, osnivanja i opremanja organizacija te financiranja programa razvitka organizacija u okviru ove mjere osigurat će se plaće za profesionalne djelatnike kroz prve 3 godine u punom iznosu. Ova mjera nastavlja se provoditi u narednom razdoblju.
- Jačanje postojećih i uvođenje novih horizontalnih mjera potpore proizvođačkim organizacijama pri provođenju tržišnih aktivnosti.
  - U okviru ove mjere nastavit će se financirati aktivnosti izgradnje tržišne infrastrukture, skladištenje, trženje, dorada, mjera stabilizacije tržišta, intervencije na tržištu.
- Uvođenje tržišnih redova za sve poljoprivredne proizvode od 2009. godine.
- Poticanje horizontalnog i vertikalnog umrežavanja (zadruge, klasteri) u svrhu osiguranja bolje tržišne pozicije, smanjivanja troškova proizvodnje i izgradnje ciljnih tržišta (tržišnih niša).
- Jačanje inspekcijskog nadzora na tržištu hrane u RH.

2.4. POVEĆANJE KONKURENTNOSTI DOMAĆE POLJOPRIVREDE I PREHRAMBENE INDUSTRIJE

- Nastavak provođenja Operativnih programa za podizanje trajnih nasada, za govedarstvo, svinjogojstvo i povrtlarstvo.
  - U narednom periodu izraditi će se i novi operativni programi za brži razvoj peradarstva, ovčarstva i kozarstva.
  - Na osnovu dosadašnjih iskustava otkloniti slabe točke u provedbi programa, te investitorima poljoprivrednim gospodarstvima pojednostaviti i olakšati realizaciju projekata.
- Financiranje prilagodbe standardima EU u području sigurnosti hrane.
- S obzirom na strateški značaj sektora prehrambene industrije u RH te potrebu daljnjeg jačanja konkurentnosti proizvoda ovog sektora i njegovog povezivanja s primarnom proizvodnjom poljoprivrednih proizvoda s ciljem korištenja vlastitih potencijala (sirovina) i osiguranja domaćeg proizvoda „od polja (farme) do stola“, kao i s ciljem dugoročnog smanjivanja uvoza i povećanja izvoza na EU i svjetska tržišta, najznačajnije mjere koje je potrebno provesti u idućem razdoblju su:
  - donošenje Strategije razvoja prehrambeno-prerađivačke industrije te Operativnog programa potpora prehrambeno-prerađivačkoj industriji kojim bi se u razdoblju 2008. – 2013. godine osiguralo cca 700 milijuna kuna u Državnom proračunu,
  - daljnje usklađivanje propisa o kakvoći i zdravstvenoj ispravnosti hrane s pravnom stečevinom EU,
  - nadalje provoditi programe potpore marketinškoj pripremi proizvoda za tržište uključujući potpore za sustav zaštite autohtonih prehrambenih proizvoda,
  - nastavak provedbe Operativnog programa potpore proizvodnji Slavenskog kulena koji je Vlada RH usvojila u svibnju 2006. godine te donošenje operativnog programa kojim bi se obuhvatili i drugi hrvatski autohtoni proizvodi,
  - usvajanje pretpristupnog IPARD programa kojim bi se do dana ulaska RH u EU financirala između ostalog i ulaganja u prerađivačke kapacitete s ciljem prilagodbe EU standardima na području sigurnosti i kakvoće hrane i standardima vezanim uz zaštitu okoliša,
  - daljnje usklađivanje hrvatskog zakonodavstva za područje zaštite autohtonih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda sa zakonodavstvom Europske unije,

- provedba postupka registracije oznaka izvornosti, oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka tradicionalnog ugleda poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda,
- daljnje izdvajanje sredstava iz Državnog proračuna za pomoć ovlaštenim certifikacijskim tijelima za postupak dobivanja akreditacije prema normi HRN EN 45011,
- osnivanje inspekcije za kakvoću hrane (predviđeno novim Zakonom o hrani iz svibnja 2007. godine – NN 46/07) koja će biti nadležna za službenu kontrolu poljoprivredno-prehrambenih proizvoda s oznakama zaštite.

2.5. MJERE DIVERSIFIKACIJE DOHOTKA I ZAPOSLENOSTI

- Povećanje zaposlenosti i dohotka u seoskom prostoru moguće je ostvariti kroz:
  - ulaganja u razvitak ruralnog turizma;
  - ulaganja u tradicionalne obrte u ruralnim područjima;
  - ulaganja u izravnu prodaju na poljoprivrednom gospodarstvu, za pojedinačni ili zajednički interes (grupe proizvođača);
  - ulaganja u izgradnju, adaptaciju ili opremanje pogona (mikro proizvodnih pogona) za mlijeko, meso, voće i povrće uključujući opremu za pakiranje i marketing proizvoda;
  - ulaganje u izgradnju, adaptaciju ili opremanje uslužnih djelatnosti u ruralnim područjima poput IT centara i mehaničarskih radionica;
  - ulaganje u izgradnju, adaptaciju ili opremanje pogona za proizvodnju morske i slatkovodne ribe;
  - ulaganje u izgradnju, adaptaciju ili opremanje pogona za proizvodnju gljiva;
  - ulaganje u obnovljive izvore energije.
- Nastaviti će se provoditi mjere zapošljavanja u ruralnom prostoru kroz navedene, a provoditi će se i neke nove mjere koje nisu navedene.
- Razvojni projekti - Projekti „odozgo prema dolje“ provodit će se od strane resornog ministarstva odnosno njegovih institucija i agencija.
- Projekte „odozdo prema gore“ inicirat će i provoditi lokalna zajednica uz pomoć LAG-ova i mreže seoskih inženjera. U okviru navedenih projekata financirat će se slijedeće aktivnosti:

- upravljanje projektima (do 100% u prve tri godine),
  - izrada projektne dokumentacija (do 100%),
  - razvitak proizvoda, uključivo i istraživanje tržišta (do 100%),
  - administrativni troškovi razvitka proizvoda (do 100%),
  - pokretanje organizacije za proizvodnju i distribuciju proizvoda (do 100%),
  - organizacija prve prodajne pošiljke (do 80%),
  - nabavka opreme za proizvodnju i prodaju (do 50%),
  - izrada promotivnog materijala i promotivno oglašavanje (do 80%),
  - organizacija prodajnih i promotivnih događaja (do 50%),
  - permanentno obrazovanje i savjetovanje seljaka iz problematike proizvodnje, prerade, ekonomike i marketinga.
- Ove mjere početak će se provoditi od 2008. godine.

2.6. RIBARSTVO

- Osigurati će se siguran vez u našim lukama za sva ribarska plovila koja obavljaju gospodarski ribolov, po prihvatljivim cijenama za ribare.
- Omogućiti će se dostupnost bespovratnih i kreditnih sredstava za modernizaciju ribarske flote svim zainteresiranim ribarima. Izmijeniti će se postojeći model financiranja obnove ribarske flote na način da će se smanjiti obveza vlastitog učešća ribara za traženi kredit sa sadašnjih 10% na 5%.
- Izgraditi će se ukupno sedam veletržnica ribom na moru kojima će u upravljanju sudjelovati i ribari, te dvije veletržnice u unutrašnjosti zemlje u Zagrebu i Osijeku.
- Težiti će se izjednačavanju u najvećoj mogućoj mjeri troškova poslovanja domaćih ribara sa visinom troškova poslovanja u EU. Utjecat će se na smanjenje troškova veterinarskih usluga, a troškove pregleda brodova od strane hrvatskog registra svesti će se na razinu kao što je u EU.
- Poduzet će se niz aktivnosti koje će poboljšati gospodarski položaj slatkovodnog ribarstva u Hrvatskoj. Raditi će se na rješavanju pravnog statusa slatkovodnih ribnjaka, smanjenju vodoprivredne naknade, problematici ribojednih ptica, te financijskoj konsolidaciji i poboljšanju uvjeta privređivanja sektora. Unaprijediti će

se tehničko-tehnološke komponente sektora i poticati marketinški programi u slatkovodnom ribarstvu.

2.7. KVALITETA PREHRANE

- Programi za povećanje kvalitete prehrane:
  - Povećanje potrošnje svježeg voća i povrća (škole, bolnice...);
  - Povećanje veće potrošnje mlijeka, ribe, voća i povrća te maslinova ulja (škole, bolnice...);
  - Povećanje potrošnje ekoloških i integriranih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda (škole, bolnice...).
- Promocija i poticanje pravilne prehrane.
- Promocija hrvatskih tradicionalnih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda i hrvatske tradicionalne kuhinje.
- Ove mjere početak će se provoditi od 2008. godine.

2.8. VAŽNE INSTITUCIJE I PILOT PROJEKTI ZA PROVEDBU PROGRAMA

- Agencija za poljoprivredno zemljište
- Poljoprivredna komora
- Hrvatska agencija za ruralni razvitak
  - Prema prijedlogu Uredbe o osnivanju Hrvatska agencija za ruralni razvitak (HARR) provodi sljedeće osnovne djelatnosti:
    - izrađuje i daje prijedloge za unapređenje stanja u seoskim područjima;
    - prati i stvara baze podataka te prati i ocjenjuje učinke mjera razvitka regionalne i ruralne politike;
    - povezuje i koordinira rad različitih državnih tijela, ustanova, nevladinih organizacija te jedinica lokalne i regionalne samouprave u sklopu provedbe politike ruralnog razvitka;
    - pruža operativnu podršku u provedbi mjera strukturne politike i ruralnog razvitka u skladu sa propisima i aktima Vlade Republike Hrvatske;

- pripreme stručne podloge, analize i izvješća te se bavi izdavačkim radom u sklopu provedbe politike ruralnog razvitka;
  - vrši edukaciju i informiranje seoskog stanovništva za korištenje sredstava iz državnog proračuna te međunarodnih fondova i programa namijenjenih poljoprivredi i ruralnom razvitku;
  - provodi ostale poslove iz djelatnosti propisane aktom o osnivanju HARR-a;
  - provodi zajednički marketing poljoprivredno prehrambenih proizvoda.
- Institut za selo i seoski prostor - radio bi istraživanja, analize te stručne i znanstvene podloge za potrebe planiranja, provođenja i kontrole mjera poljoprivredne i ruralne politike, povećanja konkurentnosti domaće poljoprivrede i agrobiznisa te pregovore s EU.
  - Pilot projekti - Ustroj mreže seoskih inženjera i LAG-ova
    - Za potrebe planiranja i provođenja razvojnih projekata odozdo prema gore formirala bi se mreža tzv. seoskih inženjera i Lag-ova, koje bi u suradnji sa svojom lokalnom zajednicom otkrivali, poticali i sudjelovali u provođenju gospodarskih projekata.
  - Provođenje ovih mjera početi će u 2008. godini.

2.9. ZAŠTITA I OČUVANJE KULTURNOG NASLJEĐA

- Poticanje i unaprjeđenje obnove objekata i područja značajnih povijesnih, kulturnih i tradicijskih vrijednosti.
- Očuvanje i obnova kulturnog naslijeđa, seoskih običaja i manifestacija.
- Promicanje kvalitetnih autohtonih i tradicijskih poljoprivrednih i obrtničkih proizvoda.

2.10. INTEGRALNA POLJOPRIVREDA, EKOLOŠKA POLJOPRIVREDA I ZAŠTITA OKOLIŠA

- Donošenje i provođenje poljoprivrednog okolišnog programa.
- Poticanje i promicanje integralne i ekološke proizvodnje.
- Primjena načela EU u programiranju programa ruralnog razvitka na regionalnu i lokalnu politiku ruralnog razvitka.

- Održiva uporaba prirodnih potencijala, očuvanje i zaštita prirode i okoliša.

2.11. CJELOŽIVOTNO UČENJE PROIZVOĐAČA

- Ova mjera početi će se primjenjivati od 2008. godine.

2.12. MJERE POVEĆANJA KVALITETE ŽIVOTA U SEOSKOM PROSTORU

- Poboljšanje temeljne ruralne infrastrukture - obuhvaća ulaganje u infrastrukturne projekte u seoskom prostoru: infrastruktura do proizvodnih objekata, toplane, nerazvrstane ceste i poljskih putovi, protupožarni putovi, odvodnja, pročišćivači, dječja igrališta, jaslice, vrtići, brigu za nemoćne i stare...
- Poboljšanje i razvitak društvene, socijalne i kulturne infrastrukture
  - Ova mjera početi će se primjenjivati od 2008. godine.

2.13. POTICANJE GRADNJE OBITELJSKIH KUĆA U SEOSKOM PROSTORU

- Ova mjera početi će se primjenjivati od 2008. godine.

2.14. PRORAČUN

- Planirani proračun za provođenje mjera iz ovog poglavlja u 2008. godini je:

	KN (milijarda)
Proizvođačka potpora, administrativni troškovi, usklađivanje sa standardima EU	4,50
Ruralni razvitak	1,50
UKUPNO	6,00

- U narednim godinama proračun za ovo poglavlje će se povećavati ovisno o planiranim mjerama te sukladno povećanju Državnog proračuna.

11. MALO I SREDNJE PODUZETNIŠTVO

1. Temeljne postavke

U 2006. godini malo i srednje poduzetništvo u Hrvatskoj imalo je sljedeće udjele u hrvatskom gospodarstvu:

- 99,4% registriranih poduzetnika,
- 64,7% ukupno zaposlenih,
- 44% udjela u bruto domaćem proizvodu,
- 40,5% udjela u ukupnom izvozu.

Temeljni razvojni problemi sektora malog i srednjeg poduzetništva mogu se grupirati u unutarne probleme samog sektora i probleme nedostatne potpore poduzetništvu.

Unutarnji su problemi sektora malog i srednjeg poduzetništva:

- nedovoljna poduzetnička aktivnost (osobito u sektorima sa značajnim potencijalom rasta, uključujući tehnološki zasnovano i akademsko poduzetništvo),
- neprofitabilnost sektora malih i srednjih poduzeća (posljedica niske produktivnosti, kvalitete proizvoda, inovativnosti i izvozne orijentiranosti),
- velike regionalne razlike u poduzetničkim aktivnostima (koncentracija u većim regionalnim centrima i područjima koja im gravitiraju).

Problemi potpore poduzetništvu:

- administrativne prepreke u raznim fazama životnog vijeka poduzeća,
- još uvijek nedovoljna koordiniranost vladinih politika u stvaranju poticajnog okruženja za poduzetničke aktivnosti (velik broj institucija na centralnoj i regionalnoj razini potiče poduzetništvo bez koordinacije i mjerenja uspješnosti poticajnih programa),
- nerazvijenost alternativnih oblika financijskog tržišta za zadovoljavanje potreba sektora malog i srednjeg poduzetništva (venture capital fondovi, mikrokreditiranje, seed capital).

Za efikasno korištenje poduzetničke infrastrukture važno je uspostavljanje jedinstvenog sustava za potporu poduzetništvu, uključujući i poduzetništvo zasnovano na inovacijama. Potrebno je stvoriti poticaje za suradnju visoko inovativnih poduzeća s jedne i sveučilišta i istraživačkih instituta s druge strane. Najkompetentnije domaće tvrtke, koje imaju organizacijske i financijske resurse za intenzivnu suradnju s akademskim sektorom često su nezadovoljne suradnjom sa znanstvenim institucijama i obično razvijaju svoje proizvode neovisno o toj suradnji. Premda se suradnja prvenstveno treba zasnivati na zajedničkim projektima kojima se može odobriti sufinanciranje, korisno je omogućiti i korištenje određene fizičke infrastrukture i tehničke pomoći zajedničkim aktivnostima istraživanja i razvoja, pogotovo kada se radi o malim ili srednjim poduzećima koja sama takve resurse nemaju. Provedba politike razvoja poduzetništva treba biti usklađena s ciljevima regionalnog razvoja.

Posebnu pažnju treba posvetiti nastavku razvoja obrtništva i zaštiti tradicionalne baštine kroz konkretne mjere pomoći obrtnicima kojih u Hrvatskoj ima preko 105.300 i koji zapošljavaju oko 259.600 djelatnika.

2. Ciljevi

- Konkurentno malo i srednje poduzetništvo i obrtništvo;
- Ravnomjeran regionalni razvoj;
- Razvijena poduzetnička klima;
- Razvijena poduzetnička infrastruktura;
- Kvalitetno i kontinuirano financiranje malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva;
- Povećanje udjela malih i srednjih poduzeća i obrta temeljenih na visokim tehnologijama;
- Povećanje izvozno orijentiranih malih i srednjih poduzeća i obrta.

3. Provedbene mjere

- Potpuna implementacija preporuka HITROREZ te daljnje uklanjanje administrativnih prepreka razvoju poduzetništva s ciljem snižavanja troškova poslovanja do 25%. Rok: do 2012. godine

- Povećanje budžeta za potpore malom i srednjem poduzetništvu do 50% svake godine.
- Promjene u politici potpora:
  - uspostavljanje bolje koordinacije davatelja potpora uz provedbu na jednom mjestu (HAMAG treba postati središnje mjesto s kojeg će se operativno provoditi mjere poticanja malog i srednjeg poduzetništva uz uspostavu jedinstvenog registra korisnika mjera, a temeljem Zakona o poticanju malog gospodarstva) – implementacija nakon donošenja Programa Vlade za poticanje malog i srednjeg poduzetništva 2008. – 2012.
  - razgraničavanje potpora za mikro, male i srednje poduzetnike (temeljem Programa Vlade za razvoj malog i srednjeg poduzetništva 2008. – 2012.). - Rok: ožujak 2008.
- Poticanje uz proizvodne i uslužnih djelatnosti koje su povezane uz stvaranje novo dodanih vrijednosti (temeljem Operativnog programa za poticanje malog i srednjeg poduzetništva za 2008.). - Rok: ožujak 2008.
- Transparentnost u dodjeli potpora – svi korisnici potpora moraju biti objavljeni na web stranicama – implementacija odmah po početku provedbe Operativnog programa za 2008. - Kontinuirano
- Razvijanje kvalitetnog i kontinuiranog sustava financiranja malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva međusobnom suradnjom i dogovorom ministarstava, jedinica lokalne uprave i samouprave, HBOR-a i poslovnih banaka te nastavak sufinanciranja poduzetničkih projekata pod povoljnim uvjetima. - Rok: II. tromjesečje 2008., Kontinuirano.
- Razvoj poduzetničke infrastrukture u kvalitativnom smislu (poduzetnički centri, inkubatori, regionalne razvojne agencije, poduzetničke zone) - Potrebno je unaprijediti institucionalno povezivanje – HAMAG-a sa poduzetničkim centrima te APIU sa regionalnim razvojnim agencijama radi bolje implementacije razvojnih projekata kao i projekata EU (Phare, Sapard, Ipar, IPA te kasnije strukturnih fondova). Nastavak ravnomjerne izgradnje poduzetničkih zona te dovršetak preostalih poduzetničkih zona iz projekta »Radim u zoni« radi dovođenja u funkciju najmanje 400 poduzetničkih zona. Provedba programa namjenske dodjele neiskorištenoga državnog zemljišta za poduzetničke zone. - Rok: I. tromjesečje 2008., kontinuirano.
- Poticanje razvoja kvalitetnih i tehnološki naprednih proizvoda i usluga snažnijim povezivanjem poduzetništva i institucija za istraživanje i razvoj kao i sudjelovanje u financiranju takvih poduzetnika fondom rizičnog kapitala osnovanog od države.

- Više od 25% ukupnih ulaganja državnoga proračuna u istraživanje i razvoj usmjerit ćemo u potpore industriji za istraživanje i razvoj. U tu ćemo svrhu pri Ministarstvu gospodarstva osnovati Odjel za nove tehnologije, istraživanje i razvoj. Poticat ćemo osnivanje središta izvrsnosti i tehnoloških parkova u svim županijama. Uvest ćemo sustav cjelovitog sufinanciranja inovacijskih projekata. - Započeti odmah.
- Razvoj bolje poduzetničke klime u društvu – edukacija i promjena percepcije javnosti o važnosti i ulozi poduzetništva u društvu (poduzetnici stvaraju višak vrijednosti, zapošljavaju, plaćaju poreze iz kojih se financira funkcioniranje cijele države). - Rok: II. tromjesečje 2008., kontinuirano
- Edukacija i cjeloživotno obrazovanje u poduzetništvu i za poduzetništvo – U suradnji sa socijalnim partnerima i na državnoj i lokalnoj razini izraditi kurikule za poduzetničko obrazovanje te provoditi edukaciju na svim razinama od vrtića (npr. Projektom Dječji poslovni tjedan), osnovnih škola, srednjih škola, fakulteta kao i cjeloživotno poduzetničko obrazovanje. Potrebe za obrazovanjem u poduzetništvu uskladiti sa potrebama i obrtnika, a temeljem istraživanja potreba i trendova na tržištu radne snage. - Započeti odmah i nastaviti kontinuirano.
- Tržište rada i novo zapošljavanje – Provest ćemo reformu u radu Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Ciljevi reforme su jačanje njegove sposobnosti u prepoznavanju potreba gospodarstva, djelotvornije posredovanje pri zapošljavanju na lokalnim razinama i preuzimanje aktivne uloge u provođenju programa cjeloživotnog obrazovanja i povećanje sposobnosti zapošljavanja nezaposlenih radnika. Dugotrajno nezaposlenim ponudit ćemo programe dopunskog obrazovanja, uključujući i računalno opismenjavanje. Kontinuirano ćemo se boriti protiv lažne nezaposlenosti i zlorabe sustava naknada za nezaposlenost. Olakšat ćemo zapošljavanje mladih putem oslobođenja od plaćanja doprinosa za zdravstveno osiguranje u prvoj godini rada uz zadržavanje pune zdravstvene zaštite. Omogućit ćemo dopunski rad umirovljenika i time olakšati problem nedostatka određenih stručnih kadrova i profila koji se opaža na tržištu. Uplate u treći stup priznat će se poslodavcima kao trošak poslovanja.

12. TRGOVINA

1. Temeljne postavke

Kada govorimo o gospodarskoj djelatnosti trgovine, ista omogućuje najbržu i najuspješniju povezanost proizvođača i potrošača pa se može reći da napredna gospodarstva karakterizira uređena, uhodana i dobro razvijena mreža trgovine.

Trgovina ima ključnu ulogu u daljnjem razvoju gospodarstva RH, a što je razvidno iz sljedećih pokazatelja:

- njen udio u BDP-u iznosi 11%;
- u ukupno zaposlenima u Republici Hrvatskoj trgovina sudjeluje sa 14%;
- u trgovini danas ima preko 250.000 zaposlenih.

Djelatnost trgovine u Republici Hrvatskoj trenutno je uređena Zakonom o trgovini, kojim je predmetna djelatnost po prvi puta uređena 1996. godine ("Narodne novine" broj 11/96). Ovaj je Zakon je u više navrata mijenjan i dopunjavan ("Narodne novine" broj 101/98, 30/99, 75/99, 62/01, 109/01 i 49/03-pročišćeni tekst, 96/03, 103/03, 170/03 i 55/04).

2. Ciljevi

Zbog potrebe daljnjeg usklađivanja važećeg Zakona o trgovini sa novim uvjetima na tržištu, kao i zbog stvaranja ravnopravnih uvjeta na tržištu za sve subjekte, a uz vođenje računa o suzbijanju nelojalne tržišne utakmice i minimiziranju sive ekonomije u ovoj djelatnosti, te tijekom 2007. godine, danih preporuka od strane Posebne jedinice Vlade Republike Hrvatske zadužene za HITROREZ, stvoreni su svi preduvjeti za izradu novog Zakona o trgovini.

Osnovni cilj donošenja novog Zakona o trgovini je da se u domeni nacionalnog zakonodavstva (Zakon se ne usklađuje sa direktivama EU ali je potrebno voditi računa o preporukama Europske komisije u svezi pojedinih dijelova sadašnjeg zakona) stvori dobar pravni temelj koji će trgovini omogućiti odgovarajući rast i razvoj uz vođenje interesa za stvaranje jednakih uvjeta za poslovanje gospodarstvenika, vođenje računa o zaposlenicima i potrošačima te u konačnici vođenje računa o suzbijanju zloraba na svim razinama koji se u ovoj djelatnosti pojavljuju.

Dosadašnja primjena Zakona o radu pokazala je određene nedostatke koji se odnose na zaštitu prava radnika, kako u pogledu zaštite njihova dostojanstva tako i u pogledu zaštite njihova radno-pravnog statusa. Zaštita radnika od poslodavaca je nedostatna, a posebno u velikim trgovačkim centrima koji su uveli rad nedjeljom, blagdanom ili nekim drugim radnim danom za koji je Zakonom propisano da je neradni. Inspekcijski nadzor koji se provodi u trgovačkim centrima i trgovinama također nije učinkovit zbog čega najviše ispaštaju radnici. Tako se stvara plodno tlo za "rad na crno" i sivu ekonomiju, te za kršenje odredbi o plaćanju prekovremenog rada i rada nedjeljom, blagdanom i drugim danima za koje je Zakonom propisano da su neradni.

Visine propisanih kazni za lakše, teže i najteže prekršaje poslodavaca već odavno izazivaju nezadovoljstvo. Iznosi propisanih kazni, kako donja tako i gornja granica, za današnje su prilike iznimno niski. Prema tome, postojeće stanje pokazuje da je za poslodavca isplativije platiti kaznu za nepoštivanje radničkih prava nego striktno poštivati kolektivni ugovor.

3. Provedbene mjere

3.1. ZAKON O TRGOVINI

- Novi Zakon o trgovini regulirao bi:
  - obavljanje trgovine,
  - uvjete za obavljanje trgovine na domaćem i inozemnom tržištu,
  - ograničenja za obavljanje trgovine (potrebno uvažiti preporuke EU da se ne naruše načela slobode kretanja roba),
  - radno vrijeme,
  - nepošteno trgovanje,
  - inspekcijski nadzor i upravne mjere,
  - kaznene odredbe.
- Pri donošenju novog zakona potrebno je voditi računa o:
  - stvaranju temelja za omogućavanje rasta i razvoja uz vođenje interesa o stvaranju jednakih uvjeta za poslovanje gospodarstvenika,

- posebno uzeti u obzir zaštitu zaposlenih u ovoj djelatnosti,
  - voditi posebnu brigu o pravima potrošača,
  - preporukama Europske komisije.
- Radno vrijeme u trgovini biti će uređeno jedinstveno na razini cijele države. Uređenje radnog vremena temeljit će se na sadašnjem Zakonu radu koji definira nedjelju kao neradni dan ali vodeći pritom računa o potrebi opskrbe robama koje su nužne u svakodnevnom životu, odnosno robama koje osiguravaju nesmetano funkcioniranje društvene zajednice, nesmetanog pristupa društvene zajednice informacijama, kao i onim robama koje su vezane uz poštivanje kulturnih i obiteljskih tradicija Hrvatske kao turističke destinacije.
  - Pri tom će se uvažiti predložene izmjene Zakona o radu kojim se obvezuju poslodavci da se, ukoliko uvode rad nedjeljom, blagdanom ili nekim drugim danom za koje je Zakonom propisano da je neradni, samo kolektivnim ugovorom potpisanim sa Sindikatom mogu utvrditi razlozi, načini, kriteriji i uvjeti za takav rad.
  - Rok za donošenje Zakona o trgovini: I. tromjesečje 2008.

3.2. ZAKON O RADU

- U području koje utječe na rad u sektoru trgovine a u sferi je Zakona o radu, potrebno je voditi računa i hitno usvojiti izmjene i dopune Zakona o radu u sljedećim segmentima:
  - zaštita radnika od diskriminacije po bilo kakvoj osnovi,
  - pojačati nadzor i kazne za prekršitelje,
  - obvezati poslodavce da se, ukoliko uvode rad nedjeljom, blagdanom ili nekim drugim danom za koje je Zakonom propisano da je neradni, samo kolektivnim ugovorom potpisanim sa Sindikatom mogu utvrditi razlozi, načini, kriteriji i uvjeti za takav rad,
  - razraditi sistem potpore malih obiteljskih trgovačkih radnji.
- Rok za donošenje izmjena i dopuna Zakona o radu: I. tromjesečje 2008.

13. TURIZAM

1. Temeljne postavke

Hrvatski turizam danas čini stratešku granu hrvatskog gospodarstva i bilježi stalni uspon po broju turista, po broju novih radnih mjesta u sektoru turizma i po ukupnim prihodima.

2. Ciljevi

Iskoristit ćemo već stvoreni zamah i postići novi razvojni skok ukupnog hrvatskog turizma sustavno se usmjeravajući na visoko kvalitetni elitni turizam i na uključivanje kopnenih, do sada turistički nedovoljno iskorištenih, područja Hrvatske. Integralna turistička ponuda plave i zelene Hrvatske omogućit će maksimalno kvalitetnu i jedinstveno raznoliku ponudu koja će dodatno ojačati turističku prepoznatljivost Hrvatske.

3. Provedbene mjere

- Strateški dokumenti – Izrada glavnog plana razvitka primorskog i kontinentalnog turizma koji treba definirati vrste i sadržaj te prostornu i vremensku distribuciju novih turističkih kapaciteta (hotelski kompleksi, luke nautičkog turizma, golf igrališta...).
- Financijsko i stručno podupiranje kontinentalnih i drugih turistički slabije razvijenih županija, gradova i općina u izradi glavnih planova razvoja turizma i realizaciji konkretnih turističkih projekata (toplice, dvorci...)
- „Turističko zemljište“ – rješavanje pitanja turističkog zemljišta koje nije procijenjeno u vrijednosti kapitala hotelsko-turističkih trgovačkih društava kao pretpostavka za obnovu i proširenje postojećih hotelskih kapaciteta i kampova.
- Privatizacija – Dovršetak procesa privatizacije sukladno definiranim modelima privatizacije uvođenjem kvalitetnih strateških partnera iz zemlje i inozemstva s iskustvom u hotelijerstvu, koji su spremni i sposobni preuzeti obvezu razvoja

smještajne i druge ponude u skladu s interesima destinacije i strateškim ciljevima razvoja hrvatskog turizma.

- Brownfield projekti – Ostvarivanje ubrzanog procesa realizacije projekata nad bivšom vojnom imovinom kao i drugom državnom imovinom u planiranim turističkim zonama (Brijuni Rivijera, Park Prevlaka, Klub Adriatic...) sve u suradnji s lokalnom samoupravom.
- Greenfield projekti – Realizacija greenfield projekata stvaranjem modela i pretpostavki za njihovu bržu realizaciju poglavito na državnom zemljištu i na zemljištu u vlasništvu lokalne samouprave.
- Golf – Donošenje Zakona o golfu za realizaciju Programa golfa kao elementa razvojne strategije hrvatskog turizma sukladno Glavnom planu razvitka hrvatskog turizma i najvišim standardima zaštite okoliša i prostora kao ključnog turističkog resursa.

* Procjena rezultata gorenavedenih mjera je izgradnja novih 50.000 kreveta u hotelskim kapacitetima visoke kategorije na priobalju i 10.000 na kontinentu.

- Nautički turizam – Provođenje strategije nautičkog turizma, te sustavno i cjelovito rješavanje pitanja razvitka nautičkog turizma (koncesije, luke nautičkog turizma, čarter, ronilački turizam...) formiranjem posebne ustrojstvene jedinice nadležnog ministarstva.
- Sustav turističkih zajednica – Donošenje novog paketa zakona o turističkim zajednicama radi unapređenja sustava turističkih zajednica i njegove veće učinkovitosti temeljeno na upravljanju destinacijama i korištenju sredstava fondova EU, kvalitetnijem obrazovanju kadrova u sustavu, te boljem i kvalitetnijem nadzoru i koordinaciji od strane Glavnog ureda i resornog Ministarstva, depolitizaciji sustava na lokalnoj razini, te čvršćem povezivanju Glavnog ureda i resornog Ministarstva u cilju ostvarenja jedinstvene turističke politike na nacionalnoj razini.
- Satelitska bilanca hrvatskog turizma – Dovršetak izrade satelitskog računa hrvatskog turizma kao temeljnog pokazatelja ostvarenih prihoda od turizma, kao i ukupnih multiplikativnih učinaka turizma na ostale gospodarske grane i sektore i temelj za donošenje kvalitetnih odluka za budući razvoj turizma.
- Dubinska analiza sektora turizma – Izrada dubinske analize sektora turizma sa svim otvorenim pitanjima pojedinih segmenata turističke ponude. Rezultat te analize daje odgovor na potrebne mjere gospodarske politike Vlade RH za povećanje konkurentnosti turističkog gospodarstva (prilagodba sustava obračuna fiskalnih i parafiskalnih obveza).

- Poticanje proizvodnje i usluga za plasman u turizmu – Izrada programa poticanja proizvodnih i uslužnih sektora cjelokupnog gospodarstva za potrebe turističke industrije povoljnim kreditnim linijama i direktnim potporama.
- Malo i srednje poduzetništvo – Kroz programe poticanja malog i srednjeg gospodarstva izgraditi novih 500 malih obiteljskih hotela čime će se otvoriti novih 5.000 radnih mjesta samo u ovom segmentu turističke ponude.
- Seoski turizam – Kroz program poticanja razvoja turizma na selu stvaranje novih 300 seljačkih turističkih gospodarstava kao značajna mjera za dinamičniji razvoj ruralnih prostora i sprječavanje depopulacije sela.
- Obrazovanje – Kroz programe poticanja obrazovanja kadrova i deficitarnih zanimanja u turizmu, te programe cjeloživotnog obrazovanja stvoriti novih 10 tisuća obrazovanih i stručnih kadrova za potrebe moderne turističke ponude.
- Socijalni turizam – Ostvariti pretpostavke za primjenu strategije socijalnog turizma kao preduvjeta korištenja strukturnih fondova EU nakon ulaska u punopravno članstvo.
- Turizam za mlade – Program razvitka omladinskog turizma kroz poticanje i kreditiranje izgradnje hostela s ciljem izgradnje novih 30.
- Strukovne udruge u turizmu – Stvaranje pretpostavki za snažnije jačanje strukovnih udruga u turističkom sektoru kao partnera u kreiranju ukupne turističke politike (hoteli, kampovi, agencije, mali obiteljski hoteli...)
- Promotivne i marketinške aktivnosti – Jačanje ukupnih promotivnih i marketinških aktivnosti na svjetskom turističkom tržištu s naglaskom na izrade image brošura i nastupa na inozemnim tržištima poglavito za sve posebne oblike turističke ponude (zdravstveni turizam, seoski turizam, omladinski turizam, pustolovni turizam i slično).
- Privatni smještaj – produljenje trajanja turističke sezone i bolja iskorištenost kapaciteta kroz snažnije promotivne i distribucijske aktivnosti u sustavu turističkih zajednica, te profesionalizaciju iznajmljivača putem navedenih kreditnih programa izgradnje obiteljskih hotela i pansiona i seoskih gospodarstava.

14. OBRAZOVANJE, ZNANOST I TEHNOLOGIJA

1. Temeljne postavke

Želimo učiniti Hrvatsku društvom temeljenim na znanju te do godine 2010. stvoriti najuspješniji obrazovni sustav u široj regiji. Naš je primarni cilj: dostupnost obrazovanja svima, i to pod jednakim uvjetima. Hrvatsko društvo svoju budućnost ima samo ako obrazovanje postane nacionalnim prioritetom jer je upravo znanje danas jedini istinski kapital. Povećanje postotka visokoobrazovanoga stanovništva omogućit će nam razvoj i povećati konkurentnost Hrvatske na sve zahtjevnijemu globalnomu tržištu rada. Izgradnja društva znanja jedini je put za Hrvatsku u europski vrh, a dostupnost obrazovanja jedina istinska životna šansa svakoga pojedinca.

2. Provedbene mjere

- Izradit će se projekt decentralizacije u školstvu te se očekuje da će se realizacija projekta decentralizacije provoditi postupno. U izradi projekta decentralizacije uz resorno ministarstvo sudjelovat će kvalificirane stručne ustanove, a koristit će se i podaci iz postojećih dokumenata kao što je dokument CARDS programa EU za Hrvatsku – Decentralizacija sustava odgoja i obrazovanja: Procjena i analiza preporučenih opcija; istraživanje Instituta za javne financije i Instituta za društvena istraživanja „Ivo Pilar“ u okviru izrade Modela obveznog srednjoškolskog obrazovanja te izvješća Svjetske banke. – Rok: prva polovica 2008. godine
- Donijeti potrebne zakone o školstvu počevši od izrade krovnog zakona o školstvu. Pripremit će se izmjene Zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu kojim se regulira osiguravanje besplatnih udžbenika za učenike. – Rok: do kraja 2008. godine
- U sustavu predškolskog odgoja i obrazovanja utvrdit će se poticajne mjere za povećanje obuhvata djece predškolskim odgojem i obrazovanjem.
- U osnovnom obrazovanju intenzivno će se raditi na kurikularnoj reformi s ciljem da se što prije započne s implementacijom. Definirat će se model vertikalne prohodnosti učenika iz osnovne škole u programe srednje škole.
- U srednjem obrazovanju također će se intenzivno raditi na kurikularnoj reformi kao i u osnovnom obrazovanju. Nastavit će se s projektom „Srednja škola za sve“

kojim će se produljiti obvezno obrazovanje i osigurati svakom učeniku stjecanje najmanje prve kvalifikacije.

- Nastavit će se sa stvaranjem uvjeta koji će osigurati rad u jednoj smjeni u hrvatskim školama. To podrazumijeva, pored postojećeg projekta EIB 2 i zajma Svjetske banke, nastavak izgradnje školskih objekata novim projektom, a realizirat će se kroz suradnju države i lokalne zajednice. - Rok za pripremu projekta: do kraja 2008. godine
- Izrađeni Državni pedagoški standardi predškolskog odgoja i obrazovanja, osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja koji su u vladinoj proceduri, te koji su prihvaćeni na radnim tijelima Vlade Republike Hrvatske. - Uputit će se u saborsku proceduru u prvom tromjesečju 2008. godine.
- Izradit će se model po kojem će se osigurati veća potpora privatnim školama temeljem vrednovanja kvalitete koju provodi Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.
- Poticat će se programi svih oblika cjeloživotnog učenja u partnerstvu s ostalim institucijama kao što su ministarstva, Hrvatski zavod za zapošljavanje, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, gospodarstva i dr. Kada se definira model, na pozicijama resornog ministarstva uz osigurana sredstva za projekt Za Hrvatsku pismenosti – put do poželjne budućnosti, osigurat će se i sredstva za poticanje programa cjeloživotnog učenja.
- Usvojiti će se dokument „Mreža visokih učilišta“, koji je u proceduri donošenja.
- Poticat će se međunarodna suradnja što uključuje razmjenu nastavnika, znanstvenika, studenata, ideja i opreme; sudjelovanje u izgradnji europskog znanstvenog područja (ERA), a kroz Bolonjski proces podržat će se izgradnja europskog obrazovnog područja.
- Unaprijedit će se studentski standard posebice izgradnjom smještajnog kapaciteta te će se izraditi adekvatni modeli kreditiranja i stipendiranja studenata.
- Unaprijedit će se sustav međunarodnog recenziranja znanstvenih i tehnoloških projekata, nastavit će se s poticanjem okrupnjivanja projekata, poticat će se veće korištenje međunarodnih fondova, poticati će se inovatori, povećat će se broj patenata, poticat će se razvitak tehnologije za potrebe malog gospodarstva te će se poticati korištenje znanstvenog znanja u gospodarstvu s ciljem povećanja zaposlenosti znanstvenika u gospodarstvu.
- Poticat će se izgradnja i rad znanstveno-tehnoloških parkova i sličnih institucija kao i centara izvrsnosti u Republici Hrvatskoj.

- Unaprijedit će se sustav znanstvenih novaka i nastaviti će se proces odobravanja novih radnih mjesta za znanstvene novake kojih je u proteklom mandatu Vlade Republike Hrvatske odobreno 1700.
- Povećat će se broj znanstvenika, poticati će se međunarodna prepoznatljivost znanstvenika, pomladiti će se znanstveni kadar i nastaviti će se s projektom povratka znanstvenika iz inozemstva.
- Utvrditi će se model potpore povećanju broja doktora znanosti u Republici Hrvatskoj.
- Intenzivirati će se rad na izradi i donošenju Nacionalnog kvalifikacijskog okvira.
- Unaprjeđivat će se socijalno partnerstvo te će se poboljšati uvjeti rada i izgrađivati primjereniji društveni status zaposlenih u sustavu obrazovanja i znanosti.
- Povećati će se izdvajanje iz državnog proračuna za sustav obrazovanja, znanosti i tehnologije u 2008. godini za 10-15% kako bi se realizirali svi programi.
- Osigurati ćemo veću potporu znanstvenim i drugim ustanovama koje se bave proučavanjem i njegovanjem hrvatskoga jezika, njegovih dijalekata, povijesnoga razvoja i njegova standarda.
- Nastavit ćemo podupirati lektorate hrvatskoga jezika u inozemnim visokoškolskim ustanovama.
- Osigurati ćemo potporu projektu Izgradnje hrvatskoga strukovnog nazivlja jer će nazivlje koje se sada stvara uskoro postati sastavnim dijelom i europskoga zakonodavstva.
- Nastavit ćemo kadrovski i novčano podupirati znanstvene i obrazovne ustanove koje se bave proučavanjem hrvatskoga jezika, njegove povijesti i dijalektne raznolikosti.

15. HRVATSKA KULTURA I BAŠTINA

1. Temeljne postavke

Kada je kultura u pitanju, Hrvatska kultura važna je sastavnica hrvatskog identiteta, po njoj postojimo, to je naše znanje, naš svjetonazor i naša komunikacija s drugima. Kulturom čuvamo i razvijamo nacionalne vrijednosti, ostajući otvoreni prema svijetu i suvremenosti. Kao duhovna nadgradnja, u vremenu globalizacije upravo kultura i umjetnost imaju sve veće značenje.

Naša je nacionalna baština temeljna odrednica našega nacionalnog bića koja je omogućila očuvanje hrvatskoga nacionalnog identiteta tijekom burnih stoljeća naše povijesti. Očuvanje naše nacionalne baštine stoga je zalog naše budućnosti i jamac naše prepoznatljivosti i nacionalne posebnosti unutar Europske unije.

2. Ciljevi

Očuvati ćemo kulturne vrijednosti, kako one koje su sastavnica baštine i tradicije, tako i one koje su rezultat suvremenoga umjetničkoga stvaralaštva u riječi, slici, glazbi, plesu i filmu ili kakvom drugom umjetničkom izričaju. Nastavit ćemo s uključivanjem naših kulturnih projekata u kulturne programe Europe i Europske unije.

3. Provedbene mjere

- Sustavno ćemo se skrbiti o inozemnoj prezentaciji hrvatske knjige kao kulturnog proizvoda
- Nastavit ćemo dodjelu potpora nakladnicima za izdavanje vrijednih knjiga te dodjelu potpore inozemnim nakladnicima za prevođenje književnih tekstova hrvatskih autora na strane jezike.
- Nastavit ćemo otkup djela od temeljne vrijednosti za nacionalnu kulturu, znanost i umjetnost, djela suvremene domaće književnosti i publicistike te sabrana, odabrana i kritička izdanja – djela hrvatskih autora.

- Nastavit ćemo sufinancirati časopise i listove u kulturi koji naročito pridonose kulturnoj živosti i raznolikosti te intenzitetu kulturnog života Hrvatske.
- Nastavit ćemo podupirati mlade stvaratelje te poticati nove kulturne i umjetničke tendencije, utirati putove novim umjetnostima, pomagati nadarenima na njihovu putu do uspjeha.
- Nastavit ćemo nagrađivati najbolje za dosege u kulturi i poticati ih na nova stvaranja.
- Poticat ćemo osnivanje stalnih kazališnih ansambala i njegovu sustavnu promidžbu te podupirati kazališno i glazbeno-scensko stvaralaštvo, festivale i druge kulturne programe, gostovanja umjetnika na područjima bez kazališne infrastrukture.
- U suradnji s Hrvatskim audiovizualnim centrom nastavit ćemo poticanje proizvodnje hrvatskog filma i njegovu sustavnu promidžbu.
- Nastavit ćemo predstavljanje hrvatske kulture u Europi i svijetu.
- Poticat ćemo umjetnike, ustanove i udruge na sudjelovanje u programima međunarodne suradnje, i to zajedničkim projektima te pojedinačnim nastupima i susretima.
- Osigurat ćemo socijalnu sigurnost samostalnih umjetnika i kulturnih djelatnika, kako putem njihova statusa i uvjeta djelovanja, tako i poticanjem njihovih stvaralačkih aktivnosti u realizaciji programa kulturnih potreba od interesa za Hrvatsku.
- Poticat ćemo stvaratelje i institucije u kulturi da dio svojih programa ostvare na domaćemu i europskom kulturnom tržištu stvaranjem hrvatskoga kulturnog proizvoda.
- Omogućit ćemo otvaranje novih muzeja, knjižnica, arhiva te završiti obnovu više od 100 domova kulture.
- Riješit ćemo trajni smještaj Hrvatskoga državnog arhiva te nastaviti realizaciju Nacionalnog programa digitalizacije arhivske, muzejske i knjižnične građe.
- Uklonit ćemo bijela područja kulture (područja od posebne državne skrbi i ratom zahvaćena područja) otvaranjem novih institucija, ali i jačanjem mreže gostovanja.
- Pokrenut ćemo nove inicijative za sklapanje sporazuma o kulturnoj i prosvjetnoj suradnji s drugim zemljama radi očuvanja hrvatske kulture, jezika i tradicije u inozemstvu.

- Podržat ćemo zaštitu nematerijalne kulturne baštine i digitalno pohranjivanje ugroženih hrvatskih narječja.
- Dodatno ćemo poticati stvaranje elektroničkih sadržaja o hrvatskoj kulturnoj i prirodnoj baštini na hrvatskome jeziku.
- Nastavit ćemo izgradnju posjetiteljskih centara u svim parkovima prirode i nacionalnim parkovima.
- Nastavit ćemo s razminiravanjem zaštićenih područja.
- Osvremenit ćemo način upravljanja zaštićenim područjima prirode uključivanjem javnosti u donošenje najvažnijih odluka, a osobito onih koje se tiču gospodarskog razvoja.
- Završit ćemo Nacionalni program uspostave telemetrijskog sustava zaštite od požara te druge brojne programe koji će pridonijeti očuvanju zaštićene prirodne baštine.
- Posebno ćemo ustrajati na očuvanju narodne graditeljske baštine – kamenih kuća u Primorju ili Zagori, drvenih kuća u Posavini te seoskih gospodarstava u Slavoniji i Baranji.
- Nastavit ćemo s velikim izložbenim projektima koji obuhvaćaju različite kulturološke cjeline Hrvatske.
- Pretvaranjem arheoloških lokaliteta u arheološke parkove osigurat ćemo ne samo daljnji kulturni razvoj nego i nova radna mjesta te prostor za nove poduzetničke inicijative.
- Na primjeru projekta »Vukovar – Vučedol – Ilok« pokrenut ćemo aktivnosti na najvažnijim arheološkim lokalitetima – Burnum, Salona, Asseria i Tilurium – u smjeru njihova pretvaranja u arheološke parkove.
- U suradnji s lokalnom samoupravom nastavit će se sustavno očuvanje urbanih i ruralnih spomeničkih cjelina i tako omogućiti njihovo uključivanje u turističku ponudu, čime će se još više povezati kultura i gospodarstvo.

16. ŠPORT

1. Temeljne postavke

Hrvatski šport ima dugu i impresivnu tradiciju europskih i svjetskih uspjeha. Dosadašnji uspjesi često su bili rezultat velikih i nesebičnih napora pojedinaca i timova. Novim Zakonom o športu i drugim sustavnim mjerama gradimo društvo koje organizirano potiče sve naraštaje na bavljenje športom, kako u smislu rekreativnih aktivnosti, tako i u smislu razvoja profesionalnoga športa. Stupanjem na snagu ovoga Zakona, Republika Hrvatska dobiva jasnu i učinkovitu strategiju razvoja športa koja će omogućiti da se konačno u športu načini točan i ostvariv program s jasnim ciljevima razvoja. O provedbi iste strategije skrbit će Nacionalno vijeće za šport, dok su prava i obveze, udruživanje i djelokrug rada osoba koje obavljaju športsku djelatnost jasno određeni. Šport djece i mladeži, odnosno studentski šport imat će zadovoljavajuće mjesto i prihvatljiva rješenja, a Zakonom je osigurana i trajna skrb o ulaganju u pomladak.

2. Ciljevi

U sljedećem razdoblju poticati ćemo razvoj zdravog društva u kojem će svakoj osobi, osobito mladima biti omogućeno bavljenje športom, a iz kojega će izrastati i vrhunski profesionalni šport i s njim povezani odgovarajući europski i svjetski uspjesi. Na putu prema ostvarenju ovih ciljeva osigurati ćemo provedbu mjera predviđenih Zakonom o športu, poput: donošenja ključnih provedbenih dokumenata, osnutak važnih tijela te preimenovanje, preoblikovanje ili preustroj pojedinih pravnih osoba u sustavu športa. Naša sustavna športska politika treba rezultirati smanjenjem nasilja u školama i na športskim priredbama, kvalitetom zdravlja mladih naraštaja, jer će se tako stvoriti temelji za ostvarivanje vrhunskih športskih rezultata.

3. Provedbene mjere

- Donijet ćemo Nacionalni program športa za razdoblje od osam godina i osnovati Nacionalno vijeće za šport, što će omogućiti da se u športu načini točan i ostvariv program s jasnim ciljevima razvoja.

- Putem Hrvatskog školskog športskog saveza, kao krovnog tijela školskog športa, uvest ćemo nov sustav i program natjecanja u osnovnim i srednjim školama koji će omogućiti uključivanje što većega broja učenika u šport.
- Izradit ćemo Strategiju razvoja školskoga športa, što će uz izgradnju gotovo 150 športskih dvorana i školskih športskih dvorana u sljedeće tri godine biti od presudne važnosti za širenje športa među djecom i mladima.
- Nastavit ćemo preoblikovanje športskih udruga u športska dionička društva te poticati osnivanje novih športskih dioničkih društava po uzoru na zemlje Europske unije, a uvest će se transparentnije poslovanje sukladno zahtjevima krovnih europskih športskih asocijacija.
- Unaprijedit ćemo suradnju ministarstva nadležnog za šport i Hrvatskog olimpijskog odbora te povećati izdvajanja za šport kroz Hrvatski olimpijski odbor.
- Omogućit ćemo funkcioniranje Hrvatske agencije za borbu protiv dopinga u športu.
- Nastavit ćemo dodjelu nagrada športašima za osvojene zlatne, srebrne i brončane medalje na olimpijskim i paraolimpijskim igrama, svjetskim i europskim prvenstvima u olimpijskim i paraolimpijskim športovima u seniorskim natjecateljskim kategorijama te na teniskim natjecanjima Davis Cup, Federation Cup i Invare World Team Cup.

17. ZDRAVSTVO

1. Temeljne postavke

Ulaganje u zdravlje je ulog u budućnost države, gospodarski razvoj, konkurentnost gospodarstva, demografski oporavak i svekoliki napredak države. Cilj programa je razviti pravedni, odgovorni, kvalitetni i policentrično decentralizirani zdravstveni sustav u kojem je svaki čovjek u središtu njegova interesa te provoditi zdravstvenu politiku koja će na svim razinama sustava ukloniti razlike u dostupnosti zdravstvene zaštite ljudi, bez obzira na njihov socijalni, društveni i teritorijalni status, dob i spol.

Zdravstveni sustav je prema mišljenju građana jedan od značajnih sustava u kojem treba izvršiti promjene kako bi kapacitetom i kvalitetom te dostupnošću zadovoljio potrebe ljudi u Hrvatskoj. Unapređenje sustava bio je cilj dosad provedenih reformi, no u tom prilagođavanju postalo je očigledno da uz organizacijske promjene prije svega treba provesti takovu financijsku konsolidaciju koja će dugoročno omogućiti funkciju i razvoj.

Stavka „transfer iz državnog proračuna (poreza)“ po članku 67. Zakona o zdravstvenom osiguranju namijenjena za funkciju sustava ne uplaćuje se na poziciju HZZO-a već dijelom na poziciju MZSS, a koristi se za investicije i druge namjene. Stoga, u funkcioniranju sustava iz godine u godinu kontinuirano nedostaju sredstva za funkciju zdravstvene zaštite iz tog razloga kao i činjenice da zbog razvoja u sustavu treba godišnji rast minimalno u visini rasta BDP-a.

2. Ciljevi

Pretpostavke za ostvarivanje ciljeva programa su:

- financijska konsolidacija sustava;
- stvaranje zakonskih okvira za decentralizaciju sustava i organizacijske promjene u sustavu neposredne zdravstvene zaštite;
- razvoj ljudskih resursa i unapređenje sustava.

U cilju očuvanja zdravlja hrvatskih građana promijenit će se zakonski propisi u pogledu zabrane pušenja (u skladu sa standardima Europske unije).

3. Provedbene mjere

3.1. FINANCIJSKA KONSOLIDACIJA SUSTAVA I STVARANJE UVJETA ZA ODRŽIVI RAZVOJ SUSTAVA

U razmatranju mjera za financijsku konsolidaciju sustava financiranja složili smo se da je potrebno zadržati dosadašnji postotak izdvajanja doprinosa za zdravstvo i učiniti sljedeće:

- Provesti konsolidaciju zdravstvenog sustava i sustava financiranja na način da se u cijelosti podmire dospjele obaveze Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i svih zdravstvenih ustanova u RH.
- Prioritetno treba osigurati sredstva za pokriće dospelih obveza zdravstvenih ustanova starijih od 180 dana na dan 31.12.2007.
- Osigurati da se isplate zaostale naknade za bolovanja i porodiljne dopuste te provodi dalje isplata u roku mjesec dana.
- Provoditi uredno i transparentno sredstva po članku 67. Zakona na poziciju HZZO-a.
- Potrebno je ubrzati konstituiranje skupštine i radnih tijela Hrvatskog zavoda za obvezno zdravstveno osiguranje i novog Hrvatskog zavoda za zdravstvenu zaštitu na radu.
- Uskladiti zakonodavstvo u cilju izdvajanja sredstava oba zavoda iz riznice i stavljanja na njihov račun.
- Nastaviti daljnju reformu sustava zdravstvenog osiguranja i sustava zdravstvene zaštite na način da se formiraju radni timovi čiji će zadatak biti izrada Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Zakona o zdravstvenom osiguranju do kraja 2008. godine.
- Po donošenju poreznog broja razraditi prijedlog promjena i zakonski okvir financiranja sustava zdravstvenog osiguranja s dijelom tržišne osnove uz zaštitu posebnih skupina stanovništva.
- Do opće i fiskalne decentralizacije države decentralizirana sredstva koja se iz proračuna s pozicije Ministarstva financija doznaju županijama za investicijsko održavanje i opremanje zdravstvenih ustanova koristiti isključivo za tu namjenu, a ne za pokriće dugova zdravstvenih ustanova.
- Brisanje riječi „za pokriće gubitaka“ u stavku 2. čl. 8. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i brisanje istih riječi u stavku 2. članka 9. Zakona o zdravstvenoj zaštiti čime se osigurava stvarna namjena decentraliziranih sredstava. - Rok: 31. ožujka 2008. godine.

- Brisanje čl. 52. Zakona o zdravstvenoj zaštiti i preuzimanje obveze pokrića gubitaka iz sredstava Državnog proračuna. - Rok: 31. ožujka 2008. godine.

3.2. STVARANJE ZAKONSKIH OKVIRA ZA DECENTRALIZACIJU SUSTAVA I ORGANIZACIJSKE PROMJENE U SUSTAVU NEPOSREDNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

3.2.1. PRIMARNA ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Usklađeni program promjena u primarnoj zdravstvenoj zaštiti (PZZ) obuhvaća slijedeće:

- osnaživanje PZZ dodatnim programima u domovima zdravlja (DZ) i odgovornom koordinacijom stručnog rada u DZ:
  - preventivni programi;
  - dječja i preventivna stomatologija;
  - školska medicina;
  - medicina rada;
  - kućno liječenje i rehabilitacija;
  - zdravstveno prosvjećivanje;
- promjenu u plaćanju PZZ:LOM /GIN /PED s postepenim uvođenjem plaćanja usluga uz povećanje broja pedijataru i ginekologu te veće dostupnosti medicinskih laboratorija;
- decentralizaciju DZ i suodgovornost gradova i županija;
- ukidanje administrativne takse;
- organiziranje kontinuiteta zdravstvene skrbi od razine PZZ preko specijalističkog i bolničkog liječenja do rehabilitacije;
- u područjima gdje nema dostupne ljekarničke službe uvesti „pokretne ljekarne“;
- izdavanje recepata za liječenje kroničnih stanja na rok do tri mjeseca;
- fond skupih lijekova će se povećati i učiniti te lijekove dostupnijim;
- stavljanje izvan snage Pravilnika o uvjetima i postupku za davanje u zakup dijelova doma zdravlja i ljekarničkih zdravstvenih ustanova (NN 80/07) na jednoj

od prvih sjednica nove Vlade kako bi se zaustavio postupak daljnje „zakupizacije“ odnosno odumiranja domova zdravlja.

- dosljednu provedbu poglavlja 6. toč. 2. – PZZ toč. 10 i mjera nositelja iz toč. 10. Nacionalne strategije razvitka zdravstva 2006. – 2011. (NN 72/06), što je u svezi s proširenjem djelatnosti DZ. - Započeti odmah.
- usuglašavanje djelatnosti DZ (čl. 68. i 69. Zakona o zdravstvenoj zaštiti) s člankom 25. istog Zakona radi proširenja djelatnosti DZ. - Rok 30. lipnja 2008. godine.
- izmjenu i dopunu Odluke o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja – korekcija u tablicama 1a., 1b., 1c. sukladno novom sistemu financiranja i plaćanja, a istovremeno u skladu s toč. 8. mjera iz Nacionalne strategije razvitka zdravstva 2006. – 2011. - Rok 30. lipnja 2008. godine.
- izmjenu Zakona o državnom proračunu i Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju s ciljem uvođenja decentralizacije u financiranju primarne zdravstvene zaštite. - Kontinuirano.
- brisanje toč. 7. čl. 57. Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju radi ukidanja administrativne pristojbe kao izvora financiranja. - Rok: Uredbom VRH, odmah.
- izmjene i dopune Zakona o ljekarništvu s ciljem uvođenja mogućnosti organizacije pokretnih ljekarni. - Rok 30. lipnja 2008. godine.
- proširenje prava na lijekove na recept izmjenama i dopunama Pravilnika o pravima iz obveznog zdravstvenog osiguranja. – Rok: 30. ožujka 2008. godine

3.2.2. HITNA MEDICINSKA POMOĆ

- Organizirati hitnu medicinsku pomoć dostatnim kapacitetima za pružanje pomoći u roku 20 minuta na cijelom području RH:
  - organizirana i koordinirana mreža s medicinskim timom i opremom uz nabavu 300 novih opremljenih vozila hitne pomoći;
  - hitna helikopterska medicinska pomoć s medicinskim timom i opremom u najmanje tri središta;
  - povećati će se broj timova hitne medicinske pomoći u primarnoj zdravstvenoj zaštiti.

- Definirati liječnike specijaliste iz urgentne medicine kao nositelje djelatnosti hitne medicinske pomoći.
- Hitnu medicinska pomoć voditi kao segment primarne zdravstvene zaštite (na ovaj način onemogućit će se isključivanje liječnika iz tima hitne medicinske pomoći, a osim toga i djelatnost hitne medicinske pomoći ostaviti u sustavu zdravstva).

3.2.3. BOLNIČKO LIJEČENJE

- Povećati standard opreme, prostora i stručnjaka u županijskim bolnicama uključujući dosezanje standarda infrastrukture akutnih bolnica poput OB Zabok, OB Koprivnica, a broja akutnih kreveta i zdravstvenog osoblja sukladno standardu EU 15. Nastavit će se opremanje županijskih bolnica s novom opremom – aparat za magnetsku rezonanciju za svaku županijsku bolnicu. - Kontinuirano do 2010.
- Provesti edukaciju managera za upravljanje bolnicama. - Kontinuirano
- Poboľjšati i proširiti program dnevnih bolnica. - Rok: prosinac 2008.
- Izvršiti podjelu rada između županijskih i kliničkih bolnica. - Rok: prosinac 2008.
- Procijeniti potrebni kapacitet za produženo liječenje kroničnih stanja i rehabilitaciju. - Rok: prosinac 2008.
- Palijativnu skrb i hospicij uključiti u zdravstveni sustav (mreža uz referalni centar). - Rok: prosinac 2008.
- Dokinuti potrebu „listi čekanja“ osiguranjem skrbi u roku mjesec dana za elektivne postupke: pregled stanja, javni natječaj i potpisati ugovor sa svim raspoloživim privatnim i javnim zdravstvenim ustanovama. - Kontinuirano tijekom 2008.
- Provest će se financijska konsolidacija svih bolnica. - Rok: prosinac 2008.
- Donijeti Pravilnik o standardizaciji medicinske i nemedicinske opreme u kliničkim, općim i specijalnim bolnicama, kako bi se osigurao ravnomjerni status i razvoj bolničkih ustanova iste grupe te jasno definirao odnos između bolničkih ustanova različitih grupa. - Rok: do kraja 2008. godine.
- Preporuka zdravstvenim ustanovama da Statutima utvrde i druge uvjete za ravnatelja (osim uvjeta iz čl. 55. Zakona o zdravstvenoj zaštiti) – na ovaj način kao jedan od uvjeta može se navesti i edukacija iz menadžmenta. - Rok: 30. lipnja 2008. godine.

- Proširenje Osnovne mreže zdravstvene djelatnosti (NN 188/04) u dijelu kapaciteta dnevnih bolnica. - Rok: do kraja 2008. godine
- Analiza korištenja kapaciteta kroničnih bolnica i bolnica za rehabilitaciju te korekcija Osnovne mreže zdravstvene djelatnosti s ciljem smanjenja lista čekanja. - Rok: 30. lipnja 2008. godine
- Izgraditi novi KBC Rijeka.
- Završiti bolnicu u Zagrebu – Blato sa suvremenim trauma centrom i rehabilitacijom, reorganizirati kapacitete kliničke medicine u Zagrebu uz prethodni konsenzus stručnjaka i zdravstvene administracije. - Rok: 2013. godina.
- Izraditi „master plan“ obnove i izgradnje bolničkih kapaciteta i investicija u zdravstvu.

3.3. RAZVOJ Ljudskih resursa i razvoj sustava

- Sustavno provoditi edukaciju stručnjaka svih profila sukladno programima EU (usuglasiti programe diplomske i specijalističke edukacije).
- Informatizacija zdravstvenog sustava - Ubrzati izradu potrebnih programa za jedinstveni zdravstveni informacijski sustav kao imperativ za poboljšanje kvalitete sustava, racionalno upravljanje sustavom i unapređenje svih segmenata zdravstvene zaštite. - Rok: prosinac 2008.
- Kategorizacija zdravstvenih usluga i sustav plaćanja - Ubrzati rad na sistematizaciji poslova i usluga uz uvođenje sustava plaćanja prema dijagnozi u bolničkom dijelu, a realnim cijenama u polikliničkom dijelu. - Rok: prosinac 2008.
- Trajna edukacija iz upravljanja i rukovođenja u zdravstvenom sustavu. - Kontinuirano
- Uvođenje sustava poboljšanja kvalitete u zdravstvu i akreditacije. - Kontinuirano do 2009. godine
- Provođenje plaćenog pripravničkog staža za sve zdravstvene djelatnike, državne specijalizacije kao i specijalizacije za medicinske sestre i medicinske tehničare. - Kontinuirano
- Uvođenje stimulativnih mjera za povećanje broja liječnika i drugih deficitarnih zanimanja u zdravstvu. - Rok: 2009. godina
- Proširenje nacionalnih zdravstvenih programa usmjerenih na rano otkrivanje zloćudnih bolesti te posebnih preventivnih programa. - Kontinuirano

18. MIROVINSKO OSIGURANJE I SOCIJALNA SKRB

1. Temeljne postavke

U proteklom razdoblju poboljšana je životni standard umirovljenika nizom zakonskih promjena i odluka. Tako je Zakonom o provođenju Odluke Ustavnog suda RH od 12. svibnja 1998 (NN 105/04 i 19/07) započet proces obeštećenja umirovljenika, dok je Zakonom o dodatku na mirovine prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (NN 79/07) smanjena razlika između tzv. „starih“ i „novih“ umirovljenika.

Također usvojen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju (NN 79/07) s čitavim nizom mjera koje poboljšavaju status umirovljenika.

Za Božić 2006. godine po prvi puta isplaćena je božićnica hrvatskim umirovljenicima.

2. Provedbene mjere

- Uvođenje instituta Državna potpora. Definiranjem kriterija i zakonskog okvira stvorit ćemo preduvjete za uvođenje instituta Državna potpora. Pravo na Državnu potporu ostvarivale bi starije i nemoćne osobe bez ikakvih primanja, hrvatski državljani s više od 65 godina života koji neprekidno žive u RH duže od 40 godina ili s prekidom duže od 50 godina. Iznos državne potpore bio bi u visini stalne pomoći za uzdržavanje. – Rok: prva polovica 2008. godine
- Poboljšanje materijalnih prilika umirovljenika. Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i Državnog zavoda za statistiku, umirovljenik s 40 godina mirovinskog staža trenutno ima najnižu mirovinu u iznosu od 1.791,00 kuna. Ponovnim određivanjem mirovina, mirovina ovoga umirovljenika od 1. siječnja 2008. godine zbog izjednačavanja koeficijenta za najniže mirovine porasla je na 2.046,00 kuna.
- Poboljšanje materijalnog položaja korisnika mirovine ostvarenih do 31. prosinca 1998. godine postići će se primjenom instituta najniže mirovine iz Zakona o mirovinskom osiguranju koji se primjenjuje od 1. siječnja 1999. godine (prevođenjem starih umirovljenika u novi sustav).

- Namjera Koaličijske Vlade je definirati kriterije i ugradite iste u zakonski okvir kojim bi se, do kraja mandata, najniža mirovina za 25 godina staža odredila u iznosu od 1.500,00 kuna. – Rok: prva polovica 2008. godine
- Porast prosječne mirovine. U predstojećem mandatu nastojanje Koaličijske Vlade bit će usmjereno prema rastu prosječne mirovine do iznosa od 50% prosječne neto plaće, shodno gospodarskim mogućnostima zemlje. Trenutno, udio pune mirovine u prosječnoj plaći u RH iznosi 63% dok je udio prosječne mirovine u odnosu na prosječnu plaću 40,23%. Navedenim porastom prosječne mirovine dodatno bi se poboljšao standard hrvatskih umirovljenika. – Kontinuirano
- Porast osnovice za socijalnu skrb. Ukupna socijalna davanja u 2007. godini iznosila su oko 1,2 mlrd kuna. Cilj Koaličijske Vlade bit će povećanje osnovice s trenutnih 400,00 kuna na osnovicu u iznosu od 500,00 kuna. Navedenim povećanjem osnovice poboljšao bi se standard čitavom nizu skupina korisnika socijalnih naknada, a iznos socijalnih davanja na godišnjoj razini posljedično će osjetno porasti. - Kontinuirano
- Jačanje izvaninstitucijske skrbi za starije. Poticati osnivanje centara za pomoć i njegu u kći, karitativnih, nevladinih, neprofitnih, humanitarnih i volonterskih organizacija. Provođenje posebnih programa skrbi za najranjivije skupine starijih osoba: udovica (udovaca), samaca, invalida, teških kroničnih bolesnika, starijih prognanika – povratnika, roditelja poginulih i nestalih branitelja, starijih emigranata, starijih žrtava nasilja i drugih. Na razini lokalnih zajednica stvarati mreže suradnje svih vladinih i nevladinih službi koje skrbe za starije, radi zadovoljavanja specifičnijih potreba starijih u pojedinim zajednicama. Obvezati sve državne ustanove u lokalnoj zajednici posebice centre za socijalnu skrb na šire oblike suradnje s lokalnom zajednicom i nevladinim organizacijama, radi zajedničke skrbi najugroženijih starijih osoba. Pojačati postojeće aktivnosti ustanova socijalne skrbi uvođenjem novih usluga za starije osobe. Poticati udomiteljstvo i javno-privatno partnerstvo i koncesije na postojeće ustanove socijalne skrbi. Zajedno s drugim čimbenicima djelovati na prevenciji zlostavljanja starijih osoba u obitelji, kao i otkrivanju i pružanju pomoći zlostavljanim starijim osobama. - Kontinuirano

19. PRAVOSUĐE

1. Temeljne postavke

U postupku sklapanja Koalicijskog sporazuma između HDZ-a i HSS-HSLS-a, nakon usporedbe programa stranaka u poglavlju koje se odnosi na područje pravosuđa koalicijski partneri utvrđuju podudarnost programa koji imaju za cilj uspostavu potpunog funkcioniranja pravne države i vraćanje povjerenja hrvatskih građana u funkcioniranje pravosuđa.

2. Ciljevi

Glavni je cilj potpuno uspostavljanje vladavine prava jačanjem učinkovitosti pravosuđa, što dovodi do pravne sigurnosti građana, povoljnog poslovnog okruženja te efikasnog progona kriminala i korupcije. Postavljanjem novog zakonskog okvira te materijalnim i kadrovskim jačanjem institucija osigurat ćemo preduvjete za uspješnu provedbu reforme pravosuđa, a provedbom niza mjera vratit povjerenje hrvatskih građana u pravosuđe.

3. Provedbene mjere

Imajući na umu usuglašene stavove tijekom pregovora stranke suglasno konstatiraju da će se zajednički zalagati:

- za dovršetak reforme pravosuđa, usklađivanje propisa s pravnom stečevinom EU i organiziranje pravosuđa prema EU standardima;
- osiguranje financijskih sredstava za daljnje poboljšanje materijalnog položaja i uvjeta rada u pravosuđu;
- za ubrzanje pravosudnih postupaka, jačanjem efikasnosti i procesne discipline, dosljednom primjenom postojećih propisa te izmjenama i dopunama istih poglavito Zakona o parničnom postupku, Zakona o kaznenom postupku i Ovršnog zakona;

- da se prilikom donošenja odluke o racionalizaciji mreže sudova osim načelno utvrđenih kriterija da se spajaju sudovi iste vrste na udaljenosti manjoj od 50 km i sudovi koji imaju godišnji priljev predmeta za najmanje 5 sudaca, obvezatno uzimaju u obzir i zemljopisne specifičnosti, dostupnost prometnih veza za pristup sudu, kvaliteta (ažurnost i materijalne pretpostavke) pojedinog suda, tradicijske i povijesne okolnosti te procjena utjecaja racionalizacije u odnosu na daljnji regionalni razvoj;
- za osiguranje materijalnih, prostornih i kadrovskih uvjeta za početak rada novog suda u Novom Zagrebu (za što su zakonske pretpostavke već utvrđene);
- za osiguranje potpune transparentnosti u izboru i napredovanju pravosudnih dužnosnika, između ostaloga izmjenama i dopunama Zakona o Državnom sudbenom vijeću (DSV) kojima se osigurava povećanje broja članova DSV-a i to za dva člana, predsjednika i potpredsjednika Odbora za pravosuđe, te produženje zastarnih rokova kod stegovne odgovornosti sudaca;
- za jačanje edukacije kroz Pravosudnu akademiju;
- za osposobljavanje predsjednika sudova za suvremeno upravljanje sudovima i korištenje materijalnih resursa;
- za nastavak razvoja jedinstvenog sustava zemljišnoknjižnih i katastarskih podataka i skraćenje vremena potrebnog za uknjižbu vlasništva;
- za daljnju implementaciju sustava jedinstvenog upravljanja sudskim spisima i državnoodvjetničkim spisima;
- za unapređenje sustavnog ujednačavanja sudske prakse, a posebno izmjenama i dopunama Zakona o sudovima propisati obvezu Vrhovnom sudu RH da najmanje dva puta godišnje mora održati Opće sjednice po pitanjima ujednačavanja sudske prakse;
- za potpunu realizaciju prava na besplatnu pravnu pomoć i transparentno reguliranje sustava primatelja i pružatelja pravne pomoći;
- za jasno određenje i razgraničenje ovlasti i poslova između odvjetništva i javnog bilježništva;
- za dovršenje postupka HITROREZA i eliminiranje zastarjelih zakonskih propisa;
- za nastavak provedbe antikorupcijske strategije i razmatranje mogućnosti produljenja odnosno ukidanja zastare za teške oblike korupcijskih kaznenih djela.

20. BORBA PROTIV KORUPCIJE

1. Temeljne postavke

Korupcija sputava razvoj poduzetničke klime i političke kulture, rastače moral, kulturu i tradiciju kao temeljne društvene vrijednosti. Stoga su se u postupku sklapanja Koalicijskog sporazuma nakon usporedbe programa stranaka u poglavlju koje se odnosi na područje suzbijanja korupcije te imajući na umu uvjete usvojene tijekom pregovora usuglasili ciljevi te provedbene mjere učinkovite borbe protiv korupcije u Republici Hrvatskoj.

2. Ciljevi

Odlučno ćemo provoditi efikasnu borbu protiv korupcije radi osiguranja stabilnosti, demokracije i gospodarskog napretka za sve.

3. Provedbene mjere

Stranke potpisnice ovog Koalicijskog sporazuma suglasno konstatiraju da će se zajednički zalagati za:

- iskazivanje snažne političke volje za suzbijanje korupcije i nulti stupanj tolerancije spram korupcije;
- provedbu mjera Nacionalnog programa suzbijanja korupcije 2006. – 2008.;
- za nastavak provedbe mjera za efikasnu borbu protiv korupcije;
- ubrzanje i provedbu cjelovite i korijenite reforme kaznenog postupka u cilju ubrzanja istoga uvođenjem skraćenih postupaka, te u cilju efikasnosti izdvajanjem istrage sa suda na državno odvjetništvo, uz uvođenje kriminalističkih istražitelja;
- nastavak započetog jačanja policije radi efikasnijeg predistražnog postupka;
- daljnje podizanje materijalne i tehničke potrebe radi bržeg i realnog praćenja potreba USKOK-a;

- suradnju tijela državne vlasti, tzv. međuagencijsku suradnju, radi poboljšanja sustava razmjene informacija o nepravilnostima ili naznakama sumnji na korupciju;
- proces deregulacije na područjima na kojima je to nužno i korisno, radi jasnoće i pojednostavljenja propisa;
- utvrđivanje i otklanjanje nedostataka u legislativi koji pogoduju korupciji i organiziranom kriminalu;
- uspostavu e-Očevidnika svih nekretnina u vlasništvu RH te uspostavu efikasnog i transparentnog sustava upravljanja državnim imovinom;
- u okviru donošenja novog zakona o privatizaciji razmatranje mogućnosti ugradnje odredaba kojima se sankcioniraju nepravilnosti u dosadašnjim postupcima privatizacije, te ugrađivanje odredaba u cilju sprječavanja korupcije u budućim privatizacijskim postupcima;
- jedinstveni Zakon o koncesijama radi transparentnog nadzora nad iskorištavanjem prirodnih bogatstava;
- nastavak jačanja kontrole u javnoj nabavi;
- provođenje edukacije, kao jednog od najvažnijih alata u prevenciji i suzbijanju korupcije, u školama, javnim službama, civilnome društvu;
- dovršenje - implementaciju sustava e-Hrvatska, čime ćemo postići potpunu transparentnost;
- educirati, specijalizirati, profesionalizirati, motivirati i zaštititi od nezakonitih i politički motiviranih utjecaja državne službenike koji se bave suzbijanjem korupcije uz zaštitu njihovog fizičkog, duhovnog i radno-pravnog integriteta;
- specijalizirati sudove za vođenje kaznenih postupaka u domeni korupcije i organiziranog kriminala;
- upornost u borbi protiv svih oblika kriminala, posebno gospodarskog i korupcije.

21. JAVNA UPRAVA

1. Temeljne postavke

Koalicijski partneri su suglasni kako je reforma javne uprave jedan od ključnih čimbenika daljnjeg razvoja Republike Hrvatske. Kvalitetna, stručna i brza javna uprava pretpostavka je ubrzanja gospodarskog razvoja i jamstvo očuvanja javnog interesa.

2. Ciljevi

Misao vodilja jest da javna uprava postoji zbog građana, a ne građani zbog uprave.

3. Provedbene mjere

- Usvojiti Strategiju razvitka državne uprave - Rok: 3 mjeseca¹
- Temeljem rezultata CARDS projekta o decentralizaciji donijeti strategiju decentralizacije, kako bi se usklađeno provele: financijska, funkcionalna i decentralizacija odlučivanja uz poticanje načela supsidijarnosti. - Rok: 6 mjeseci
- Poticati jačanje upravnih funkcija regionalne (područne) samouprave i velikih gradova. - Dinamika: sukladno Strategiji iz t. 2.
- Provesti funkcionalnu reviziju postupanja svih tijela državne uprave; definirati generički (opći) model upravnih procesa; izvršiti preoblikovanje neodgovarajućih, sporih i sličnih manjkavih procesa te na osnovi svega navedenog uspostaviti racionalniju i efikasniju organizaciju. Navedene mjere obavit će se uz maksimalno korištenje modela informacijsko-komunikacijske tehnologije i interoperabilnosti uz donošenja nužnih propisa. Pritom će se nastojati razdvojiti obavljanje poslova državne uprave od podupirućih poslova. - Rok: 18 mjeseci

---

¹ Napomena: svi navedeni rokovi računaju se od dana konstituiranja Vlade Republike Hrvatske

- Osigurati transparentnost rada uprave u smjeru jasnog informatičkog praćenja rješavanja upravnih predmeta i dobivanja informacija o stanju predmeta te ujednačavanje prakse rada službenika. - Rok: 12 mjeseci
- Uvažavajući činjenicu da suvremeno društvo generira velik broj upravnih odnosa, a tako i povećan broj potencijalnih upravnih sporova, provesti reformu upravnog sudovanja sukladno Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda. - Započeti odmah
- Dovršiti postupak depolitizacije javne uprave. - U postupku
- Donijeti Zakon o lokalnim službenicima. - Rok: 18 mjeseci
- Podignuti razinu stručnosti javne uprave. Osigurati kvalitetno djelovanje Centra za stručno usavršavanje i osposobljavanje državnih službenika. Omogućiti postojećim državnim službenicima povećanje stručnih kvalifikacija i cjeloživotno obrazovanje. Sukladno povećanju stručnih kvalifikacija osigurati poboljšanje materijalnih uvjeta državnih službenika. Kod zapošljavanja novih službenika voditi računa o odgovarajućim zvanjima specijaliziranim za javnu upravu. - Sukladno Strategiji, započeti odmah
- Podržati rad i širenje svih oblika školovanja i usavršavanja, a posebno: poticati osnivanje i rad poslijediplomskih specijalističkih studija javne uprave; omogućiti školovanje stručnih specijalista javne uprave; osigurati dodatnu edukaciju državnih službenika sa srednjom stručnom spremom. - Sukladno Strategiji, započeti odmah
- Osigurati uvjete za školovanje i usavršavanje lokalnih dužnosnika i službenika, kao i radnika u pravnim osobama s javnim ovlastima, posebno onih koji provode upravni postupak. - Rok: 12 mjeseci
- Osigurati u praksi učinkovito nagrađivanje kvalitetnog rada i sankcioniranje nerada u javnoj upravi. - Rok: 6 mjeseci
- Nastaviti proces prožimanja reforme javne uprave uvođenjem informacijsko-komunikacijske tehnologije u poslovanje. Promjena procesa mora ići u smjeru potpune primjene čl. 136. st. 3. Zakona o općem upravnom postupku, tj. da državna tijela po službenoj dužnosti, elektroničkim putem pribavljaju podatke o činjenicama o kojima se vodi službena evidencija. - Rok za pilot projekt je 9 mjeseci (pojednostavljenje upisa u škole na način da se ne mora donositi izvod iz matice rođenih), rok 3 godine za obuhvaćanje 70% najčešćih procesa u upravi u skladu sa Strategijom i Planom provedbe programa HITRO.HR.
- Osigurati preduvjete za uvođenje e-osobne iskaznice i olakšavanje elektroničkog komuniciranja građana (širenje uporabe naprednog elektroničkog potpisa i e-javnih usluga te e-plaćanja uz korištenje mobilnih tehnologija). - Rok: 2 godine

- Osmisliti i osigurati pomoć državne uprave jedinicama lokalne samouprave sa slabijim financijskim kapacitetom u obavljanju povremenih složenih procesa kao što je izdavanje koncesija, pristup fondovima EU i sl. - Kontinuirano
- Provesti prijenos određenih poslova državne uprave na jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave, sukladno dobroj europskoj praksi, ovisno o potrebama građana (izdavanja isprava i sl.). Poboljšati praksu uredovnih dana u općinama i gradovima u kojima ne djeluju ispostave ureda državne uprave, sukladno stvarnim potrebama. - Rok: 15 mjeseci

22. INFORMACIJSKO DRUŠTVO

1. Temeljne postavke

Dobre i pouzdane javne usluge, izgrađene oko potreba građana, ključne su za postizanje modernog, konkurentnog i dinamičnog društva u čiji su razvoj uključene sve društvene skupine. U razdoblju od 2004. do 2007. ostvarenjem ciljeva programa e-Hrvatska 2007. postavljeni su temelji koji jamče ravnomjerni i sustavni razvoj informacijskoga društva u Republici Hrvatskoj kao jedne od glavnih pretpostavki za razvoj društva znanja, temeljenog na najboljim svjetskim iskustvima.

2. Ciljevi

Provodit ćemo programe u cilju pretvaranja javne uprave u servis građana, a razvoj društva temeljit ćemo i na uporabi najsuvremenijih informacijsko-komunikacijskih tehnologija, s posebnim naglaskom na mobilnost, odnosno dostupnost informacija i usluga na različitim platformama – od Interneta, mobilnog telefona do digitalne televizije. Naša će nastojanja osobito biti usmjerena na premošćivanje tzv. digitalnog jaza, odnosno stvaranje uvjeta u kojima će od društva znanja koristiti imati svi, bez obzira na zemljopisne, socijalne, generacijske ili bilo koje druge posebnosti.

3. Provedbene mjere

- Dovedat ćemo širokopojasni internet u svaki dio Hrvatske. – Rok: do 2011. godine
- Poticati ćemo spajanje korisnika na širokopojasni internet na područjima posebne državne skrbi i brdsko-planinskim područjima. - Kontinuirano
- Povezati ćemo sve matične osnovne škole i sve srednje škole na širokopojasni Internet. – Rok: do kraja 2008. godine
- U suradnji s poslovnim sektorom i akademskom zajednicom sustavno ćemo raditi na povećanju informatičke pismenosti cijele populacije. - Kontinuirano

- Uvest ćemo informatiku kao nastavni predmet od prvog razreda osnovne škole. – Rok: do 2011. godine
- Uporabom ICT tehnologije balansirat ćemo kvalitetu obrazovanja u čitavoj Hrvatskoj te omogućiti dostupnost školskoga gradiva putem Interneta. - Kontinuirano
- Omogućit ćemo ravnopravan pristup tehnologijama informacijskog društva za sve društvene skupine (osobe s posebnim potrebama, branitelji, nezaposleni, umirovljenici i dr). - Kontinuirano
- Snažno ćemo poticati ICT kao gospodarsku granu. - Kontinuirano
- Poticat ćemo edukaciju gospodarstvenika o mogućostima ICT-a u poslovanju te informatizaciju poslovnog sektora u RH, napose u segmentu malih i srednjih tvrtki. - Kontinuirano
- Sustavno ćemo stvarati uvjete za povećanje ulaganja iz gospodarstva u znanost te istraživanja i razvoj u području novih tehnologija. - Kontinuirano
- U suradnji sa sindikatima, gospodarstvom i nevladinim sektorom kreirat ćemo zajedničke programe za poticanje nabave i korištenje IT-a među zaposlenicima. - Kontinuirano
- Subvencionirat ćemo informatičko osposobljavanje osoba koje su dulje od šest mjeseci evidentirane kao nezaposlene. – Rok: od 2009. godine
- Svim ćemo građanima dodijeliti e-mail adresu. – Rok: do 2010. godine
- U potpunosti ćemo razviti središnji portal javne uprave te omogućiti njegovu integraciju s europskim portalima. – Rok: do 2011. godine
- Uvest ćemo europske standarde i protokole koji će osigurati učinkovit, pouzdan i siguran protok informacija na tržištu, a pri tome građanima zajamčiti kvalitetnu i potpunu zaštitu osobnih podataka. - Kontinuirano
- Potaknut ćemo uvođenje i uporabu otvorenih standarda i otvorenih softverskih rješenja u procesima u javnoj administraciji. – Kontinuirano
- Razvit ćemo i primijeniti sustav e-Javne nabave. – Rok: do kraja 2009. godine
- Uvest ćemo analitičke metode mjerenja uspješnosti investicija u ICT u državnoj upravi. – Rok: do kraja 2009. godine
- Provest ćemo strategiju prelaska s analogne na digitalnu televiziju. – Rok: do 2010. godine

23. OBITELJ

1. Temeljne postavke

Koalicijski partneri suglasni su da će u mandatu 2008. – 2011. sustavno promicati obiteljske vrijednosti budući da se Republika Hrvatska tradicionalno brine za njihovo očuvanje. U sljedećem mandatu prioriteti će nam biti demografska obnova zemlje mjerama pronatalitetne i populacijske politike, briga za djecu, starije i nemoćne te osobe s posebnim potrebama, a posebnu brigu posvetit ćemo povećanju ravnopravnosti u obitelji i društvu.

2. Ciljevi

Ciljevi su nam stvaranje dugoročno održivih uvjeta za povećanje nataliteta te stvaranje gospodarskih i materijalnih uvjeta za nesmetan odgoj djece. Posebnu brigu posvetit ćemo osnivanju obiteljskih centara, savjetovaništva i servisa; predlaganju mjera za sprječavanje i rješavanje problema u obitelji; poticanju programa i projekata udruga usmjerenih dobrobiti djece, mladih, osoba s invaliditetom i obitelji; razvoju izvaninstitucionalnih oblika skrbi te edukaciji stručnjaka koji rade s djecom, mladima, osobama s invaliditetom i njihovim obiteljima.

3. Provedbene mjere

- Nastaviti provedbu Nacionalne populacijske politike.
- Poticati zapošljavanje mladih nezaposlenih roditelja, roditelja koji samostalno skrbe o djeci i roditelja djece s posebnim potrebama. - Rok: do kraja 2008. godine
- Izraditi strategiju stambenog zbrinjavanja na nacionalnoj, lokalnoj i regionalnoj razini, posebice za mlade koji tek dolaze na tržište rada i na putu su stvaranja vlastite obitelji. – Rok: do kraja 2009. godine
- Izraditi prijedlog propisa kojim se uređuju kamatne stope na stambene kredite mladim parovima i obiteljima s djecom na području od posebnog državnog interesa, ruralnim i depopulacijskim područjima. – Rok: do kraja 2010. godine

- Donijeti poseban propis o sustavu obiteljskih potpora. – Rok: do 2010. godine
- Osnovati Zakladu za djecu čijim bi se sredstvima pridonijelo razvoju poželjnog pronatalitetnog trenda i osnaživanju obitelji s većim brojem djece. – Rok: do kraja 2008. godine
- Uskladiti iznos jednokratne novčane pomoći za opremu novorođenog djeteta s rastom proračunske osnovice. – Rok: do kraja 2008. godine
- Izmijeniti Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja prava na pomoć za opremu novorođenog djeteta. – Rok: do kraja 2008. godine
- Izjednačiti status majki i trudnica zaposlenih na ugovor o djelu i ugovor o volontiranju. – Rok: do kraja 2008. godine
- Izmjenama Zakona o radu uvesti mogućnost fleksibilnog korištenja dodatnoga roditeljnog odnosno roditeljskog dopusta za zaposlene roditelje do osme godine života djeteta. – Rok: do kraja 2008. godine
- Unaprijediti i proširiti sustav postojećih poreznih olakšica uključivanjem poreznih olakšica za rješavanje stambenog pitanja na temelju broja djece te razradom sustava obiteljskih kredita za područja od posebnog državnog interesa, ruralna i depopulacijska područja. – Rok: do kraja 2009. godine
- Nastaviti kontinuiranu provedbu Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji
- Omogućiti istraživanje, preveniranje i procesuiranje svake vrste nasilja u obitelji. - Kontinuirano
- Osigurati provedbu Nacionalne strategije za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom.
- Omogućiti pristup i iskorištavanje svih društvenih, političkih, socioloških, kulturoloških i ekonomskih prava za osobe s posebnim potrebama. - Kontinuirano

24. MLADI

1. Temeljne postavke

Koalicijski partneri u mandatu 2008. – 2011. planiraju ozbiljno pristupiti potencijalu mladih jer je obrazovana mlada generacija stup sadašnjeg i budućeg razvoja Hrvatske. Živimo u vremenu drastičnih i mnogobrojnih promjena u svim sferama društva i života koja pred čitavo naše društvo postavljaju složena pitanja i traže konkretne odgovore. Mlade generacije traže da budu aktivno uključene u sva ova zbivanja te se i radi toga provode reforme sustava obrazovanja, otvaranje prema primjeni novih tehnologija, prema novim znanjima i svjetskim tržištima i trendovima.

2. Ciljevi

U cilju stvaranja demokratičnijeg, cjelovitijeg i naprednijeg društva poticat ćemo stvaranje institucionalnog okvira politike prema mladima na nacionalnoj i lokalnoj razini te osnaživati edukaciju o politici, građanskim pravima, demokraciji i civilnom društvu. Želimo da mladi budu važan oslonac hrvatskoga gospodarstva te im želimo omogućiti da se izravno i aktivno uključe u sve gospodarske, političke i društvene segmente.

3. Provedbene mjere

- Osigurat ćemo kontinuiranu provedbu Nacionalnog programa djelovanja za mlade.
- Osigurat ćemo rad savjetodavnih tijela za mlade pri Saboru i Vladi te razvijati sustave podrške u institucijama izvršne vlasti. - Rok: do kraja 2008. godine i kontinuirano
- Omogućit ćemo ustrojavanje regionalnih centara za mlade u najvećim središtima (Zagreb, Split, Rijeka, Osijek). – Rok: do kraja 2008. godine
- Osigurat ćemo uklanjanje diskriminacijskih uvjeta pri zapošljavanju mladih, posebice mladih žena. – Rok: do kraja 2008. godine

- Oslobodit ćemo mlade od plaćanja zdravstvenog doprinosa u prvoj godini zaposlenja uz zadržavanje prava na zdravstvenu zaštitu. – Rok: do kraja 2008. godine
- Poticati ćemo partnerstva između dionika u procesu zapošljavanja mladih te razvoju poduzetništva.
- Osnovat ćemo državni fond za bespovratno financiranje najboljih projekata novih proizvodnji u spoju znanosti i poduzetništva. – Rok: do kraja 2009. godine
- Poticati ćemo socijalnu integraciju mladih s invaliditetom.
- Podupirat ćemo mjere i aktivnosti usmjerene k usvajanju zdravih životnih navika i stilova života, te unaprjeđenja zdravlja mladih s posebnim naglaskom na prevenciju ovisnosti, kroničnih i duševnih bolesti te problema u ponašanju.
- Osigurat ćemo pružanje prikladne potpore mladima uz njihovo aktivno sudjelovanje u programima zdravstvene zaštite – posebno u području planiranja obitelji, obiteljskog života, spolnog i reproduktivnog zdravlja prevencije SPI i rizičnih ponašanja.
- Poticati ćemo uključivanje mladih u suodlučivanje na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te ćemo poduzeti sve pripreme za spuštanje dobne granice za aktivno pravo glasa na 16 godina.
- Poticati ćemo volonterstvo, društveno korisno djelovanje, solidarnost i poštivanje prava i uvažavanja različitosti te omogućiti jačanje volonterskih centara u Hrvatskoj kao potrebnu infrastrukturu volonterskog rada.
- Povećat ćemo dostupnost elektroničkih usluga za mlade te poticati podizanje razine informatičke pismenosti i osiguranja IT infrastrukture.
- Sustavno ćemo povećavati kvalitetu studentskog standarda (smještaj u domu, prehrana...)-
- Poticati ćemo rad mladih umjetnika i udruga mladih.
- Osigurati relevantna sredstva za poticanje programa udruga mladih i za mlade te mladih umjetnika.

25. BRANITELJI

1. Temeljne postavke

U proteklom razdoblju donesen je novi Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, koji na kvalitetniji način rješava njihova statusna pitanja. U Zakon je ugrađen institut najniže mirovine za hrvatske branitelje. Povećana je obiteljska invalidnina nakon umrlog HRVI I. – IV. skupine. Povećana je osnovica za utvrđivanje prava na obiteljsku invalidninu članovima obitelji smrtno stradaloga hrvatskoga branitelja. Za djecu poginulih, zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja utvrđen je doplatak za djecu u najvećem iznosu. Izrađen je Jedinostveni Registar hrvatskih branitelja. Osnovani su Fond hrvatskih branitelja, Zaklada hrvatskih branitelja te Fond za stipendiranje hrvatskih branitelja. Osnovano je više od 227 braniteljskih zadruga. Dodijeljena su 352 osobna automobila s prilagodbama za stopostotnog HRVI I. skupine, isplaćeni su zaostali dugovi nastali na temelju neispunjavanja obveza iz Zakona donesenog 2001. godine. Reprogramirani su krediti. Riješen je status njegovatelja stopostotnih invalida I. skupine. Stambeno su zbrinuta 4128 hrvatska ratna vojna invalida i članova obitelji smrtno stradaloga, zatočenoga ili nestaloga hrvatskoga branitelja.

2. Ciljevi

Temeljni ciljevi programskih aktivnosti koalicije u području skrbi za hrvatske branitelje i članove njihovih obitelji u idućem mandatnom razdoblju su: očuvanje dostojanstva hrvatskih branitelja iz domovinskog rata i stvaranje uvjeta za ukupno poboljšanje kvalitete života hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji.

3. Provedbene mjere

- Zadržat ćemo i unapređivati dosegnutu visoku razinu skrbi za sve hrvatske branitelje, a posebno za stradale u Domovinskom ratu: obitelji poginulih, zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja i hrvatske ratne invalide.

- Osobitu pozornost posvetit ćemo daljnjem poticanju stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja kao i djece poginulih, zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja kroz različite mjere zapošljavanja i samozapošljavanja.
- Sagledavanje ukupnog stanja stambenog zbrinjavanja hrvatskih branitelja i iznalaženje rješenja u ovom području zajedničkim djelovanjem institucija na lokalnoj razini. Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti intenzivirat će stambeno zbrinjavanje svih hrvatskih ratnih vojnih invalida koji to pravo ostvaruju sukladno Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji.
- Nastavit ćemo daljnje jačanje Fonda hrvatskih branitelja i u suradnji s udrugama iz Domovinskog rata poduzimati zajedničke aktivnosti u cilju sprječavanja rasprodaje udjela i zatvaranja Fonda.
- Proširit ćemo stipendiranje sveučilišnih i stručnih studija te dodjelu naknada školarine poslijediplomskih studija za hrvatske branitelje, djecu smrtno stradalih, zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja kao i djecu hrvatskih branitelja iz domovinskog rata.
- Pokrenut ćemo novi program poboljšanja kvalitete življenja za obitelji hrvatskih branitelja, osobito obitelji poginulih, zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja, obitelji hrvatskih ratnih vojnih invalida i obitelji branitelja oboljelih od posttraumatskog stresnog poremećaja, uvažavajući znanstvene spoznaje koje govore da članovi obitelji ratnih veterana s protokom vremena kumuliraju sekundarna traumatska iskustva koja proizlaze iz činjenice zajedničkog života i skrbi za (fizički i/ili psihički) ratom traumatizirane bližnje.
- U znak trajnog sjećanja na sve pobjede u Domovinskom ratu kontinuirano ćemo obilježavati njihove obljetnice, odavanjem počasti poginulim hrvatskim braniteljima te prigodnim programima i svečanostima.
- Nastavit ćemo izgradnju spomen obilježja na mjestima masovnih grobnica iz domovinskog rata kao i pružanje potpore podizanju spomenika hrvatskim braniteljima poginulim u Domovinskom ratu.
- Intenzivirat ćemo potragu za zatočenim i nestalim hrvatskim braniteljima pojačanim diplomatskim i drugim aktivnostima na svim razinama u zemlji i inozemstvu.
- U cilju prenošenja istine o Domovinskom ratu na naraštaje mladih potaknut ćemo proširenje postojećih školskih programa u osnovnim i srednjim školama u okviru kojih se obrađuju teme iz novije hrvatske povijesti.

- Intenzivirat ćemo prikupljanje, pohranu i stručnu obradu dokumentacijsko-informacijske i arhivske građe iz Domovinskog rata i pružati potporu izradi dokumentarnih i igranih filmova o događajima i herojima iz domovinskog rata.
- Usklađivanje zakonodavstva u cilju dostupnosti dijela podataka iz registra hrvatskih branitelja, uz suglasnost s Udrugama iz Domovinskog rata na državnoj razini koje imaju potpisan program o suradnji s Ministarstvom obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

26. ORUŽANE SNAGE I OBRAMBENI SUSTAV

1. Temeljne postavke

Opća međunarodna sigurnosna situacija, posebno na europskom prostoru, pokazuje trend poboljšanja u posljednjih desetak godina. Brojni čimbenici upućuju na mogućnost njezina održavanja, pa čak i daljnjeg poboljšanja u sljedećem razdoblju. Odnosi Republike Hrvatske sa svim susjednim državama pokazuju uzlazni pozitivan trend, a preostala otvorena pitanja rješavaju se u diplomatskim okvirima. Konačni cilj Republike Hrvatske je da se nastavkom ovakvih trendova pridruži zajednici razvijenih demokratskih država, u čijim (međusobnim) odnosima dominiraju povjerenje, dobrosusjedstvo i suradnja.

2. Ciljevi

Hrvatske oružane snage i dalje će biti i u službi hrvatske vanjske politike, ali i zajedničke odgovornosti Hrvatske za osiguranje trajnog mira i sigurnosti međunarodnog poretka, zbog čega će nastaviti sudjelovati u mirovnim misijama. Oružane snage ostaju spremne pružiti potporu i pomoć hrvatskim građanima i civilnim institucijama države kada se pojavi potreba zaštite od prirodnih nesreća i katastrofa. Stoga ćemo nastaviti i s reformama u prilagodbi obrambenog sustava i Oružanih snaga za ulazak u NATO savez za koji pozivnicu očekujemo u travnju 2008., a punopravno članstvo u Savezu u naknadnom roku od šest mjeseci do godinu dana.

3. Provedbene mjere

- Nastavit ćemo s podizanjem i održavanjem razine obrambenih sposobnosti kako bi hrvatske Oružane snage i dalje ispunjavale svoju osnovnu ustavnu zadaću, obranu hrvatskog teritorija, zaštitu suverenosti i neovisnosti.
- Osposobit ćemo Oružane snage za pomoć civilnim institucijama u zemlji kroz tzv. neborbene zadaće koje sve više dobivaju na značenju, poput pružanja pomoći u slučaju prirodnih ili ekoloških nesreća i katastrofa, u protupožarnoj zaštiti, u

akcijama traganja i spašavanja i drugih vrijednosti te u akcijama zaštite prirodne i kulturne baštine. Nabavit ćemo nove kanadere i air-traktore.

- Nastavit ćemo razvijati hrvatske Oružane snage oslanjajući se na potpuno dragovoljnu popunu osobljem – dragovoljne ročnike i ugovornu pričuvu.
- Vojnu izobrazbu oslonit ćemo na civilni sustav izobrazbe, uz dopunu vojnim programima tijekom karijere. Uspostavit ćemo i provesti poseban program za pribavljanje osoblja kao stalnu djelatnost unutar sustava upravljanja osobljem.
- Opremit ćemo hrvatsku kopnenu vojsku novim oklopno borbenim vozilom pješništva koje je 50 posto proizvedeno u Hrvatskoj.
- Opremit ćemo Hrvatsko ratno zrakoplovstvo i protuzračnu obranu novim borbenim zrakoplovom, dalje ćemo jačati transportnu komponentu te suvremeni radarski sustav.
- Hrvatsku ratnu mornaricu opremit ćemo novim ophodnim brodovima čime će se osigurati nastavak vojne pomorske tradicije i time osigurati sposobnost nadzora nad teritorijalnim morem i zaštićenim ekološko-ribolovnim pojasom u Jadranskom moru.
- Nadzor stanja okoliša provodit će se i ubuduće u suradnji s nadležnim državnim tijelima i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Zaštita i praćenje stanja okoliša naša je trajna zadaća, kao i uspostava sustava gospodarenja otpadom na svim vojnim lokacijama.
- Nastavit ćemo informiranje javnosti o prednostima ulaska u članstvo NATO saveza radi jačanja podrške građana za ulazak u NATO savez.
- U području međunarodne obrambene suradnje naše će zadaće biti jačanje misija pri EU i NATO-u, nastavak sudjelovanja u NATO vođenoj operaciji ISAF u Afganistanu i UN-ovim mirovnim misijama, razvijanje vojnih sposobnosti prema zahtjevima NATO interoperabilnosti i obuka deklariranih postrojbi za mirovne operacije. Osam posto djelatnih kopnenih snaga bit će angažirano ili spremno za angažiranje u međunarodnim vojnim operacijama, a 40 posto će posjedovati sposobnosti sudjelovanja u operacijama izvan teritorija Republike Hrvatske.

27. UNUTARNJA SIGURNOST I BORBA PROTIV KRIMINALA

1. Temeljne postavke

U više od šesnaest godina svojeg postojanja Ministarstvo unutarnjih poslova sustavno razvija i modernizira svoj rad te je postalo institucija učinkovita u borbi protiv svih oblika kriminala i u zaštiti imovine i sigurnosti građana. Ministarstvo unutarnjih poslova, pored toga, radi i na prilagodbi usklađivanja sa svim normativima i regulativama EU. Prema prvim rezultatima, kako je ocijenila Europska Komisija MUP RH je već sada postigao visoku usklađenost, te se vrlo brzo očekuje i otvaranje pristupnih pregovora za Poglavlje 24. Mir, Pravda, Sigurnost. Također, značajno je istaknuti da je ukupna vrijednost projekata u MUP-u financiranih od strane Europske unije 40.741.500 eura, od toga je ukupna vrijednost nacionalnih projekata 31.397.500 eura, a regionalnih 9.444.000 eura.

2. Ciljevi

Daljnijim usvajanjem standarda Europske unije policiju ćemo maksimalno približiti hrvatskim građanima i njihovim potrebama kako bi se zajedničkim snagama omogućio mir i sigurnost cijeloj društvenoj zajednici.

3. Provedbene mjere

- Nastavit ćemo kontinuirano informiranje javnosti o programima policije te sustavno raditi na poboljšanju komunikacije između građana i policije kako u prevenciji tako i u otkrivanju kaznenih djela.
- Provest ćemo sve projekte u okviru Strategije djelovanja Policija u zajednici.
- Sukladno potpisanom Memorandumu o suglasnosti između MUP-a RH i UNDP-a od 3. svibnja 2007. godine, tijekom 2008. godine nastavit ćemo provedbu zajedničkog projekta potpore „Programu planiranja i razvoja policije u zajednici“.

- Tijekom 2008. godine provodit ćemo kampanju povećanja svijesti o Policiji u zajednici i problemima sigurnosti unutar zajednice.
- Nastavit ćemo provedbu Nacionalnog programa za suzbijanje trgovanja ljudima od 2005. do 2008. godine i Operativnog plana za suzbijanje trgovanja ljudima za 2008. godinu.
- Donijet ćemo novi Nacionalni program sigurnosti cestovnoga prometa za razdoblje od 2011. do 2015. godine.
- Provest ćemo izmjene Zakona o sigurnosti prometa na cestama na način da će odredba o 0,0 promila alkohola u krvi ostati na snazi za sve profesionalne vozače i vozače mlađe od 24 godine, dok će se za ostale vozače primjenjivati odredba o 0,5 promila ako ne naprave prekršaj.
- Ojačat ćemo kadrovski i institucionalni okvir za borbu protiv korupcije u ravnateljstvu policije i policijskim upravama.
- Koordinirat ćemo primjenu konvencije Vijeća Europe protiv korupcije, UN-ove konvencije protiv korupcije, te aktivno sudjelovati u europskim i regionalnim institucijama - Pakt stabilnosti, GRECO, SPAI, SPOC, PACO.
- Nastavit ćemo kontinuiranu suradnju s Interpolom i Europolom, te susjednim i ostalim zemljama u regiji i Europi u poslovima suzbijanja korupcije.
- Provest ćemo potrebne izmjene zakonodavstva radi osuvremenjivanja poslovnih procesa u radu policijskih službenika:
  - donijet ćemo novi Zakon o hrvatskom državljanstvu i
  - donijet ćemo novi Zakon o prebivalištu i boravištu građana te uskladiti oblik i izgled prometne i vozačke dozvole s propisima EU.
- Poticat ćemo i omogućiti korištenje suvremene informacijsko-komunikacijske tehnologije poslovnim procesima te u komunikaciji s građanima, gospodarstvenim sektorom i tijelima javne vlasti:
  - uspostaviti ćemo jedinstvenu evidenciju hrvatskih državljana te
  - uvesti putovnice s elektroničkim potpisom i čipom.
- Nastavit ćemo s kadrovskim opremanjem te nabavkom suvremene opreme za policijske službenike kao i opremanje policijskih uprava i postaja.
- Modernizirat ćemo i opremiti Centar za edukaciju i školovanje – Policijsku akademiju.

- Izgradit ćemo centar za obuku specijalne i interventne policije.
- Osvremenit ćemo helikopterske flote za potrebe MUP-a, preustroj Specijalne policije i usklađivanje standarda Specijalne policije za prijam u »ATLAS« projekt (projekt združenoga djelovanja svih specijalnih jedinica u EU).
- Hrvatska policija nastavit će sudjelovati u mirovnim misijama pod okriljem UN-a, NATO-a i EU misijama – EUPOL.
- Provest ćemo projekte digitalne radiokomunikacijske mreže zasnovane na »TETRA« sustavu za potrebe svih službi Ministarstva unutarnjih poslova i otvoriti mogućnost proširenja i na ostale državne žurne službe.
- Dovršit ćemo Nacionalni informacijski sustav za upravljanje državnom granicom.
- Izgradit ćemo Centar za azil i Centar za strance.

28. MEĐUNARODNI POLOŽAJ REPUBLIKE HRVATSKE

1. Temeljne postavke

U proteklim godinama međunarodni položaj Republike Hrvatske osnažen je u svim vidovima vanjske politike: u području europskih integracija i približavanja NATO-u; razvijanju dobrosusjedskih odnosa i unaprjeđivanju regionalne suradnje, te sveukupnom pozicioniranju u međunarodnim okvirima.

Otvaranjem pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji napravljen je povijesni iskorak u strateškom i međunarodnom pozicioniranju Hrvatske, s nemjerljivim učinkom na položaj zemlje, sigurnost, gospodarski razvitak, jačanje demokratskih institucija i vladavine prava, te ukupno podizanje Hrvatske na novu razinu društvenog razvoja, jedinstvenu u njezinoj povijesti. Tijekom priprema za članstvo u NATO savezu, Hrvatska je ostvarila značajan napredak u ispunjavanju političkih kriterija i uspješnom provođenju obrambenih, gospodarskih i pravosudnih reformi, a taj je napredak priznat i od strane članica NATO-a. U bilateralnim odnosima sa susjedima ostvarena je sigurnost, dobrosusjedski odnosi, bitno je unaprijeđena gospodarska i kulturna suradnja. Unaprjeđenje odnosa i rješavanje naslijeđenih pitanja, dio su doprinosa uzajamnim odnosima, ali i doprinos jačanju sigurnosti i stabilnosti jugoistočne Europe. Regionalna suradnja, kao jedna od permanentnih prioriteta hrvatske vanjske politike, ostvaruje se kroz aktivno sudjelovanje u niz regionalnih organizacija i inicijativa. Republika Hrvatska kontinuirano ulaže svoje napore u provedbu zajedničkih ciljeva koji pružaju temeljni okvir regionalne suradnje.

Hrvatska također ima ustavnu obvezu skrbiti o pravima i zaštiti hrvatskog naroda u Bosni i Hercegovini, a slijedom međunarodnih ugovora to je i njena međunarodna obveza. Hrvati Bosne i Hercegovine trebaju zadržati i osnažiti svoje pravo na zaštitu svojih vitalnih interesa u Bosni i Hercegovini. Političko zajedništvo i suglasje oko temeljnih interesa Hrvata Bosne i Hercegovine u pogledu trajnih ustavnih i političkih rješenja u Bosni i Hercegovini od osobita je povijesna značenja.

2. Ciljevi

U predstojećem razdoblju ciljevi hrvatske vanjske politike bit će usredotočeni na pripreme za aktivno sudjelovanje u oblikovanju i provedbi zajedničke vanjske i sigurnosne politike EU i sudjelovanje u političkim i sigurnosnim aktivnostima NATO-a.

U jugoistočnoj Europi Hrvatska će nastaviti promicati politiku dobrosusjedstva na europskoj viziji i načelima, te rješavanje preostalih otvorenih pitanja radi osiguranja euroatlantske perspektive jugoistoka Europe.

Hrvati u Bosni i Hercegovini su konstitutivan, suveren i ravnopravan narod s druga dva naroda u BiH. Kao takvi, Hrvati trebaju sačuvati i ravnopravnu ulogu u traženju trajnog ustavnog uređenja Bosne i Hercegovine, ali i snažnog promicatelja demokratskih reformi i europske orijentacije BiH, vidjevši upravo u uključivanju BiH u Euro-Atlantske integracije najbolju perspektivu i za Hrvate Bosne i Hercegovine i za BiH u cjelini.

3. Provedbene mjere

3.1. VANJSKA POLITIKA

- Završit ćemo proces ulaska Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije.
- Završit ćemo izradu vjerodostojne hrvatske inačice zakonodavstva EU kako bismo osigurali da hrvatski postane jedan od službenih jezika u Europskoj uniji.
- Nastavit ćemo programe informiranja i obrazovanja građana o procesu europskih integracija.
- Jačat ćemo kapacitete svih institucija radi iskorištavanja postojećih sredstava u okviru programa i pomoći s EU.
- Nastavit ćemo angažman Hrvatske u mirovnim misijama te nastaviti pridonositi NATO-ovim mirovnim misijama.
- Nastavit ćemo informiranje javnosti o prednostima ulaska u članstvo NATO saveza radi jačanja podrške građana za ulazak u NATO savez.
- Jačat ćemo položaj i ugled zemlje djelovanjem u sustavu Ujedinjenih naroda, posebno kao članica Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda u razdoblju 2008./2009. godine.
- Osnažit ćemo sudjelovanje hrvatskih diplomata u misijama OESS-a u drugim zemljama.
- Riješit ćemo preostala otvorena pitanja sa susjedima.
- Vodit ćemo aktivnu politiku u sklopu Procesu suradnje u Jugoistočnoj Europi i Vijeća za suradnju.

- Nastavit ćemo pružati snažnu potporu međunarodnoj zajednici u rješavanju preostalih otvorenih pitanja na jugoistoku Europe radi osiguranja trajnog mira i stabilnosti u našem jugoistočnom susjedstvu, jer je to dio naših nacionalnih interesa.
- Dodatno ćemo unaprijediti gospodarske sastavnice hrvatske vanjske politike.

3.2. ODNOS PREMA HRVATSKOJ ZAJEDNICI U SVIJETU

- Povećat ćemo financijska sredstva za projekte hrvatskih zajednica u inozemstvu, za obnovu postojećih i otvaranje novih hrvatskih domova, za zaštitu hrvatskih spomenika kulture i obnovu domova istaknutih Hrvata koji su živjeli i radili u inozemstvu.
- Nastavit ćemo poticati i pomagati organiziranje kulturnih, športskih, znanstvenih i drugih aktivnosti Hrvata u inozemstvu u suradnji s hrvatskim institucijama.
- Unaprijedit ćemo kvalitetu hrvatske nastave u inozemstvu te poduzeti potrebne aktivnosti kako bi se povećao broj učenika i proširila mreža hrvatskih škola u svijetu.
- Nastavit ćemo stipendirati pripadnike hrvatske manjine na hrvatskim visokoškolskim ustanovama čime ćemo dalje doprinijeti očuvanju identiteta hrvatske nacionalne manjine u inozemstvu.
- Nastavit ćemo diplomatski djelovati na pripremi i potpisivanju ugovora s drugim zemljama o zaštiti prava hrvatskih nacionalnih manjina te pratiti ostvarivanje manjinskih prava Hrvata u inozemstvu.
- Nastavit ćemo politiku pune potpore Hrvatima Bosne i Hercegovine u ostvarivanju njihove ustavne ravnopravnosti, suverenosti i konstitutivnosti u Bosni i Hercegovini.
- Nastavit ćemo, u skladu s međunarodnim obvezama i interesima Hrvatske, djelovati na međunarodnom planu i usklađivati stavove s međunarodnom zajednicom u interesu osiguranja ustavnih rješenja u Bosni i Hercegovini koja će jamčiti trajnu stabilnost i demokratsko europsko i funkcionalno uređenje Bosne i Hercegovine u interesu triju ravnopravnih, suverenih i konstitutivnih naroda, uključujući i Hrvate Bosne i Hercegovine.
- Nastavit ćemo pomagati i financirati obrazovne, kulturne, znanstvene, zdravstvene i slične programe i projekte Hrvata Bosne i Hercegovine iz državnog proračuna.

- Nastavit ćemo projekt povratka hrvatskih znanstvenika u Domovinu te podupirati programi koji unapređuju suradnju hrvatskih znanstvenika u Domovini i inozemstvu.

VI. ZAVRŠNE ODREDBE

1. Ovaj Koalicijski sporazum može se izmijeniti i dopuniti samo uz suglasnost svih koalicijskih partnera.
2. Ovom Koalicijskom sporazumu može pristupiti jedna ili više parlamentarnih stranaka ili saborskih zastupnika, na način da u pisanom obliku izjave prihvata ovog sporazuma, te uz uvjet da na takvo pristupanje pristanu svi koalicijski partneri.
3. Svaki koalicijski partner dobiva jedan primjerak ovog sporazuma.
4. Ovaj Koalicijski sporazum stupa na snagu kad ga potpišu predsjednici svih političkih stranaka – koalicijskih partnera.

Zagreb, 8. siječnja 2008.

HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA

Dr.sc. Ivo Sanader, predsjednik

HRVATSKA SELJAČKA STRANKA

Josip Friščić, predsjednik

HRVATSKA SOCIJALNO LIBERALNA STRANKA

Đurđa Adlešić, predsjednica